

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

Τμήμα Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων.

Διπλωματική εργασία

Μελέτη για το κιμονό.

Πότση Σοφία

Dpsd 14091

Επιβλέπων	Ειρήνη Λεοντακιανάκου
1ο μέλος	Φλωρεντία Οικονομίδου
2ο μέλος	Έλσα Χαραλάμους

Δηλώνω υπεύθυνα ότι η διπλωματική εργασία είναι εξ' ολοκλήρου δικό μου έργο και κανένα μέρος της δεν είναι αντιγραμμένο από έντυπες ή ηλεκτρονικές πηγές, μετάφραση από ξενόγλωσσες πηγές και αναπαραγωγή από εργασίες άλλων ερευνητών ή φοιτητών. Όπου έχω βασιστεί σε ιδέες ή κείμενα άλλων, έχω προσπαθήσει να το προσδιορίσω σαφώς μέσα από την καλή χρήση αναφορών ακολουθώντας την ακαδημαϊκή δεοντολογία.

Περιεχόμενα.

Περιεχόμενα	4
Εισαγωγή στον Ιαπωνικό Πολιτισμό	7
Ιστορικά Στοιχεία	8

Θρησκεία.....	11
Ιαπωνική τέχνη.....	21
Κοινωνικές τάξεις και πολιτισμικά στοιχεία.....	41
Ιαπωνισμός.....	5
7	
Εξέλιξη του κιμονό.....	61
Ιστορική αναδρομή.....	62
Είδη κιμονό.....	65
Μοτίβα.....	78
Χρώματα.....	101
Κατασκευή και μέρη κιμονό.....	105
Τεχνικές βαφής.....	108
Υφάσματα και τεχνικές ύφανσης.....	116
Κανόνες ένδυσης.....	121
Αξεσουάρ.....	123
Το κιμονό στη σύγχρονη εποχή.....	139
Σχεδιασμός κιμονό.....	163
Παράρτημα.....	173
Βιβλιογραφία.....	17
4	

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΙΑΠΩΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.

Η ιστορία της Ιαπωνίας χωρίζεται σε χρονικές περιόδους οι οποίες ταξινομούνται με σημείο αναφοράς κυρίως τις διαμάχες ανάμεσα στις διάφορες άρχουσες φατρίες που καθόριζαν τα πολιτικά, κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα της χώρας για διάστημα αιώνων.

Άνθρωποι αρχικά εγκαταστάθηκαν στην Ιαπωνία 30.000 χρόνια πριν. Οι πρώτοι άποικοι και η κουλτούρα που ονομάστηκε Jomon. Η περίοδος αυτή κράτησε από το 14.000-300 π.Χ. Η

επιβίωση των ανθρώπων αυτών κατά τη συγκεκριμένη περίοδο βασίζονταν στο κυνήγι και στην συλλογή τροφής.

Με το πέρασμα του χρόνου μετοίκησαν στην Ιαπωνία και οι Υαγοί ,οι οποίοι ήταν μια πιο εξελιγμένη φυλή σε σχέση με τους Jomon. Ερχόταν από την Κορέα και αποτελούνταν κυρίως από αγρότες,χρησιμοποιούσαν εργαλεία και ήταν αυτοί οι οποίοι έφεραν στην χώρα τις τεχνικές καλλιέργειας του ρυζιού (100-300 π.Χ.),πάνω στις οποίες βασίστηκε εξ ολοκλήρου η οικονομία της για αιώνες. Οι δύο αυτές φυλές ανθρώπων θεωρούνται οι μακρινοί πρόγονοι των σύγχρονων Ιαπώνων.

Όσο ο πολιτισμός εξελίσσεται η Ιαπωνία δημιουργεί τη δική της θρησκεία,τη Shinto και γνωρίζει το Βουδισμό ο οποίος είχε τεράστια απήχηση στα Ασιατικά κράτη μέχρι εκείνη τη στιγμή. Βουδισμός και Shinto ανταλλάσσουν συνεχώς θέσεις στην ιστορία της χώρας όσον αφορά τη δημοτικότητα στο λαό και την επιρροή τους στα πολιτικοκοινωνικά θέματα. Αξίζει να αναφέρουμε εδώ ότι οι Κινέζοι και οι Κορεάτες έφεραν το Βουδισμό στην Ιαπωνία, το 552 π.Χ. Αυτό διότι η Κίνα και η Κορέα ήταν τα μόνα κράτη με τα οποία, οι απομονωμένοι Ιάπωνες, είχαν αλληλεπιδράσεις και θα μπορούσαμε να πούμε ότι αυτοί οι πιο ανεπτυγμένοι,μέχρι εκείνη τη στιγμή πολιτισμοί, είχαν μεγάλη επιρροή στην εξέλιξη της χώρας καθώς οι Ιάπωνες δανείστηκαν πολλά στοιχεία από αυτούς όπως οι μεταξοτυπίες,το σύστημα γραφής,τους τρόπους διακυβέρνησης και νομοθεσία του κράτους και τη φιλοσοφία του Κομφουκιανισμού.

Καθώς ο πολιτισμός και οι ανάγκες της κοινωνίας μεταλλάσσονται και γίνονται όλο και πιο πολύπλοκες βλέπουμε την εμφάνιση του συστήματος της βασιλείας και γίνεται η ανάδειξη ενός και μόνο αυτοκράτορα ο οποίος κυριαρχεί επί της πλειοψηφίας των διαφόρων φυλών πράγμα πρωτόγνωρο μέχρι τότε. Ταυτόχρονα βλέπουμε και την εμφάνιση της κοινωνικής τάξης της αριστοκρατίας και ενός συστήματος φορολόγησης. Η δύναμη του αυτοκράτορα αυτού όμως αποδεικνύεται σύντομα ανεπαρκής και η εξουσία του όλο και φθίνει με αποτέλεσμα οι διάφορες φυλές να ξεσηκωθούν και να πολεμούν μεταξύ τους με σκοπό την διεκδίκηση της εξουσίας και την επιβολή τους επί των άλλων.

Πόλεμοι ταλάνιζαν τη χώρα για αιώνες μέχρις ότου ο Minamoto no Yoritomo,ένα πολέμαρχος αρχηγός της φυλής Minamoto, το 1185 μ.Χ. κατάφερε να επιβληθεί επί των ανταγωνιστών του και να ανέβει στην εξουσία ιδρύοντας το bafuku ή shogunate,μια μιλιταριστική κυβέρνηση δηλαδή,ορίζοντας τον εαυτό του shogun και διοικώντας με τη βοήθεια των πολεμιστών samurai,οι οποίοι αποτελούσαν ένα είδος στρατιωτικής αριστοκρατίας της εποχής.

Με το θάνατο του Yoritomo, το 1199 μ.Χ. και την αδυναμία κάποιου άλλου να επιβληθεί ως shogun και να κυβερνήσει ακολουθεί μια νέα περίοδος εμπόλεμων διαμαχών μεταξύ των φυλών μέχρις ότου καταφέρνει να γίνει shogun ο Tokugawa Ieyasu, ο οποίος ενοποιεί εκ νέου τις φυλές και οργανώνει το κράτος για δεύτερη φορά ύστερα από μια μεγάλη χρονική περίοδο. Μέχρι εκείνη τη στιγμή η Ιαπωνία παρέμεινε απομονωμένη με ελάχιστες επαφές με ξένα κράτη εκτός από τη Κίνα και τη Κορέα,όπως έχουμε προαναφέρει . Το 1500 μ.Χ αυτή η απομόνωση λήγει με την απόβαση για πρώτη φορά παγκοσμίως ιεραποστόλων και εμπόρων από τη Δύση στις ακτές της Ιαπωνίας.

Όσον αφορά τη κοινωνία υπό την κυβέρνηση Tokugawa υπήρχε ένα αυστηρό ταξικό σύστημα το οποίο βασιζόταν στη κληρονομικότητα και στη διαδοχή. Στην κορυφή βρίσκονταν οι samurai οι οποίοι ήταν πολεμιστές, ύστερα οι αγρότες και οι τεχνίτες και μετά οι έμποροι. Αυτή η κατάταξη γινόταν ανάλογα με το πόσο σημαντικό έργο προσέφερε η κάθε κοινωνική τάξη στο σύνολο, έτσι προκύπτει ότι οι αγρότες και οι τεχνίτες οι οποίοι παρήγαγαν αγαθά βρίσκονταν πιο πάνω από τους εμπόρους οι οποίοι απλά τα διένεμαν. Τέλος υπήρχε και μια τέταρτη κοινωνική τάξη η οποία θεωρούνταν η κατώτερη και αποτελούνταν από ανθρώπους οι οποίοι έκαναν επαγγέλματα τα οποία κατά τη φιλοσοφία του Βουδισμού, που ήταν η επίσημη θρησκεία του κράτους εκείνη την εποχή, θεωρούνται “ακάθαρτα” και taboo, όπως οι χασάπηδες και οι καθαριστές.

Η δεύτερη μεγάλη περίοδος απομόνωσης της Ιαπωνίας, μετά το πρώτο άνοιγμα της χώρας, ξεκινά το 1633 μ.Χ. μετά από την προσπάθεια Ευρωπαίων να επέμβουν στην οικονομία και στα πολιτικά θέματα της χώρας εναντίον της άρχουσας τάξης και της κυβέρνησης. Η επέμβαση αυτή γίνεται λόγω της προσπάθειας των Δυτικών χωρών να εξασφαλίσουν νέες αγορές για τη διάθεση των προϊόντων τους οι οποίες όμως ταυτόχρονα θα προσέφεραν σε αυτούς φθηνές πρώτες ύλες. Έτσι η αρχική αποδοχή των ιεραποστόλων και των εμπόρων από τη κοινωνία γίνεται εχθρότητα. Ξεκινούν διωγμοί ξένων, ιεραποστολών αλλά και εμπόρων και η κατάσταση φτάνει σε τέτοια ένταση που στα λιμάνια καταλήγουν να πετάγονται στη θάλασσα εμπορεύματα από το εξωτερικό και να φυλακίζονται και να εκτελούνται έμποροι και πληρώματα.

Η περίοδος αυτή λήγει το 1853 ,μετά από 214 χρόνια, με την απόβαση στο λιμάνι Edo του συνταγματάρχη Matthew Perry με τέσσερα πλοία. Η κίνηση αυτή οδήγησε στην κατάρρευση του

shogunate και του συστήματος των τάξεων αφού οι εξωτερικές παρεμβάσεις ενέτειναν το ήδη τεταμένο κλίμα ανάμεσα στο Tokugawa shogunate και τους ανταγωνιστές του. Ακόμα η οικονομία δέχτηκε μεγάλο πλήγμα καθώς πολλά καινούργια φθηνά αγαθά π χ βαμβακερα ενδυματα πλημμύρισαν την αγορά με αποτέλεσμα οι Ιάπωνες παραγωγοί να δουν τα εισοδήματα τους να μειώνονται δραματικά. Εκτός αυτού οι Αμερικάνοι έπαιρναν χρυσό από την Ιαπωνία σε χαμηλές τιμές και συναλλάσσονται με τους Κινέζους πουλώντας το σε τιμές τρεις φορές μεγαλύτερες απο τη τιμή αγοράς επιβαρύνοντας έτσι κατά πολύ την οικονομία της Ιαπωνίας. Αυτή τη περίοδο όμως ξεκινά ταυτόχρονα η εκμοντερνισμός της χώρας, οι εντατικές επαφές με τη Δύση και οι πολιτισμικές αλληλεπιδράσεις καθώς και η επαναφορά του αυτοκράτορα στην εξουσία.

Αυτή η φάση,της αναδιάρθρωσης Meiji (1868-1912 μ.Χ.) όπως ονομάστηκε,έγινε η μετάβαση από την δικτατορία των shogun σε ένα πιο δημοκρατικό σύστημα και η σύσταση ενός βασικού συντάγματος καθιστώντας έτσι το πολίτευμα της χώρας, θα μπορούσαμε να πούμε, σε συνταγματική μοναρχία. Ήταν η περίοδος κατά την οποία η Ιαπωνία έκανε ένα δεύτερο άνοιγμα στον υπόλοιπο κόσμο,καθώς εντατικοποιήθηκε το παγκόσμιο εμπόριο,η Ιαπωνική κοινωνία εκμοντερνίστηκε ριζικά και έγινε αναθεώρηση του εκπαιδευτικού συστήματος,του στρατού και του νομικού συστήματος. Παρ' όλα αυτά στο εσωτερικό της χώρας παρατηρούμε έντονες αναταραχές και εξεγέρσεις λόγω χαμηλών μισθών και γενικής ύφεσης. Οι αναταραχές αυτές σε συνδυασμό με έναν μεγάλο καταστροφικό σεισμό που συμβαίνει στη χώρα αποτελούν την αφορμή για εφαρμογή στρατιωτικού νόμου και το ξεκίνημα μιας νέας милитарιστικής κυβέρνησης.

Το 1894 η Ιαπωνία αρχίζει να έχει επεκτατικές βλέψεις κηρύσσοντας πόλεμο κατά της Κίνας,μέρος της οποίας καταφέρνει να θέσει υπό την κυριαρχία της,της Ρωσίας και της Κορέας. Η νέα милитарιστική κυβέρνηση επιβάλλει την εξουσία της με ολοκληρωτικό τρόπο. Από εκείνη τη περίοδο και έπειτα η χώρα βρίσκεται συνεχώς σε διαμάχες με το ξέσπασμα του Πρώτου Παγκοσμίου και του Δεύτερου Σινοϊαπωνικού Πολέμου και την προσπάθεια για συνεχή επέκταση. Αυτό συνεχίζεται μέχρι και το 1945 οπότε οι Αμερικανοί ρίχνουν ατομικές βόμβες στη Hiroshima και στο Nagasaki.

Από εκεί και πέρα ο χαρακτήρας της Ιαπωνίας αλλάζει ριζικά και σκοπός των πολιτικών της είναι πλέον η ενδυνάμωση της οικονομίας της χώρας και η είσοδος της στις διεθνής αγορές δυναμικά,πράγμα που γίνεται με απόλυτη επιτυχία αφού σε μικρό σχετικά χρονικό διάστημα η Ιαπωνία καταφέρνει να γίνει η δεύτερη μεγαλύτερη οικονομική δύναμη παγκοσμίως.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ.

Στην Ιαπωνία οι δύο βασικές θρησκείες είναι η Shinto και ο Βουδισμός. Η Shinto είναι καθαρά Ιαπωνική και ο Βουδισμός συστήθηκε στους Ιάπωνες από τους Κορεάτες και τους Κινέζους αφού πρώτα είχε επεκταθεί σε πολλές ασιατικές χώρες. Οι δύο αυτές θρησκείες συνυπάρχουν στη κοινωνία της Ιαπωνίας αρμονικά και πολλές φορές συμπληρώνοντας η μια την άλλη.

Shinto

Η θρησκεία Shinto είναι καθαρά Ιαπωνική, όπως προαναφέραμε, και θεωρείται ότι είναι τόσο αρχαία όσο και η ίδια η Ιαπωνία. Στην Shinto δεν υπάρχουν γραφές και καταγραφή των ιεροτελεστιών, δεν υπάρχει καθαρά ορισμένο πανθεον, άγιοι ή δάσκαλοι σε αυτήν, όλη η λατρεία και τα τελετουργικά της περιστρέφονται γύρω από τις παραδόσεις του λαού της Ιαπωνίας. Η βασική φιλοσοφία πίσω από τη θρησκεία είναι ότι όλοι οι άνθρωποι είναι από τη φύση τους καλοί και οι κακές τους πράξεις οφείλονται στην επίδραση μοχθηρών πνευμάτων, το απόλυτα καλό ή απόλυτα κακό δεν υφίσταται και τίποτα δεν μπορεί να είναι τέλειο. Τα kami είναι βασικό στοιχείο της Shinto και είναι πνεύματα προγόνων και θεών, που μπορεί να είναι μοχθηρά ή με καλές προθέσεις, και τόπος λατρείας τους είναι διάφοροι βωμοί.

Οι βωμοί αυτοί εκτός από τόποι λατρείας είναι και τόποι και κατοικίας των αντίστοιχων πνευμάτων στους οποίους είναι αφιερωμένοι. Χαρακτηριστικό στοιχείο των βωμών είναι τα torii, τα οποία είναι ουσιαστικά η είσοδος του ναού και ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα φαίνεται στη παραπάνω φωτογραφία. Κατασκευάζονται από διάφορα υλικά και συνήθως βάφονται άσπρα ή κόκκινα. Το άσπρο συμβολίζει την αγιότητα και το κόκκινο την προστασία από τα κακά πνεύματα. Εκεί πραγματοποιούνται φεστιβάλ με σκοπό την λατρεία των αντίστοιχων kami. Οι ιερείς, μπορεί να είναι άντρες ή γυναίκες οι οποίοι εκτελούν τελετουργικά για την τέλεση των οποίων τους βοηθάνε νεαρές κοπέλες, miko, οι οποίες πρέπει να είναι άγαμες. Η ενδυμασία των κοριτσιών αυτών αποτελείται από το χαρακτηριστικό άσπρο kimono και τα φαδυά κόκκινα παντελόνια hakama.

Βασικά πεδία της τέχνης που αναπτύχθηκε γύρω από τη θρησκεία Shinto είναι η αρχιτεκτονική των βωμών, το θέατρο noh που αποτελεί παράδοση της Ιαπωνίας και η καλλιγραφία. Γενικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι τα αντικείμενα λατρείας που κατασκευάστηκαν γύρω από τη θρησκεία Shinto δεν είναι τόσο περίτεχνα διακοσμημένα και προσεγμένα όσο αυτά του Βουδισμού. Τα αγάλματα έχουν απλές γραμμές και χρώματα και δεν κατασκευάζονται ως αντικείμενα λατρείας από τους πιστούς, αλλά ως εικαστικές αναπαραστάσεις των θεοτήτων.

Στους ναούς shinto εκτός από αγάλματα υπάρχουν αρκετοί πάπυροι ema, που έχουν ζωγραφισμένες εικόνες οι οποίες συνοδεύονται από κείμενο, όπως επίσης και αρκετοί πάπυροι καλλιγραφίας και όπλα όπως σπαθια κτλ. Το πιο χαρακτηριστικό στοιχείο τους όμως είναι τα ema, τα οποία είναι κομμάτια ξύλου όπου οι πιστοί γράφουν τις ευχές τους και τα κρεμούν στο ναό έτσι ώστε τα kami να μπορέσουν να τα διαβάσουν. Συνήθως πάνω σε αυτά τα πλακίδια ζωγραφίζονται και εικόνες ζώων ως συμβολικές προσφορές των πιστών στα πνεύματα.

Όσον αφορά την αλληλεπίδραση της Shinto με το Βουδισμό, ενώ με την έλευση του Βουδισμού στην Ιαπωνία υπήρχαν κάποιες διαμάχες μεταξύ των θρησκειών, με το πέρασμα του χρόνου άρχισαν να συνυπάρχουν αρμονικά και μάλιστα θα μπορούσαμε να πούμε ότι σε μερικά σημεία αλληλοσυμπληρώνονται. Τα kami μάλιστα από μερικούς Βουδιστές άρχισαν να θεωρούνται ως σημάδι παρουσίας του Βούδα. Η μόνη φορά στην ιστορία που η θρησκεία Shinto επικράτησε στη

χώρα περισσότερο από το Βουδισμό ήταν κατά την περίοδο Meiji, οπότε η προώθηση της Shinto είχε να κάνει με την άνοδο του εθνικισμού στην Ιαπωνία και τη προσπάθεια της απόδοσης κύρους του αυτοκράτορα, ο οποίος κατά τη Shinto προέρχεται από τα ουράνια.

Μέχρι και σήμερα η θρησκεία αυτή επιβιώνει στην Ιαπωνία. Μάλιστα αρκετές από τις εθνικές γιορτές και φεστιβάλ (matsuri) βασίζονται σε αυτήν. Τα φεστιβάλ αυτά διοργανώνονται από τους τοπικούς βωμούς των Shinto στα οποία φοριούνται από τους παρευρισκόμενους παραδοσιακά βαμβακερά κιμονό και παραδοσιακά υποδήματα. Αποτελούν βασικό στοιχείο του σύγχρονου Ιαπωνικού πολιτισμού.

Όσον αφορά τις τελετουργίες της θρησκείας Shinto οι γάμοι έχουν καθαρά παραδοσιακό χαρακτήρα ο οποίος διατηρείται μέχρι και σήμερα. Οι γαμήλιες τελετές λαμβάνουν χώρα μέσα στους ναούς σε πολύ στενό οικογενειακό κύκλο. Ο ιερέας τελεί ένα τελετουργικό εξαγνίσης και προσεύχεται στους θεούς. Ακόμα μέχρι και σήμερα η ενδυμασία του ζευγαριού αλλά και των παρευρισκόμενων αποτελείται από παραδοσιακά κιμονό. Η νύφη επιλέγει ανάμεσα σε τρεις τύπους παραδοσιακού νυφικού κιμονό. Το κιμονό της μπορεί να είναι τελείως άσπρο, να είναι άσπρο με χρωματιστά σχέδια ή να είναι μαύρο, όπως τα κιμονό που φορούσαν οι νύφες αριστοκρατικής γενιάς τη περίοδο Edo. Ο γαμπρός φοράει το αντίστοιχο κιμονό το οποίο ονομάζεται hakama. Οι γυναίκες της οικογένειας φοράνε το χαρακτηριστικό μαύρο κιμονό με σχέδια που ονομάζεται kuro tomesode, το οποίο φοριέται μόνο σε επίσημες περιστάσεις. Θα υπάρξει ανάλυση αυτών των ενδυμασιών αναλυτικότερα σε επόμενο κεφάλαιο.

Όσον αφορά τα τελετουργικά των κηδεών, που ονομάζονται Sosai στην Ιαπωνία, θα μπορούσαμε να πούμε ότι έχουν αρκετά κοινά στοιχεία με αυτά του Βουδισμού. Για την τέλεση την κηδείας αλλά και μετά από αυτήν υπάρχουν 20 στάδια τα οποία πρέπει οι συγγενείς του νεκρού να ακολουθήσουν έτσι ώστε να μπορέσει το πνεύμα του νεκρού να περάσει στον κόσμο των πνευμάτων και να εξαγνιστεί. Η κηδεία δεν επιτρέπεται να λαμβάνει μέρος στο χώρο του ναού αλλά σε σπίτια ή σε νεκροταφεία, ενώ οι νεκροί δεν θάβονται αλλά αποτεφρώνονται.

Το χρώμα του πένθους στην Ιαπωνία είναι το μαύρο. Εκτός αυτού όμως εκφράζει και σοβαρότητα και γενικά είναι το χρώμα των κιμονό που φοράνε οι παντρεμένες γυναίκες σε επίσημες περιστάσεις. Στις κηδείες οι γυναίκες φοράνε μαύρα κιμονό τα οποία δεν έχουν καθόλου σχέδια και καλύπτουν όλο το λαιμό, τα μαλλιά τους πρέπει να είναι δεμένα και να μην έχουν καθόλου αξεσουάρ. Οι άντρες ακολουθούν την ίδια γραμμή επίσημης ενδυμασίας αλλά στη σύγχρονη εποχή δεν φορούν κιμονό αλλά κοστούμι.

Σε μια γενική παρατήρηση και ανασκόπηση των τελετουργικών ταφής και γάμου στην Ιαπωνία θα μπορούσαμε να πούμε ότι στοιχεία και παραδόσεις της θρησκείας Shinto κυριαρχούν σε τελετουργικά τα οποία έχουν σχέση με το ξεκίνημα της ζωής, όπως ο γάμος, ενώ ο Βουδισμός σε τελετουργικά τα οποία έχουν σχέση με το τέλος της, όπως οι κηδείες.

Βουδισμός.

Ο ερχομός του Βουδισμού στην Ιαπωνία μέσω των Κινέζων και των Κορεατών ήταν ένα από τα πιο σημαντικά γεγονότα της Ιαπωνικής ιστορίας και ξεκινά την περίοδο Nara, όπου η συγκεκριμένη θρησκεία τότε αντικαθιστά τη θρησκεία Shinto. Ο Βουδισμός επηρέασε αρκετά την πολιτική ζωή, την κουλτούρα αλλά και την καλλιτεχνική ζωή των Ιαπώνων. Από τη περίοδο Nara και έπειτα βλέπουμε Ιάπωνες καλλιτέχνες να παράγουν έργα αρχιτεκτονικής, γλυπτικής, ζωγραφικής τα οποία ανταγωνίζονταν επάξια και προσέθεταν στοιχεία και τεχνικές στην Βουδιστική τέχνη η οποία είχε στοιχεία και είχε αναπτυχθεί από το συγκερασμό πολλών πολιτισμών της Ασίας.

Ο Βουδισμός ήταν μια θρησκεία η οποία πριν φτάσει στην Ιαπωνία είχε επικρατήσει σε πολλές χώρες. Ως αποτέλεσμα η εικονογραφία, η γλυπτική του και γενικά η κουλτούρα που ήταν διαμορφωμένη γύρω του είχε πολλά στοιχεία από τους διάφορους πολιτισμούς αυτούς. Βλέπουμε λοιπόν στοιχεία Κινέζικης τέχνης, Ινδικής, Κορεάτικης κτλ. Οι Ιάπωνες ασπαζόμενοι την συγκεκριμένη θρησκεία έδεχτηκαν όλα αυτά τα στοιχεία τα αφομοίωσαν στον πολιτισμό τους, έμαθαν από αυτά και ορισμένα κατέληξαν και να τα εξελίσουν. Βλέπουμε λοιπόν αρχικά πολύ καλές αντιγραφές ουσιαστικά Κινέζικων έργων και με το πέρασμα του χρόνου αναπτύσσεται Ιαπωνικό στυλ στη Βουδιστική τέχνη. Η Ιαπωνία, λόγω και της ύπαρξης του δρόμου του μεταξιδιού, κατέληξε σε κάποια περίοδο να είναι η χώρα στην οποία διατηρούνταν πολλά στοιχεία του πολιτισμού του Βουδισμού τα οποία σε άλλες χώρες, όπως στην Ινδία, άρχισαν να εξαφανίζονται ή και να διώκονται λόγω των κοινωνικοπολιτικών καταστάσεων, όπως στην Κίνα.

Καταλήγει λοιπόν στην Ιαπωνία να αναπτύσει πολύ πλούσια παραστατική τέχνη από το πανθεον του Βουδισμού και των θεοτήτων του, στην οποία όμως βλέπουμε επιρροές από την Ινδία αλλά και από τη θρησκεία Shinto. Τεχνίτες, μεταλλουργοί και ξυλουργοί παράγουν υψηλής ποιότητας Βουδιστικά έργα υποστηριζόμενοι από διάφορους χορηγούς. Αναπτύσσουν νέες τεχνικές οι οποίες προσαρμόζονται στα Ιαπωνικά δεδομένα και χτίζουν μεγαλοπρεπή αγάλματα και ναούς αλλά και

έργα ζωγραφικής και λογοτεχνία. Οι πιο σημαντικές από αυτές τις τεχνικές αναφέρονται παρακάτω.

Yamato-e, Shigisan-engi, 12ος αιώνας.

Εμφανίζεται η ζωγραφική τεχνοτροπία yamato-e η οποία αρχικά χρησιμοποιείται σε παραβάν και σε kakemono (πάπυρος που κρεμιέται σε τοίχο). Οι συνθέσεις που την ακολουθούν περιλαμβάνουν από πολύ μικρές φιγούρες οι οποίες αναπαρίστανται συνήθως σε εξωτερικό χώρο και στις οποίες δίνεται μεγάλη έμφαση στην λεπτομέρεια ενώ όλο το υπόλοιπο τοπίο είναι καλυμμένο από ένα σύννεφο και συνήθως σκοπός είναι η αφήγηση μιας ιστορίας χωρίς την ύπαρξη κειμένου. Το αντίστοιχο δημιούργημα με ύπαρξη κειμένου ονομάζεται emaki. Σκοπός αυτών είναι να διδακτικός μέσω των ιστοριών που αφηγούνται αλλά επίσης βλέπουμε και την αναπαράσταση ιστοριών αγάπης, πολέμου, μύθων αλλά και ιστοριών που προέρχονται από τη θρησκεία. Το πιο γνωστό emaki είναι το “Παραμύθι του Genji”, το οποίο είναι μια ρομαντική ιστορία, μέσω της οποίας όμως στη σύγχρονη εποχή μαθαίνουμε πολλά για τα ήθη και τα έθιμα εκείνης της εποχής.

Στη γλυπτική μια από τις σημαντικότερες σχολές οι οποίες εμφανίστηκαν με την επιρροή του Βουδισμού ήταν η σχολή Kei. Τα πιο πρώιμα έργα της Ιαπωνικής αυτής σχολής θεωρούνται το ζενίθ της Ιαπωνικής γλυπτικής. Τα αγάλματα που κατασκευάστηκαν από τη συγκεκριμένη σχολή ήταν μεγάλα σε μέγεθος και ακολουθούσαν παραδοσιακές τεχνικές. Η παραγωγή των αγαλμάτων γινόταν από ένα γλύπτη (bushi) με τη βοήθεια των βοηθών του. Οι βοηθοί κατασκεύαζαν το προσχέδιο του αγάλματος και ο bushi έβαζε τις λεπτομέρειες και διαμόρφωνε τη τελική του μορφή.

Οι έξι πατριάρχες του Hosso, Kokei.

Όσον αφορά το Βουδισμό στην Ιαπωνία αξίζει να αναφερθούμε και στη σέκτα Ζεν, η οποία από ένα σημείο και μετά στην ιστορία της χώρας αποκτά όλο και περισσότερη δημοτικότητα και επιρροή. Τα έργα τέχνης τα οποία παράγονταν στα πλαίσια της σέκτας Ζεν ήταν πολύ διαφορετικά από τις άλλες σέκτες του Βουδισμού, στις οποίες επικρατεί μια σχετική ομοιομορφία.

Το γεγονός αυτό παρατηρείται κυρίως στους πάπυρους και τους πίνακες. Η ζωγραφική παπύρων με χρώμα αντικαθιστάται με τη ζωγραφική με μελάνι στην οποία επικρατεί η απόλυτη μονοχρωμία και ένα πολύ αυστηρό στυλ. Η ιδέα πίσω από αυτή η τεχνοτροπία, η οποία ονομάστηκε *suibokuga*, ήταν ότι έπρεπε να αναδειχθεί η ομορφιά της τέχνης όχι μέσα από ένα ωραίο χρώμα η χρωματικό συνδυασμό αλλά μέσα από τη αποτύπωση της ουσίας αυτού που απεικονίζεται.

Τοπίο των τεσσάρων εποχών(καλοκαίρι), Sesshu.

Όσον αφορά τις τελετουργίες του Βουδισμού οι γάμοι δεν θεωρούνται ζήτημα της θρησκείας αλλά προσωπικές υποθέσεις του καθενός. Δεν υπάρχουν προκαθορισμένα τελετουργικά σε σχέση με το γάμο. Αν ένα ζευγάρι όμως αποφασίσει να λάβει τις ευχές για το γάμο του από Βουδιστή μοναχό τότε η τελετή που γίνεται είναι πολύ σύντομη και περιλαμβάνει μόνο την απαγγελία μιας ευχής και μιας ψαλμωδίας. Η ενδυμασία είναι ελεύθερη και η νύφη μπορεί να φορέσει είτε παραδοσιακό κιμονό είτε δυτικού στυλ νυφικό.

Οι Βουδιστές πιστεύουν στη μετενσάρκωση και θεωρούν το θάνατο ως ένα αναπόσπαστο κομμάτι του κύκλου της ζωής. Οι νεκροί δεν θάβονται αλλά αποτεφρώνονται και η τελετή τελείται από Βουδιστές μοναχούς. Ακολουθούνται συγκεκριμένα βήματα πριν την αποτέφρωση του νεκρού προς τιμής του και αφιερώνονται σε αυτόν ψαλμοί οι οποίοι δεν είναι απλά μέρος της παράδοσης αλλά έχουν ως σκοπό να απαλύνουν τον πόνο των θρηνούντων με περισυλλογή για την παροδικότητα της ζωής. Η ενδυμασία απαιτεί μαύρα κιμονό ή επίσημο ένδυμα για γυναίκες και άντρες, παρ' όλο που σε αρκετές χώρες που ακολουθούν το Βουδισμό το χρώμα του πένθους είναι το άσπρο.

Η ενδυμασία των Βουδιστών μοναχών στην Ιαπωνία αποτελείται τη παραδοσιακή kasaya που είναι ένα είδος τριπλής ρόμπας παραδοσιακά βαμμένη πορτοκαλί ή καφέ. Σε κάθε σέκτα βέβαια τα χρώματα της ρόμπας αλλάζουν. Τα πιο διαδεδομένα χρώματα στην Ιαπωνία είναι το πορτοκαλί πανωφόρι με άσπρο ή με γκρί κιμονό από μέσα όπως φαίνεται και στην εικόνα.

Η μοναχοί Zen φοράνε τα rakusu γύρω από το λαιμό τους πάνω από τα κιμονό. Το σχήμα του rakusu είναι τετράγωνο και κρέμεται από το λαιμό των μοναχών είναι μια μικρογραφία των μοναστηριακών ρούχων του Βούδα. Το χρώμα του rakusu συμβολίζει τη θέση του ατόμου που το φορά έτσι μαύρο για παράδειγμα φοράνε οι ιερείς, μπλε οι μαθητευόμενοι και καφέ οι δάσκαλοι.

ΙΑΠΩΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

“Το μεγάλο κύμα του Kanagawa” του Hokusai είναι ένα από τα πιο γνωστά έργα Ιαπώνων καλλιτεχνών. Σκοπός του είναι η επίδειξη της μαγευτικής δύναμης της φύσης, πράγμα που γενικά αποτελεί βασική θεματολογία Ιαπώνων καλλιτεχνών, η ανάδειξη δηλαδή της ομορφιάς του φυσικού περιβάλλοντος και της ορμής των φυσικών φαινομένων .

Η Ιαπωνική τέχνη ξεκινά από την πρώτη στιγμή που είδαμε αποίκους στην Ιαπωνία και φτάνει μέχρι και σήμερα. Η Ιαπωνία ως χώρα έχει δεχτεί πολλές επιδρομές, έχει περάσει περιόδους στις οποίες έχει βρεθεί τελείως απομονωμένη και αποκομμένη από άλλα κράτη αλλά και περιόδους στις οποίες έχει κατακλυστεί από την επιρροή νέων ιδεών και ξένων προς αυτή πολιτισμών. Με το πέρασμα του χρόνου οι Ιάπωνες κατάφεραν να αναπτύξουν την ικανότητα να μιμούνται και να αφομοιώνουν στοιχεία από αυτές τις “νέες” - για αυτούς- κουλτούρες εξυπηρετούσαν καλύτερα την ανάπτυξη του δικού τους πολιτισμού.

Μια από τις μεγαλύτερες επιρροές στο πολιτισμό αυτόν είναι αυτή της Κίνας και του Βουδισμού. Η Κίνα και η Ιαπωνία από ένα σημείο και μετά επικοινωνούσαν αρκετά με αποτέλεσμα ο λιγότερο εξελιγμένος, τότε, Ιαπωνικός πολιτισμός να υιοθετήσει αρκετά στοιχεία και τεχνικές του Κινέζικου, αντιγράφοντας αρχικά αυτούσια έργα και παράγοντας δικά του στη συνέχεια. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι μεταξοτυπίες οι οποίες παράγονταν στην Ιαπωνία με Κινεζικές τεχνικές αλλά πάντα απεικονίζοντας Ιαπωνικά τοπία.

Ζωγραφιά ενός κυπαρισσιού, Kano Eitoku.

Τη περίοδο Heian (794 - 1185 μ.Χ.) λοιπόν αξιοποιώντας την τεχνική των μεταξοτυπιών άρχισαν να παράγονται οι ζωγραφίες Yamato-e (ελεύθερη μετάφραση από τα Ιαπωνικά είναι "Ιαπωνικές εικόνες"). Συνήθως ήταν εικόνες που ζωγραφίζονταν πάνω σε κρεμόμενους πάπυρους από μετάξι ή και σε αναδιπλούμενα πάνελ απεικονίζοντας τη καθημερινή ζωή και δίνοντας έμφαση στη λεπτομέρεια και στις φιγούρες. Οι ζωγραφίες αυτές έχουν σκοπό να αφηγηθούν μια ιστορία και να αναδείξουν την ομορφιά της Ιαπωνικής φύσης. Παρ' όλο που τα yamato-e, όπως είπαμε βασίστηκαν σε Κινεζικές τεχνικές με το πέρασμα του χρόνου οι επιρροές από την Κινέζικη τέχνη άρχισαν να φθίνουν, έως ότου εξαφανίστηκαν τελείως, και αυτή η τεχνική απέκτησε καθαρά δικό της Ιαπωνικό χαρακτήρα, έτσι τα Yamato-e αποτελούν χαρακτηριστικά δείγματα της Ιαπωνικής τέχνης μέχρι και σήμερα.

Την περίοδο Edo (1603- 1868 μ.Χ.) το επίκεντρο της τέχνης στην Ιαπωνία ήταν η περιοχή Yoshiwara. Πλούσιοι έμποροι ξόδευαν τα χρήματά τους στις τέχνες, στις παραστάσεις αλλά και στις απολαύσεις που προσφέρονταν στη συγκεκριμένη περιοχή της Ιαπωνίας, σε παραστάσεις kabuki και σε geishas δημιουργώντας έτσι έναν τρόπο ζωής ο οποίος συνδέεται με αυτή και ονομάζεται ukiyo, δηλαδή ο αιωρούμενος κόσμος. Τα ukiyo-e, που αποτελούν χαρακτηριστικό δείγμα της τέχνης της εποχής, ήταν ζωγραφίες πάνω σε ξύλο που απεικονίζουν εικόνες από την περιοχή Yoshiwara προβάλλοντας έτσι την καλλιτεχνική και οικονομική άνθηση της. Βλέπουμε ζωγραφίες από sumos, ηθοποιούς kabuki, geishas, σκηνές από παραμύθια και θρύλους, εικόνες από τη φύση της Ιαπωνίας αλλά και ερωτικές σκηνές. Αξίζει επίσης εδώ να αναφέρουμε ότι τα ukiyo-e διαμόρφωσαν την αντίληψη της Δύσης για τον πολιτισμό της Ιαπωνίας και επηρέασαν αρκετά το κίνημα του Ιαπωνισμού.

Τη περίοδο Meiji (1868- 1912 μ.Χ.) βλέπουμε μια έκρηξη πλούτου και παραγωγή πολυτελών ρούχων καθώς και αντικειμένων τέχνης μεταλλουργίας. Αναπτύσσονται νέοι τρόποι παραγωγής υφασμάτων με τη χρήση χρυσών και ασημένιων κλωστών πάνω σε μεταξένιες και έτσι δημιουργούνται ρούχα απαράμιλης ομορφιάς και αξίας. Βέβαια με το πέρασμα αυτής της εποχής και την ανάγκη πιο οικονομικών μαζικά παραγόμενων ρούχων εμφανίζονται νέες τεχνικές βιομηχανοποιημένης παραγωγής με πιο φθηνά υλικά και έτσι αρχίζουν να εγκαταλείπονται αυτές οι τεχνικές και να παράγονται βαμβακερά κιμονό με τυποποιημένα σχέδια. Οι Ιάπωνες επίσης αυτή τη περίοδο αρχίζουν να φορούν Δυτικά ρούχα και τα κιμονό αποτελούν για πολλούς ενδυμασία για ιδιαίτερες περιστάσεις.

Οι επαφές με τη Δύση με το πέρασμα του χρόνου αυξάνονται και οι Ιάπωνες καλλιτέχνες αρχίζουν να έχουν επιρροές από Δυτικούς. Έτσι βλέπουμε την εμφάνιση των κινημάτων yōga και nihonga. Το yōga δημιουργήθηκε από Ιάπωνες σπουδαστές ζωγραφικής στη Δυση οι οποίοι επέστρεψαν στη χώρα τους και άρχισαν να χρησιμοποιούν τεχνικές καθαρά δυτικές με ακρυλικά χρώματα και καμβάδες. Η αντίδραση στο yōga ήταν το nihōga, το οποίο ήταν πιο κοντά στα Ιαπωνικά πρότυπα. Οι φιγούρες ήταν δισδιάστατες και ζωγραφίζονταν πάνω σε μετάξι ή washī το οποίο είναι ένα Ιαπωνικό χαρτί που είναι πιο ανθεκτικό και ευλύγιστο από το συμβατικό. Η αντίθεση ανάμεσα σε αυτά τα δύο κινήματα θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι αντικατοπτρισμός της κατάστασης της Ιαπωνίας στην περίοδο Meiji και του διχασμού ανάμεσα στην αποδοχή των Δυτικών τρόπων και στην απόρριψη τους. Παρακάτω βλέπουμε αντιπροσωπευτικά έργα και των 2 κινημάτων.

Yoga στα αριστερά, nihoga στα δεξιά.

Επίσης η δημιουργία κεραμικών και πορσελάνινων αντικειμένων υψηλής ποιότητας ήταν χαρακτηριστικό της Ιαπωνικής τέχνης. Η παραγωγή αντικειμένων από πορσελάνη ήταν αρκετά αυξημένη από τη περίοδο Meiji και έπειτα αφού πλέον παραδοσιακά Ιαπωνικά πορσελάνινα έργα όπως βάζα,σερβίτσια κτλ εξάγονται στο εξωτερικό. Τα πιο παραδοσιακά κομμάτια αποτελούνταν από λευκή πορσελάνη με μπλε στοιχεία και απεικόνιζαν λουλούδια,τοπία και καλλιγραφικά κείμενα.

Από τη περίοδο Showa και όσο η Ιαπωνία εκσυγχρονίζεται και αλλάζει βλέπουμε να υπάρχουν ριζικές αλλαγές στον τομέα της τέχνης. Υπάρχει επιρροή από Δυτικά κινήματα όπως ο φουτουρισμός,ο σουρεαλισμός και ο ντανταϊσμός .Αρκετοί καλλιτέχνες έμπλεκαν στην τέχνη τους και πολιτικά μηνύματα αλλά και σύγχρονους τρόπους έκφρασης όπως οι φωτογραφίες και το φωτομοντάζ.

Μετά το πόλεμο και την εισβολή των Αμερικανών στην χώρα βλέπουμε την εμφάνιση μιας πιο αφηρημένης τέχνης η οποία ονομάζεται Gutai. Ήταν ένα Ιαπωνικό κίνημα το οποίο εκπροσωπούσε μια πιο δραστική και ενεργητική προσέγγιση της τέχνης η οποία περιλάμβανε παραστάσεις,ζωγραφιές,εγκαταστάσεις και θεατρικές πράξεις και το οποίο αναπτύχθηκε λόγω του πλέον φιλελεύθερου κλίματος. Είναι ένα από τα πιο σημαντικά καλλιτεχνικά κινήματα της

Ιαπωνίας μετά το 1945 και μάλιστα είχε και διεθνή αναγνώριση. Από τους πιο γνωστούς καλλιτέχνες του κινήματος ήταν ο Jiro Yoshihara ο οποίος είναι και ιδρυτής του.

Work, Jiro Yoshihara.

Ένα ακόμα κίνημα το οποίο εμφανίστηκε στη μετά πόλεμο περίοδο είναι το mono-ha. Ιάπωνες και Κορεάτες καλλιτέχνες μέσω του κινήματος αυτού προσπάθησαν να ερευνήσουν την σχέση ανάμεσα σε φυσικά και βιομηχανικά υλικά χρησιμοποιώντας πέτρα, γυαλί, ατσάλι κτλ. Τα έργα έδιναν έμφαση την αλληλεξάρτηση των στοιχείων αυτών αλλά και στην αλληλεξάρτηση αυτών με το περιβάλλον τους.

Kishio Suga.

Η ανάπτυξη των τεχνών της Ιαπωνίας είναι ριζική μέχρι και σήμερα. Η μεγάλη κληρονομιά της της στον τομέα αυτόν όμως και τα χαρακτηριστικά έργα όλων των εποχών της συνεχίζουν να επηρεάζουν τους σύγχρονους καλλιτέχνες, να αναδεικνύονται και να αποτελούν σημεία αναφοράς. Τα κιμονό και διάφορα αντικείμενα της τελετής του τσαγιού συνεχίζουν να κεντρίζουν

το ενδιαφέρον και να αναπαράγονται σε σύγχρονες εκδοχές παράγοντας αντικείμενα υψηλής αισθητικής αξίας.

Noh.

Το noh είναι μια παράσταση η οποία περιλαμβάνει μουσική, δράμα και χορό και είναι μια από τις παλαιότερες διασοζώμενες μορφές θεάτρου. Οι κινήσεις στο θέατρο Noh είναι αργές, οι ηθοποιοί, οι οποίοι είναι μόνο άντρες, απαγγέλλουν σε ποιητική γλώσσα και με πολύ μονότονο τρόπο και τα κοστούμια-κιμονό που φοράνε είναι περίτεχνα διακοσμημένα. Η μουσική είναι βασικό στοιχείο της παράστασης και υπάρχει καθ' όλη τη διάρκεια της.

Οι ηθοποιοί noh δεν έχουν το ρόλο των ηθοποιών στο Δυτικό κόσμο που είναι ουσιαστικά αναπαραστάσεις κάποιων ρόλων αλλά είναι αφηγητές οι οποίοι χρησιμοποιούν τις κινήσεις τους για να δείξουν στους θεατές την ουσία της ιστορίας αντί να κάνουν μια απλή αναπαράσταση της. Οι θεατές από τη μεριά τους γνωρίζουν πολύ καλά την ιστορία που οι ηθοποιοί αφηγούνται έτσι ώστε να επιτευχθεί αυτό. Η θεματολογία του noh παρέχεται από τη μυθολογία, από διάφορα παραμύθια και προφορικές παραδόσεις και πολύ συχνά από κοσμοπλάσματα παίρνουν ανθρώπινη μορφή για να γίνουν αφηγητές μιας ιστορίας

Η συγκεκριμένη μορφή θεάτρου γνώρισε ιδιαίτερη άνθηση στην Ιαπωνία το 14ο αιώνα μέχρι και τη περίοδο Tokugawa όπου αρκετά ισχυρά άτομα της εποχής έδιναν γενναιόδωρες χορηγίες για την εξέλιξη του θεάτρου. Το noh βασίζεται κυρίως στις παραδόσεις και στην τήρηση αυτών και όχι στην καινοτομία και στην ανακάλυψη νέων εκφραστικών μέσων, κοστούμιών κτλ. Αυτός είναι και ο λόγος που φτάνει στη σύγχρονη εποχή αναλλοίωτο και αδιάβλητο από το πέρασμα του χρόνου.

Υπάρχουν 5 ειδών παραστάσεις του θεάτρου noh. Οι kami που αφορούν μια ιερή ιστορία από τη θρησκεία Shinto, οι shura mono που αφορούν πολεμικές ιστορίες, οι katsura mono οι οποίες αφορούν γυναίκες, οι gendai mono που τοποθετούνται στη σύγχρονη εποχή και δεν αφορούν μυθολογικά γεγονότα, τα kyogen που μεταφράζεται από τα Ιαπωνικά σε παράσταση της τρελής γυναίκας και αφορά την ιστορία μια γυναίκας η οποία χάνει ένα παιδί ή τον εραστή της και τέλος οι kiri που αφορούν ιστορίες δαιμόνων, τεράτων και υπερφυσικών όντων. Κάθε ολοκληρωμένη παράσταση noh περιλαμβάνει 3 από αυτά τα είδη, η επιλογή ανάμεσα στα 5 είναι ελεύθερη αλλά συνήθως το τελευταίο μέρος της παράστασης είναι kiri.

Σε μια παράσταση ανάμεσα στις εναλλαγές των ειδών παρουσιάζονται στους θεατές kyogen που είναι απλά σύντομα χιουμοριστικά σκετσάκια και σκοπός τους είναι να ελαφρύνουν κάπως του θεατές από την ένταση της παράστασης. Σε αντίθεση με τους ηθοποιούς noh στα kyogen οι ηθοποιοί δεν φορούν μάσκες και είναι ντυμένοι πολύ πιο απλά. Οι ηθοποιοί επίσης δεν μιλούν με τον αργόστονό τόνο ούτε κάνουν αργές και χορευτικές κινήσεις.

Συνήθως υπάρχουν 3 ρόλοι πάνω στη σκηνή σε μια παράσταση noh, ο πρωταγωνιστής και ένας υφιστάμενος του που τον βοηθά να αφηγηθεί την ιστορία και λιγότερο συχνά ένας περαστικός κομπάρσος.

Η σκηνή στο noh έχει τετράγωνο σχήμα και από πάνω της βρίσκεται μια σκεπή η οποία στηρίζεται από τέσσερις κολώνες. Όλες οι πλευρές της σκηνής είναι ανοιχτές εκτός από το πίσω μέρος το οποίο αποτελείται από μια απλή ζωγραφιά ενός δέντρου και ο ηθοποιός μπαίνει στη σκηνή μέσω μιας γέφυρας. Οι παραστάσεις παλαιότερα λαμβάνουν μέρος σε εξωτερικούς χώρους αλλά τα τελευταία χρόνια γίνονται και σε εσωτερικούς.

Οι ηθοποιοί πάντα φορούν μάσκες που είναι και βασικό στοιχείο μια παράστασης noh. Οι μάσκες υποδηλώνουν το ρόλο που παίζει ο ηθοποιός και συνήθως απεικονίζουν δαίμονες, πνεύματα και άντρες ή γυναίκες διαφορετικών ηλικιών. Οι εκφράσεις που μπορεί να έχουν οι μάσκες ποικίλουν και είναι κατασκευασμένες από ξύλο ιαπωνικού κυπαρισσιού. Η φιλοσοφία πίσω από τη χρήση μάσκας είναι ότι οι ηθοποιοί μπορούν να έχουν καλύτερο έλεγχο των αισθημάτων που προκαλούν στους θεατές και να διεγείρουν τη φαντασία τους φορώντας μια μάσκα και κάνοντας κάποιες κινήσεις μέσω της γλώσσας του σώματος.

Τα κοστούμια των ηθοποιών είναι ιδιαίτερα προσεγμένα και περίτεχνα και κατασκευασμένα από ακριβά υφάσματα. Είναι ουσιαστικά μεταξένια κιμονό τα οποία αποτελούν έργα τέχνης. Τα κιμονό

αυτά είναι σύμφωνα με τους ρόλους τους οποίους υποδύονται οι ηθοποιοί,ο κάθε ρόλος έχει τη δική του ενδυμασία και συμβαδίζουν τα κοστούμια αυτά με τα ρούχα που θα φορούσαν οι άνθρωποι της εποχής στη καθημερινή τους ζωή. Έτσι ο ηθοποιός που υποδύεται μια γυναίκα ασ πούμε αριστοκρατικής γενιάς φοράει πολυτελή υφάσματα και περίτεχνα διακοσμημένα κιμονό και ένας ηθοποιός που υποδύεται για παράδειγμα έναν έμπορο ή ένα άτομο κατώτερης κοινωνική τάξης φοράει ένα απλό κιμονό χωρίς σχέδια ή διακοσμήσεις. Συνήθως επίσης τα κοστούμια είναι φτιαγμένα έτσι ώστε να δημιουργούν ογκώδης και φαρδιές φιγούρες. Οι μουσικοί και όλοι οι βοηθοί σκηνής φοράνε μαύρα κιμονό αυστηρά. Επίσης οι ηθοποιοί φοράνε διάφορα αξεσουάρ ανάλογα με το ρόλο όπως περούκες,κοσμήματα και συνήθως κρατάνε χαρακτηριστικές βεντάλιες.

Kabuki.

Το kabuki είναι μια μορφή Ιαπωνικού θεάτρου που εμφανίστηκε το 1603 και περιλαμβάνει χορό και μουσική. Βασικό του χαρακτηριστικό είναι η υπερβολή που το περιβάλλει ,πράγμα που εκφράζεται από τις κινήσεις των ηθοποιών κατά τη παράσταση και από τα κοστούμια η τις περούκες που φοράνε. Σε σχέση με το noh το kabuki είναι κατά κάποιον τρόπο πιο άγριο σε φόρμα και ελεύθερο στις κινήσεις του και πιο κραυγαλέο σε σχέση με το αυστηρό και πειθαρχημένο noh.

Μια παράσταση θεάτρου kabuki θα μπορούσε να χαρακτηριστεί εκθαμβωτική. Ξεκινώντας από τα σκηνικά τρικ που είναι χαρακτηριστικό αυτής της μορφής θεάτρου όπως πχ ότι οι ηθοποιοί ξαφνικά εμφανίζονται και εξαφανίζονται και φτάνοντας στο γεγονός ότι πάντα υπάρχει ζωντανή μουσική και ότι τα κοστούμια και τα αξεσουάρ των ηθοποιών είναι υπερβολικά αλλά ταυτόχρονα αισθητικά όμορφα οι παραστάσεις kabuki θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ένα υπερθέαμα.

Η θεματολογία των παραστάσεων προέρχεται από γνωστές ιστορίες από την ιστορία και την μυθολογία, ιστορίες αγάπης, πολέμου, τραγωδίας και δολοπλοκιών. Το κομμάτι που παρουσιάζεται στους θεατές είναι ένα μικρό κομμάτι από την ιστορία, συνήθως αυτό που θεωρείται πιο ενδιαφέρον. Οι θεατές πριν παρακολουθήσουν τη παράσταση για να καταλάβουν την πλοκή θα πρέπει να έχουν διαβάσει όλη την ιστορία. Τις περισσότερες φορές εκτός από τη διασκέδαση οι παραστάσεις έχουν περιεχόμενο διδακτικό. Η βασική φιλοσοφία είναι το *kanzen choaku* που σημαίνει “επιβραβεύουμε τους ενάρετους και τιμωρούμε τους μοχθηρούς” και η τραγωδία στη πλοκή επέρχεται όταν η ηθική συγκρούεται με τα πάθη των ανθρώπων.

Η αλληλεπίδραση του κοινού με τους ηθοποιούς ήταν ένα σημαντικό στοιχείο του θεάτρου kabuki. Ακόμα και σε σύγχρονες παραστάσεις οι ηθοποιοί συνομιλούν με το κοινό και το κοινό απαντά με χειροκροτήματα, επιφωνήματα αλλά και φωνάζοντας ονόματα ηθοποιών. Οι ηθοποιοί είναι μόνο άντρες. Όταν πρωτοξεκίνησε το θέατρο kabuki οι ηθοποιοί ήταν γυναίκες οι οποίες σε μεγάλο μέρος της παράστασης χόρευαν με τη συνοδεία μουσικής. Ο χαρακτήρας όμως των παραστάσεων άρχισε να γίνεται υπερβολικά σεξουαλικός και έτσι εν τέλη οι γυναίκες ηθοποιοί απαγορεύτηκαν πλήρως.

Το *make up* και τα κοστούμια των ηθοποιών αποτελούν ένα πολύ ουσιαστικό και βασικό μέρος της παράστασης. Τα κοστούμια όπως είπαμε και παραπάνω χαρακτηρίζονται από μια υπερβολή με περίτεχνα, πολύχρωμα και τολμηρά σχέδια. Βέβαια τα ρούχα που φορά ο κάθε χαρακτήρας υποδηλώνουν τη κοινωνική του θέση και το ρόλο του αλλά ακόμα και οι χαρακτήρες που θα πρέπει να φορούν πιο απλά ρούχα θα μπορούσαμε να πούμε ότι έχουν μια λάμψη. Ο τρόπος που οι ηθοποιοί μεταχειρίζονται όλα αυτά τα υφάσματα με δεξιοτεχνία και οι κινήσεις που τους προσδίδουν είναι ένα από τα πιο όμορφα οπτικά θεάματα στο kabuki. Τα κοστούμια αυτά είναι έργα τέχνης ορισμένα από τα οποία αξίζουν μια περιουσία αφού μερικές φορές χρυσός και ασήμη χρησιμοποιούνται στη πλέξη τους.

Οι ηθοποιοί δεν φορούν μάσκες όπως στο ποή αλλά make up. Η βάση του make up είναι το άσπρο χρώμα με το οποίο καλύπτεται όλο το πρόσωπο των ηθοποιών αλλά και τα σημεία στο οποίο φαίνεται το δέρμα τους όπως τα χέρια. Τα υπόλοιπα χρώματα που χρησιμοποιούν για να βαφτούν υποδηλώνουν και τα αισθήματα του ρόλου αλλά και το χαρακτήρα του. Για παράδειγμα το κόκκινο συμβολίζει θυμό αλλά και το καφέ ,το καφέ εγωισμό και τα φαντάσματα τις περισσότερες φορές έχουν μπλε γραμμές στο πρόσωπο τους όπως και οι κακοί χαρακτήρες.

Σκοπός του make up είναι να τονίσει περισσότερο κάποιες φυσικές γραμμές και χαρακτηριστικά του προσώπου για να δημιουργήσει δραματικές εκφράσεις. Ο τρόπος που βάφονται οι γυναικείοι και οι ανδρικοί χαρακτήρες είναι διαφορετικός. Οι ηθοποιοί βάφονται μόνοι τους με σκοπό μέσω του μακιγιαζ τους να καταλάβουν καλύτερα τους χαρακτήρες τους,ακολουθώντας πάντα τους κανόνες όσον αφορά τα χρώματα.

Ukiyo-e

Σημαντικό στοιχείο της τέχνης και της κουλτούρας της Ιαπωνίας είναι οι ξυλογραφίες που στα Ιαπωνικά ονομάζονται *ukiyanga*. Για πολλά χρόνια καλλιτέχνες σε αυτή τη χώρα ζωγράφιζαν εικόνες με μπογιές με βάση το νερό πάνω σε ξύλο πράγμα που επέτρεπε πιο ζωντανά χρώματα και την απόδοση περισσότερων υφών. Η περίοδος όμως άνθησης και τα πιο σημαντικά έργα ξυλογραφίας είναι τα *ukiyo-e*.

Η θεματολογία των *ukiyo-e* ήταν εικόνες από τη καθημερινή ζωή και από την ιστορία και τη μυθολογία αλλά και πιο ερωτικού περιεχομένου σκηνές. Οι εικόνες *ukiyo-e* πρωτοεμφανίστηκαν την περίοδο Edo (1603-1868 μ.Χ.) στην Ιαπωνία.

Utagawa Kuniyoshi, "Σκελετοί samurai"

Για πρώτη φορά στην ιστορία μεγάλο μέρος του πληθυσμού είχε την άνεση να ασχοληθεί με τις διάφορες διασκέδασεις λόγω της οικονομικής ευχέρειας που είχαν όλο και περισσότεροι άνθρωποι. Άρχισε να αναπτύσσεται λοιπόν μια κουλτούρα η οποία προσπαθούσε να καλύψει το κενό ανάμεσα στις ανώτερες τάξεις των αριστοκρατών και στις πιο λαϊκές. Το επίκεντρο αυτών των δραστηριοτήτων ήταν η περιοχή Yoshiwara, η οποία κατέληξε να θεωρείται το κέντρο της φινέτσας και της κομψότητας και εκεί βρισκότουσαν όλες οι βιομηχανίες οι οποίες είχαν σχέση με την παραγωγή πολυτελών αγαθών. Ήταν ένας χώρος απολαύσεων και πολυτέλειας στον οποίο η πλούσια τάξη των εμπόρων είχε την δυνατότητα να επιδείξει τον πλούτο της. Η περιοχή ήταν κατοικία αρκετών γυναικών οι οποίες προσέφεραν ψυχαγωγία με χορό, ποίηση και τραγούδι. Οι γυναίκες αυτές ονομάστηκαν *geisha* και μέσω αυτών η Yoshiwara έγινε κατά κάποιον τρόπο η πρωτεύουσα της μόδας. Η ενδυμασία μια γυναίκας και η ποιότητα των ρούχων που φορούσε κατέληξε να προσδιορίζει το *status* που είχε στο επάγγελμά της. Οι *geishas* ντύνονταν με περίτεχνα και ακριβά ενδύματα έτσι ώστε να μπορούν να ξεχωρίζουν από τις ανταγωνίστριες τους και να μπορέσουν να δημιουργήσουν ένα όνομα στο χώρο για να διαφημίσουν τα ταλέντα τους. Βέβαια η ανάπτυξη αυτή είχε και τη σκοτεινή πλευρά της. Η αναζήτηση απολαύσεων και η δυνατότητα να πληρώσουν για αυτές καθώς και το υψηλό κόστος ζωής όλων των γυναικών αυτών

λόγω των αναγκών τους για πολυτελή ρούχα και make up οδήγησε στην εκμετάλλευση πολλών εξ αυτών στη περιοχή Yoshiwara ως ιερόδουλες με την εμφάνιση αρκετών πορνείων.

“Γυναίκες σε λουτρό”, Torii Kiyonaga, 1780.

Η όλη κουλτούρα λοιπόν που δημιουργήθηκε στη συγκεκριμένη περιοχή ονομάστηκε ukiyo που σημαίνει αιωρούμενος κόσμος και εξέφραζε την συνεχή αναζήτηση των απολαύσεων, την ενασχόληση με τη μόδα, την ανάπτυξη μιας μαζικής και θα μπορούσαμε να πούμε και pop κουλτούρας και την αναζήτηση της αισθητικής και διακόσμησης και των καθημερινών αντικειμένων.

Στη ζωγραφική ένα νέο κίνημα εμφανίστηκε , το ukiyo-e του οποίου η θεματολογία αφορούσε τη κουλτούρα και το lifestyle ukiyo καθώς τα έργα αναπαριστούσαν καλλιτέχνες kabuki, σκηνές από καθημερινή ζωή και παραμύθια, εικόνες από ταξίδια και φυσικά τοπία. Συνήθως οι ζωγραφίες αυτές ήταν πάνω σε κομμάτι ξύλου. Αξίζει να σημειώσουμε ότι ήταν ένα από τα κινήματα τα οποία επηρέασαν τον κίνημα του Ιαπωνισμού στη Δύση, επηρεάζοντας αρκετούς ζωγράφους όπως ο Van Gogh και μεταξύ των οποίων και ιμπρεσιονιστές όπως ο Monet, και διαμόρφωσαν την αντίληψη των Δυτικών για την Ιαπωνική τέχνη. Από τους πιο γνωστούς καλλιτέχνες ήταν ο Harunobu, Hiroshige και βέβαια ο Hokusai γνωστός πίνακας του οποίου είναι το κύμα.

Hokusai, "To κύμα"

Η κατασκευή των ukiyo-e αποτελείται από 3 στάδια: αρχικά ζωγραφίζεται το σχέδιο με μελάνι, ύστερα χαράσσεται πάνω στο ξύλο και εν τέλει εφαρμόζεται το χρώμα πιέζοντας το το χαρτί με το σχέδιο για να αποτυπωθεί το μελάνι πάνω στο ξύλο. Υπήρχαν διάφορα είδη ukiyo-e όπως τα yakusha -e που αποτελούσαν απεικονίσεις ηθοποιών kabuki, τα bijin-ga τα οποία απεικόνιζαν γυναίκες οι οποίες αντιπροσώπευαν το ιδανικό της ομορφιάς κατά τη περίοδο Edo.

Οι αποχρώσεις που αποδίδονταν στο ξύλο με τη χρήση αυτής της τεχνικής ήταν ιδιαίτερα έντονες και ζωντανές πράγμα που αποτελεί και χαρακτηριστικό των ukiyo-e. Οι καλλιτέχνες ukiyo-e έδιναν λιγότερη έμφαση στην απόδοση των διαστάσεων του βάθους και των προοπτικών και περισσότερο στην απόδοση χρωμάτων και στη δημιουργία έμφασης με έντονες γραμμές οι οποίες χρησιμοποιούταν ιδιαίτερα σε μονοχρωματικά σχέδια για τη δημιουργία αντιθέσεων και για τη δημιουργία έμφασης στην τεχνική αυτή των επίπεδων εικόνων, πράγμα που αποτελεί ένα από τα χαρακτηριστικά της Ιαπωνικής αυτής τεχνικής.

Ando Hiroshige, "Kanbara," 1833-1834

Το τελετουργικό του τσαγιού

Η τελετή του τσαγιού (chado ή sado) στην Ιαπωνία αποτελεί μια κύρια πτυχή της κουλτούρας της χώρας. Επηρεασμένη από τη θρησκεία Ζεν, στοιχεία της φιλοσοφίας της οποίας είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με το τελετουργικό του τσαγιού, αποτελεί μια ιεροτελεστία η οποία αποσύρει τους παρευρισκόμενους από την καθημερινότητα τους και τους βυθίζει στο τελετουργικό, σκοπός του οποίου είναι η εσωτερική αρμονία και η γαλήνη.

Το τσάι πρωτοεμφανίστηκε στην Ιαπωνία κατά τον 8ο αιώνα από τους Κινέζους. Αρχικά ήταν διαθέσιμο σε άτομα της ανώτερης κοινωνικής τάξης και σε ιερείς. Τη περίοδο Muromachi και την αμέσως επόμενη Momoyama, λόγω της ιδιαίτερης αγάπης του γνωστού shogun Oda Nobunaga για το τελετουργικό του τσαγιού, άρχισε να αποκτά όλο και περισσότερη δημοτικότητα με αποτέλεσμα να χορηγείται αδρά.

Κατά τη διάρκεια του τελετουργικού προετοιμάζεται και σερβίρεται τσάι στους παρευρισκόμενους, ο αριθμός των οποίων μπορεί να είναι μέχρι 5. Μια παραδοσιακή επίσημη τελετή του τσαγιού ξεκινά με ένα γεύμα kaiseki, το οποίο αποτελείται από πολλά διαφορετικά πιάτα. Αυτό ακολουθείται από τη κατανάλωση ενός πηχτού τσαγιού και ενός με πιο αραιωμένη υφή. Όλη αυτή η διαδικασία διαρκεί έως και 4 ώρες. Παρ' όλα αυτά σήμερα συνήθως το γεύμα

παραλείπεται και το τελετουργικό αφορά καθαρά μόνο τη κατανάλωση τσαγιού. Η κινησιολογία για το σερβίρισμα και τη προετοιμασία του τσαγιού είναι αυστηρά προκαθορισμένη,θα μπορούσαμε να πούμε σχεδόν χορογραφημένη έτσι ώστε να δημιουργήσει ένα ωραίο αισθητικό αποτέλεσμα και αφορά ακόμα και τις κινήσεις που πρέπει να κάνουν οι καλεσμένοι για να δεχτούν τις κούπες του τσαγιού.

Τα αντικείμενα που χρησιμοποιούνται για αυτό το σκοπό όπως τα ποτήρια και τα σκεύη προετοιμασίας του τσαγιού αποτελούν έργα τέχνης και τοποθετούνται με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε ο καλεσμένος να μπορεί να τα θαυμάσει. Ο εξοπλισμός ο οποίος χρησιμοποιείται είναι συγκεκριμένος,κάθε κομμάτι επιλέγεται εξατομικευμένα για ανάλογα με τη περίπτωση και έχει συγκεκριμένη θέση στην οποία πρέπει να βρίσκεται. Οι καλεσμένοι φτάνουν στο χώρο διεξαγωγής του τελετουργικού και ακολουθούν συγκεκριμένα βήματα τα οποία περιλαμβάνουν το συμβολικό καθάρισμό τους από τη σκόνη του έξω κόσμου. Οι 4 βασικές αξίες του τελετουργικού είναι το *kin*,ευλάβεια, *kei*,σεβασμός για το φαγητό και το ποτό που προσφέρεται, *se*,αγνότητα του πνεύματος και του σώματος και το *ji*,ηρεμία και ελευθερία από την επιθυμία.

Ο χώρος στον οποίο γίνεται η συγκεκριμένη διαδικασία είναι είτε ένας κήπος,ο οποίος είναι ειδικά διαμορφωμένος,είτε ένα δωμάτιο *tatami* στο πάτωμα του οποίου υπάρχουν ειδικά χαλιά από τα οποία παίρνει και το όνομα του. Όπως βλέπουμε και παρακάτω αποτελείται από ημιδιαφανείς συρόμενες πόρτες. Τα δωμάτια *tamami* αποτελούν παράδοση του *interior design* της Ιαπωνίας αρχικά η ύπαρξη τέτοιων δωματίων στο σπίτι κάποιου αποτελούσε σημάδι αριστοκρατίας πλέον όμως αποτελούν τρόπο διακόσμησης χώρων μελέτης, ναών αλλά και σπιτιών.

Μέσω της τελετής του τσαγιού εξελίχθηκε το φιλοσοφικό κίνημα *wabi-sabi*,το οποίο βασίζοταν στη πεποίθηση ότι το πρώτο βήμα προς τον διαφωτισμό είναι η αποδοχή της παροδικότητας και της ατέλειας των πραγμάτων και του ότι υπάρχει ομορφιά και στα πιο ταπεινά πράγματα. Το *wabi*

αρχικά μεταφραζόταν ως “η μοναξιά της ζωής στη φύση” και το sabi ως η “ψυχρός,μαραμένος”. Κεραμικά τα οποία ονομάστηκαν Oribe ,και χαρακτηριστικό τους ήταν τα διαστρεβλωμένα σχήματα και οι ατέλειες που είχαν και υπογράμμιζαν την wabi sabi φιλοσοφία η οποία υπήρχε πίσω από το δημιουργία τους,άρχισαν να χρησιμοποιούνται στο τελετουργικό του τσαγιού και μάλιστα να αντικαθιστούν τα Κινέζικα κεραμικά τα οποία μέχρι τότε θεωρόντουσαν κορυφαία.

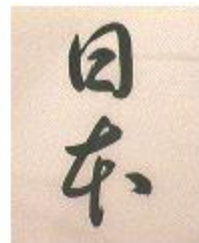

Καλλιγραφία.

Η καλλιγραφία στην Ιαπωνία,ή αλλιώς shodo που μεταφράζεται στα Ιαπωνικά ως όμορφο γράψιμο,είναι μια μορφή τέχνης η οποία θεωρείται αποτέλεσμα υψηλής αισθητικής και δεξιότητας.

Η βασική φιλοσοφία της Ιαπωνικής καλλιγραφίας εστιάζει στην απλότητα,την ομορφιά και κυρίως στην σύνδεση μυαλού και σώματος. Τα βασικά στοιχεία της συγκεκριμένης μορφής τέχνης είναι οι γραμμές,τα σχήματα και η καλή αντίληψη του κενού χώρου. Μια σημαντική έννοια του Βουδισμού Ζεν,η οποία θα μπορούσαμε να πούμε ότι ορίζει τη τέχνη της καλλιγραφίας είναι το mushin,δηλαδή μια κατάσταση έλλειψης σκέψης και απάθειας απέναντι σε εξωτερικές ενοχλήσεις ,μια κατάσταση θα μπορούσαμε κατά κάποιο τρόπο να πούμε διαλογισμού.

Υπάρχουν 3 διαφορετικά στυλ καλλιγραφίας τα οποία ορίζονται σύμφωνα με το επίπεδο δυσκολίας. Το kaisho που είναι το πιο βασικό και εύκολο και οι φόρμες του είναι πιο τετραγωνικές,το gyosho στο οποίο οι μαθητές προχωράνε αφού γίνουν άψογοι στο kaisho και αποτελείται από πιο καμπυλωτές φόρμες και το sosho το οποίο είναι το τελικό.

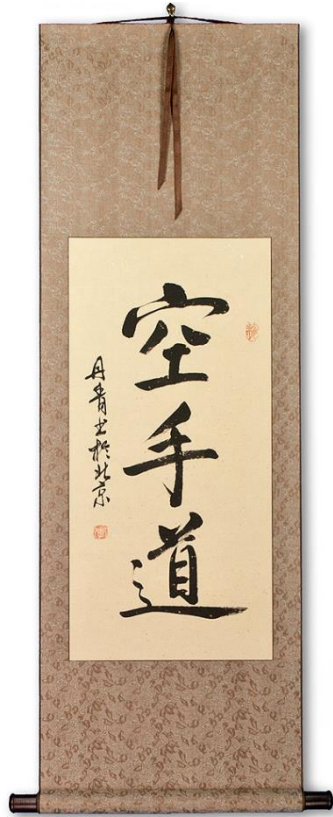

Kaisho-gyosho-sosho.

Η καλλιγραφία στην Ιαπωνία διδάσκεται στα σχολεία και αποτελεί ένα αρκετά διαδεδομένο χόμπι για ενήλικες, παρ' όλο που απαιτεί αρκετή εξάσκηση για να φτάσει σε ένα ικανοποιητικό σημείο.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι άλλο ένα χαρακτηριστικό των Ιαπωνικών τεχνών είναι οι κρεμαστοί πάπυροι kakemono. Αρκετά έργα καλλιγραφίας αλλά και αρκετοί πίνακες έχουν γίνει πάνω σε τέτοια είδη παπύρων οι οποίοι κατασκευάζονταν από μετάξι στο μπροστά μέρος και από ένα εύκαμπτο υλικό στο πίσω έτσι ώστε να μπορούν να διπλώνονται για αποθήκευση.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.

Αριστοκρατία και αυτοκράτορας.

Οι Ιάπωνες αυτοκράτορες κατά τη διάρκεια των αιώνων θα μπορούσαμε να πούμε ότι δεν είχαν ποτέ την απόλυτη εξουσία. Ουσιαστικά ο ρόλος τους ήταν να αποτελούν φιγούρες εξουσίας απέναντι στο λαό και ουσιαστικά είναι περισσότερο συμβολικός ενώ στο μεγαλύτερο μέρος της η ουσιαστική διοίκηση του κράτους ασκούσαν από τον shogun. Η αυτοκρατορική καταγωγή της Ιαπωνίας θεωρείται ότι προέρχεται απευθείας από θεότητες της θρησκείας Shinto.

Η αριστοκρατική τάξη στην Ιαπωνία, kuge, αποτελούσαν κατά καιρούς από διάφορες ομάδες ατόμων. Ενώ αρχικά στην αριστοκρατία περιλαμβάνονταν μόνο άτομα με ευγενική καταγωγή με την ανέλιξη στην εξουσία των shogun αριστοκρατία θεωρούνταν ακόμα και διάφοροι γραφειοκράτες, samurai αλλά και γενικά όποιος εργαζόταν στην αυλή του αυτοκράτορα. Κατά καιρούς οι ευγενείς της Ιαπωνίας είχαν υποστηρίξει τα γράμματα και τις τέχνες και είχαν συμβάλει στην ανάπτυξη τους αρκετά με χορηγίες αλλά είχαν καταλήξει επίσης να είναι γνώστες και οι ίδιοι πολλών τεχνών.

Μια από τις πιο χαρακτηριστικές ενδυμασίες των Ιαπώνων αριστοκρατών αλλά και του αυτοκράτορα ήταν το sokutai. Φοριόταν μόνο σε πολύ επίσημες περιστάσεις και είχε επιρροές από τη Κίνα και την αντίστοιχη αριστοκρατική Κινέζικη ενδυμασία. Αποτελούνταν από πολλές στρώσεις ρούχων. Αρχικά βάζανε το kosode το οποίο ήταν ένα άσπρο κιμονό που φοριόταν ως εσώρουχο ,ακολουθούσαν άλλες στρώσεις και η τελική εξωτερική στρώση αποτελούνταν από ένα

κιμονό του οποίου το χρώμα προσδιόριζε τη κοινωνική ισχύ του ατόμου που το φορούσε. Το κίτρινο φοριόταν μόνο από τον αυτοκράτορα, το μωβ ακολουθούσε στην ιεραρχία, μετά το κόκκινο, το πράσινο και τέλος το μαύρο. Το καφέ ήταν ένα χρώμα το οποίο φοριόταν μόνο από άτομα τα οποία δεν είχαν καμία θέση στην υψηλή κοινωνική ιεραρχία. Η ενδυμασία ολοκληρονόταν από το χαρακτηριστικό καπέλο το οποίο φαίνεται στη παραπάνω φωτογραφία.

Αντίστοιχα οι γυναίκες φορούσαν ένα ένδυμα το οποίο ονομάζοταν junihitoe. Ήταν και αυτό επηρεασμένο από την Κίνα και η ακριβής μετάφραση αυτή της λέξης στα Ιαπωνικά είναι “12 στρώσεις”. Όπως προδίδει και η ονομασία του αποτελούνταν και αυτό από πολλές στρώσεις ρούχων η μια πάνω στην άλλη οι οποίες όμως δεν ήταν πάντα 12. Κάθε στρώση έχει το δικό της διαφορετικό χρώμα και το βάρος που μπορεί να κουβαλάει κάποιος συνολικά όταν φοράει αυτό το ένδυμα μπορεί να φτάνει τα 20 κιλά. Οι στρώσεις ξεκινάνε και εδώ με ένα kosode. Τα χρώματα και τα σχέδια έχουν αρκετή σημασία καθώς οι συνδυασμοί φτιάχνονταν από τις γυναίκες τις ίδιες που τα φορούσαν και ήταν απολύτως αντιπροσωπευτικά του γούστου τους. Οι συνδυασμοί των χρωμάτων έπρεπε να είναι αντιπροσωπευτικοί των εποχών. Τα μαλλιά των γυναικών της αυλής ήταν μακριά και συνήθως δένονταν σε κότσο και όσον αφορά τα αξεσουάρ ένα από τα πιο σημαντικά ήταν η βεντάλια. Εκτός από τη προφανή χρήση της οι γυναίκες της αυλής χρησιμοποιούσαν βεντάλιες ή τα μακριά μανίκια των κιμονό τους για να καλύπτουν τα πρόσωπά τους όταν μιλούσαν με κάποιο άντρα εκτός της οικογένειάς τους. Οι γυναίκες της αυλής αλλά και ο αυτοκράτορας είχαν δικό του βαφέα και υφαντουργό που κατασκεύαζε τα ρούχα τους.

Στη σημερινή εποχή είναι πολύ σπάνιο για κάποιον αν φορέσει τη συγκεκριμένη ενδυμασία. Πλέον χρησιμοποιείται μόνο σε πολύ επίσημες τελετές όπως η τελετή στέψης του ιάπωνα αυτοκράτορα.

Αξίζει επίσης να αναφέρουμε ότι οι υπηρέτες στις διάφορες αυλές των αριστοκρατών αλλά και του ίδιου του αυτοκράτορα φορούσαν ειδικές στολές οι οποίες ήταν μονόχρωμες. Ασπρες για το υπηρετικό προσωπικό του αυτοκράτορα και οποιαδήποτε άλλα χρώματα για το υπηρετικό προσωπικό άλλων αριστοκρατών.

Shogun

Ο τίτλος shogun στην ιστορία της Ιαπωνίας αποδίδονταν στους στρατιωτικούς ηγέτες-δικτάτορες. Ο τίτλος αυτός ήταν συνήθως κληρονομικός αν και αρκετοί shogun έχουν διεκδικήσει τον τίτλο όχι μέσω διαδοχής αλλά μέσω πολέμων και συγκρούσεων ανάμεσα σε φατρίες.

Η κυβέρνηση που υπήρχε γύρω από το shogun ονομάζονταν bakufu και αποτελούνταν από samurais αλλά και συμβούλους και συνήθως είχε στρατιωτικό χαρακτήρα. Κατά καιρούς,στη μακρά χρονική διάρκεια που έχουν υπάρξει τα shogunates στην Ιαπωνία,στην εξουσία έχουν συνυπάρξει shoguns αλλά και αυτοκράτορες,πάντα όμως ο ρόλος των αυτοκρατόρων ήταν ξεκάθαρα διακοσμητικός.

Οι πιο σημαντικοί shogun στην ιστορία της Ιαπωνίας ήταν οι 3 που διοικούσαν το κράτος τη περίοδο Azuchi-Momoyama (1573-1603 μ.Χ.) η οποία αποτελεί μια από τις πιο σημαντικές περιόδους στην ιστορία της Ιαπωνίας καθώς τότε τέθηκαν τα θεμέλια για τον σύγχρονο Ιαπωνικό

πολιτισμό καθώς είχαμε άνθηση του πολιτισμού, του εμπορίου αλλά και ανάπτυξη της κοινωνίας στο σύνολο της. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι όλη η ιστορία της Ιαπωνία ως χώρα ορίζεται από τους διάφορους shogun και τις τακτικές διοίκησης που αποφάσιζαν να ακολουθήσουν.

Ο πρώτος ήταν ο Oda Nobunaga και ανηλθε στην εξουσία το 1573. Ήταν αυτός που έβαλε τις βάσεις για μια νέα εποχή ειρήνης παίρνοντας αυστηρά μέτρα και επιβάλλοντας πολύ βαριές ποινές σε όποιον τολμούσε να του αντισταθεί. Η εποχή της διοίκησης του χαρακτηρίζεται από εξελιγμένες στρατιωτικές τακτικές και το ελεύθερο εμπόριο, το τέλος των μονοπωλίων στο εμπόριο και τη δημιουργία εμπορικών σωματείων αλλά και την οικοδόμηση δημοσίων έργων όπως γέφυρες, δρόμοι κτλ. Ακόμα ως ηγέτης φρόντισε για την ανάπτυξη των τεχνών και έδειχνε μεγάλο ενδιαφέρον για την Ευρωπαϊκή κουλτούρα καθώς έκανε συλλογή έργων τέχνης από Ευρωπαίους καλλιτέχνες. Θεωρείται από τους πρώτους Ιάπωνες που φόρεσαν Δυτική ενδυμασία. Στον τομέα της θρησκείας υποστήριζε τους Χριστιανούς αλλά ήταν αρκετά εχθρικός προς τους Βουδιστές λόγω του ότι δεν τον είχαν υποστηρίξει στη προσπάθειά τους για άνοδο στην εξουσία. Εξάιρεση σε αυτό αποτελούσε η σέκτα του Ζεν, η οποία ήταν ακόμα η κυρίαρχη σέκτα ανάμεσα στους σαμουράι. Ο Oda Nobunaga, αξίζει να αναφέρουμε ότι, είναι μια από τις πιο γνωστές φιγούρες της Ιαπωνικής ιστορίας με πολλές αναφορές στον κινηματογράφο, βιντεοπαιχνίδια και manga.

Ο δεύτερος από τους μεγάλους ηγέτες είναι ο Toyotomi Hideyoshi και ανέλαβε την εξουσία το 1582. Ήταν αυτός που πραγματοποίησε επιδρομή στην Κορέα και έκανε σχέδια να κατακτήσει τη Κίνα, μια καμπάνια όμως που δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ λόγω του αιφνίδιου θανάτου του. Μερικά από τα πράγματα που έκανε ήταν ότι περιόρισε το δικαίωμα οπλοφορίας των σαμουράι αλλά και απαγόρευσε τελείως την οπλοφορία στους χωρικούς, παρότρυνε τους σαμουράι να γίνουν αγρότες, έχτισε κάστρα για την προστασία από επιδρομές, έδωσε ένα τέλος στην απόλυτη εξουσία των daimyos φτιάχνοντας ένα συμβούλιο το οποίο τους έλεγχε. Ήταν λάτρης της τελετής του τσαγιού και έδινε αρκετές χορηγίες για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων γύρω από αυτό το τελετουργικό με αποτέλεσμα την αυξανόμενη δημοτικότητα του στην άρχουσα τάξη και την εξέλιξη του.

Ο τρίτος είναι ο Tokugawa Ieyasu ο οποίος ήταν ο ιδρυτής του Tokugawa shogunate, το οποίο διηκούσε την Ιαπωνία από το 1603 μέχρι το 1868. Μια λιγότερο επιβλητική θα μπορούσαμε να πούμε φιγούρα και ανέλαβε την εξουσία μέσω δολοπλοκίων. Μετά το θάνατο του Hideyoshi διάδοχος του έπρεπε να ήταν ο γιός του. Καθώς όμως ήταν πολύ μικρός, μέχρι την ενηλικίωση του, συστάθηκε ένα συμβούλιο αντιβασιλέων και εμπιστων του προηγούμενου αυτοκράτορα. Σε αυτό το συμβούλιο βρισκόταν και ο Ieyasu ο οποίος μέσω συμφωνιών και μαχών κατάφερε να ανέλθει στην εξουσία παραμερίζοντας το γιό του Hideyoshi και να γίνει shogun. Τα χρόνια της εξουσίας του τα περασε προσπαθώντας να ισχυροποιήσει το Tokugawa shogunate, το οποίο κατάφερε να διαρκέσει μέχρι και την περίοδο Edo. Έχτισε αρκετά παλάτια και κάστρα, έθεσε ένα τέλος στις πολλές επαφές και στο ελεύθερο εμπόριο με χώρες τη δύσης και πραγματοποίηση διωγμούς των Χριστιανών. Γενικά η φιλοσοφία της διοίκησης του ήταν αρκετά ξεκάθαρη, ήθελε να φέρει ειρήνη και λήξη των διαμαχών στην Ιαπωνία και να δημιουργήσει ένα ισχυρό κράτος χωρίς να ενδιαφέρεται για περεταίρω επεκτάσεις και κατακτήσεις. Ουσιαστικά η επιρροή του στο μετέπειτα Ιαπωνικό κράτος, παρόλο που δεν έκανε πολλά καινούργια πράγματα, ήταν αρκετά

μεγάλη αφού ως ηγέτης επικεντρώθηκε στην παγίωση όλων των πραγμάτων τα οποία είχαν κάνει οι προκάτοχοι του.

Samurai.

Οι samurai στα Ιαπωνικά σημαίνει “αυτός που υπηρετεί”. Οι samurai ή bushi ήταν μια τάξη πολεμιστών οι οποίοι ξεκίνησαν ως απλοί μισθοφόροι και κατέληξαν να είναι άρχουσα κυβερνητική τάξη στη κοινωνία της Ιαπωνίας παίζοντας πολύ σημαντικό ρόλο και ορίζοντας πολλά κοινωνικοπολιτικά θέματα.

Αρχικά οι samurai ήταν μισθοφόροι οι οποίοι βρίσκονται σε ιδιωτικούς στρατούς γαιοκτημόνων. Το 12ο αιώνα στην Ιαπωνία όμως παρατηρούνται έντονες αναταρχές και συγκρούσεις ανάμεσα στις διάφορες φυλές. Εμπόλεμες διαμάχες λαμβάνουν μέρος σε όλη τη χώρα πράγμα που έχει ως αποτέλεσμα τη μετάβαση της δύναμης από τον αυτοκράτορα και την αριστοκρατία στους στρατιωτικούς ηγέτες των φυλών. Ανάμεσα σε αυτές τις φυλές η φατρία Minamoto καταφέρνει να επιβληθεί επί των άλλων και παραμερίζει τον αυτοκράτορα πράγμα που καταφέρνει αφού εξασφάλισε την υποστήριξη των στρατών samurai. Ιδρύεται έτσι το πρώτο shogunate το 1192 δηλαδή μια μιλιταριστική κυβέρνηση. Ως δείγμα εκτίμησης αλλά και ως κίνηση για τη διασφάλιση

της υποστήριξης των samurai και στο μέλλον η φατρία Minamoto έλαβε αρκετά μέτρα και νομοθεσίες έτσι ώστε να ανεβάσει το status αλλά και την θέση των samurai στη κοινωνία.

Ακολουθεί μια μακρά περίοδος κατά την οποία οι επίλεκτοι αυτοί πολεμιστές παίζουν κυρίως το ρόλο στρατιωτικών ηγετών μέχρις ότου φτάσουμε στη περίοδο Edo όπου από στρατιωτικοί μεταβαίνουν στο να αναλαμβάνουν ηγετικές θέσεις και να παίζουν ρόλο στη διακυβέρνηση του κράτους. Οι samurai μεταβαίνουν από το να είναι πολεμιστές στο να είναι γραφειοκράτες. Κατά τη περίοδο Edo δημιουργείται ο κώδικας bushido, ο οποίος αποτελεί το κώδικα τιμής των samurai. Βασικά ήταν ένας κώδικα τιμής ο οποίος συνδυάζει στοιχεία του Κομφουκιανισμού, της Shinto αλλά και της βουδιστικής σέκτας Zen, η οποία με τα αυστηρά και λιτά του τελετουργικά και γενική φιλοσοφία είχε αρκετή απήχηση στη τάξη των samurai. Σύμφωνα με το bushido λοιπόν μια λιτή ζωή, η ευγένεια, η ειλικρίνεια, η προσωπική τιμή, το αίσθημα της ευθύνης και η γενναιότητα απέναντι στο φόβο θα έπρεπε να είναι από τα πιο υψηλά αγαθά στη ζωή αυτών των πολεμιστών.

Με το πέρασμα της εποχής Edo και με την αποκατάσταση Meiji η τάξη των samurai άρχισε να χάνει την επιρροή της στην κοινωνία. Ο εκμοντερνισμός και η βιομηχανοποίηση της Ιαπωνίας οδήγησε στην ολική εξαφάνιση των samurai όχι όμως και του κώδικα τους ο οποίος αποτελεί ακόμα και σήμερα στην Ιαπωνία ένα κώδικα ηθικής δεοντολογίας που ακολουθείται από αρκετούς.

Όσον αφορά την ενδυμασία των samurai έπαιζε πολύ σημαντικό ρόλο στη δήλωση του κοινωνικού τους status. Εκκεντρικά και πολύχρωμα ρούχα θεωρούνταν δείγμα αλαζονείας και υπεροψίας και απλά λιτά σχέδια ακόμα και μονόχρωμα ενδύματα ερχόντουσαν περισσότερο σε συμφωνία με τη λιτή ζωή και την απλότητα που ακολουθούσαν ως φιλοσοφία. Στη καθημερινότητα τους λοιπόν φορούσαν κιμονό το ύφασμα του οποίου συνήθως ήταν μετάξι. Γενικά η ποιότητα του υφάσματος προσδιόριζε τη κοινωνική τους θέση και το εισόδημα τους. Στη μέση τους φορούσαν obi, που ήταν ένα κομμάτι υφάσματος το οποίο χρησιμοποιούνταν σαν ζώνη και πάνω της στερέωναν το σπαθί τους. Πάνω από το κιμονό, όταν βρίσκονταν σε εξωτερικούς χώρους, φορούσαν το kamishimo το οποίο ήταν ένα ύφασμα χωρίς μανίκια και με προτεταμένους ώμους ενώ στο κάτω μέρος φορούσαν το παραδοσιακό hakama, το οποίο ήταν ένα φαρδύ παντελόνι που έδενε στη μέση. Όταν οι samurai έβγαιναν έξω για προσωπικές υποθέσεις ή για διασκέδαση συνήθιζαν να φορούν ένα φαρδύ σε σχήμα καλαθιού καπέλο έτσι ώστε να αποκρύπτουν τη ταυτότητα τους και να μην μπορεί κάποιος να τους αναγνωρίσει σε περίπτωση που έσπαγαν κάποιους από τους κανόνες συμπεριφοράς τους.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι ιδιαίτερη σημασία δίνονταν στα χτενίσματα των samurai που συνήθως τα έδεναν σε ένα ψηλό κότσο ενώ όταν ετοιμάζονταν για μάχη ξύριζαν το πάνω μέρος του κεφαλιού τους για να μειώνεται η ζέστη στο κεφάλι τους λόγω του κράνους.

Geishas

Geisha ήταν οι γυναίκες οι οποίες προσέφεραν ψυχαγωγία μέσω των παραδοσιακών Ιαπωνικών τεχνών του χορού, της τέχνης και του τραγουδιού. Χαρακτηριστικό των geishas ήταν τα πολυτελή κιμονό τα οποία φορούσαν και το oshiroi makeur, το βαμμένο άσπρο δηλαδή πρόσωπο με κόκκινα χείλη και μαύρα τονισμένα μάτια. Η συνηθισμένη και λανθασμένη αντίληψη στη Δύση ότι οι geishas εκδίδονταν προέρχεται από το γεγονός ότι η ενδυμασία τους ήταν αρκετά παρόμοια με αυτή των oiran, οι οποίες ήταν όντως ιερόδουλες.

Αποτελούσαν πολύ σεβαστά πρόσωπα στην κοινωνία της Ιαπωνίας και ήταν εξαιρετικά δύσκολο να φτάσεις σε ένα αρκετά υψηλό σημείο στις τέχνες του χορού και του τραγουδιού έτσι ώστε να καταφέρεις να πάρεις αυτό το τίτλο. Η λέξη geisha προέρχεται από τη λέξη gei που σημαίνει τέχνη και τη λέξη sha που σημαίνει "ο άνθρωπος που" ή "το να εργάζεσαι σε". Οπότε σε μια ελεύθερη μετάφραση θα μπορούσαμε να πούμε ότι geisha σημαίνει καλλιτέχνης. Μερικές από τις τέχνες

στις οποίες μια geisha θα έπρεπε να είναι άριστη είναι:ποίηση,λογοτεχνία,τραγούδι,χορός,ανθοστόληση,θα έπρεπε να ξέρει να παίζει τουλάχιστον ένα Ιαπωνικό παραδοσιακό όργανο και επιπλέον θα έπρεπε να έχει πολλές γενικές γνώσεις και την ικανότητα να κάνει μια ενδιαφέρουσα συζήτηση.

Οι geishas βρίσκονταν κυρίως σε μαγαζιά τα οποία σέρβιραν τσάι και ψυχαγωγούσαν μόνο επιφανείς πελάτες όπως πολιτικοί αλλά και γενικά άτομα τα οποία είχαν πολύ πλούτο διότι το να εξασφαλίσει την παρέα μιας κόστιζε αδρά.

Η εκπαίδευση για να γίνει μια κοπέλα geisha ήταν μια μακρά διαδικασία. Συνήθως κορίτσια φτωχών οικογενειών επιλέγονταν σε μικρή ηλικία και αγοράζονταν από τους γονείς τους από τους διάφορους οίκους geisha στην Ιαπωνία με σκοπό να αρχίσουν να εκπαιδεύονται εντατικά. Ξεκινούσαν κάνοντας διάφορες δουλειές του σπιτιού στο οποίο έμεναν και όσο εξελίσσονταν επέλεγαν μια συγκεκριμένη τέχνη στην οποία ήθελαν να αφιερωθούν και να την αναπτύξουν σε υψηλότερο επίπεδο σε σχέση με τις άλλες. Η τέχνη του χορού θεωρούνταν η πιο ευγενής από όλες τις άλλες. Οι εκπαιδευόμενες geishas ονομάζονταν maiko.

Μόλις η εκπαίδευση των geisha έληγε έπρεπε με την βοήθεια της οικίας στην οποία βρίσκονταν να αρχίσουν να χτίζουν το δικό τους πελατολόγιο με σκοπό να αποπληρώσουν τα χρέη της διαβίωσης τους επί ένα μεγάλο αριθμό χρόνων σε αυτήν . Η αποπληρωμή αυτού του χρέους πλήρως ήταν κάτι εξαιρετικά δύσκολο και μόλις γινόταν η κοπέλα είχε τη δυνατότητα να εγκαταλήψει την οικία ή να συνεχίσει να μένει υπο τη προστασία αυτής. Αρκετές κοπέλες επέλεγαν να μείνουν υπο τη προστασία της οικίας αφού το κόστος για το μακιγιάζ τους,την περίτεχνη ενδυμασία τους και γενικά του να έχουν τόσο προσεγμένη εξωτερική εμφάνιση κόστιζε αρκετά ακριβά.

Οι εκπαιδευόμενες maiko έπρεπε να φορούν αυστηρά προκαθορισμένο μακιγιάζ με το πρόσωπο τους καλυμμένο με μια παχιά άσπρη στρώση μπόγιας,κόκκινα χείλη και τονισμένα μάτια με τη χρήση μαύρου χρώματος. Όσο όμως μια geisha μεγάλωνε τόσο οι κανόνες γύρω από το make up της χαλάρωναν και μπορούσε να βγαίνει πιο φυσικά βαμμένη με τη λογική ότι με το πέρασμα του χρόνου έδιναν χώρο στη φυσική ομορφιά. Το make up αυτό φοριόταν σε όλο το πρόσωπο,και

στο μεγαλύτερο μέρος του λαιμού αφήνοντας όμως 2 γραμμές στις οποίες φαίνονταν το δέρμα καθώς στην Ιαπωνική κουλτούρα ο λαιμός θεωρείται ένα από τα πιο ωραία σημεία του σώματος.

Τα κιμονό που φορούσαν οι geishas θα μπορούσαμε να πούμε ότι ήταν ξακουστά για την αξία τους τόσο χρηματική όσο και αισθητική. Συνήθως είναι ρούχα τα οποία κόστιζαν χιλιάδες αφού ήταν περίπλοκα φτιαγμένα από ακριβά και βαριά υφάσματα. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι για να ντυθούν οι γυναίκες αυτές τις βοηθούσαν επαγγελματίες βοηθοί έτσι ώστε να μπορέσουν να ντυθούν σωστά και να σηκώσουν και να εφαρμόσουν σωστά πάνω στο σώμα τους αυτά τα υφάσματα. Τα κιμονό ήταν πάντα μεταξένια και έκλειναν με μια ζώνη στη μέση η οποία ονομάζεται obi και δένονται στο πίσω μέρος ως κόμπος. Το σχήμα αυτού του κόμπου εξαρτάται από την ηλικία της κοπέλας. Αν το μήκος τους κόμπου είναι μεγάλο τότε πρόκειται για μια maiko ενώ αν ο κόμπος είναι μικρός πρόκειται για μια geisha μεγάλης ηλικίας με εμπειρία στο χώρο των τεχνών. Πολύ ζωντανά χρώματα και έντονα μοτίβα φοριούνταν συνήθως από maiko καθώς και κόκκινα κολάρα όπως φαίνονται στη παραπάνω εικόνα, ενώ οι μεγαλύτερες σε ηλικία geishas επέλεγαν πιο διακριτικά σχέδια. Τέλος τα υποδήματα αποτελούνταν από άσπρες κάλτσες που ονομάζονται tabi και ξύλινα σανδάλια τα οποία ονομάζονται geta.

Geisha και maiko.

Sumos

Το sumo είναι το εθνικό άθλημα της Ιαπωνίας και αποτελεί ένα είδος πάλης. Οι αθλητές που μπορούν να συμμετέχουν στις πάλες sumo είναι μόνο άντρες και η προέλευση του αθλήματος ανιχνεύεται στις αρχαίες εποχές που θεωρούνταν ως ένα τρόπος να ψυχαγωγήσουν τις θεότητες της Shinto μέσω ενός τελετουργικού χορού που γινόταν προς τιμήν τους. Από αυτό το χορό προήλθαν και εξελίχθηκαν οι κινήσεις και το άθλημα του sumo. Η παράδοση είναι ένα αρκετά σημαντικό στοιχείο του συγκεκριμένου αθλήματος και αρκετές παραδοσιακές πρακτικές έχουν διατηρηθεί σε αυτό όπως ο καθαρισμός του χώρου με αλάτι.

Οι κανόνες είναι απλοί, ο παίκτης που θα βγει πρώτος από το ring, dohyo, ή θα αγγίξει το έδαφος με οποιοδήποτε άλλο μέρος του σώματος του εκτός από τα πόδια χάνει. Το ring κάτω είναι στρωμένο με άμμο και οι αγώνες συνήθως κρατάνε το πολύ ένα λεπτό. Οι αθλητές δεν ταξινομούνται ανάλογα με το βάρος τους και έτσι ένας πιο αδύνατος αθλητής μπορεί να κληρωθεί να αγωνιστεί με κάποιον με το διπλάσιο βάρος. Έτσι το να παχύνει ο αθλητής θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι από τα βασικότερα μέρη της προπόνησης του. Για να επιτευχθεί αυτό οι

αθλητές καθημερινά τρώνε ένα ειδικό είδος σούπας που ονομάζεται chanko nabe, η οποία αποτελείται από λιπαρά κρέατα και λαχανικά.

Το χαρακτηριστικό χτύπημα των ποδιών στην αρχή του αγώνα θεωρείται ότι απωθεί τα κακά πνεύματα από το ring καθώς και η ρίψη αλατιού και είναι παραδόσεις που προέρχονται από τη Shinto.

Υπάρχουν αρκετά τουρνουά sumo στην Ιαπωνία τα οποία βοηθούν στο να κατατάσσονται οι αθλητές ιεραρχικά ανάλογα με την απόδοσή τους. Στην κορυφή της ιεραρχίας οι αθλητές παίρνουν το τίτλο yokozuna, δηλαδή πρωταθλητής, και αφού κερδίσουν αυτό το τίτλο δεν είναι δυνατόν να τον χάσουν.

Η ζωή ενός παλαιστή sumo είναι αρκετά πειθαρχημένη και διέπεται από πολλούς κανόνες και κωδικές συμπεριφοράς, συγκεκριμένα στην Ιαπωνία υπάρχει ειδικός σύνδεσμος ο οποίος καθορίζει το τρόπο ζωής των αθλητών από τα πολύ απλά πράγματα όπως το πως θα ντυθούν έως το αν μπορούν να οδηγούν αυτοκίνητα αλλά και πολλές πτυχές της καθημερινότητάς τους.

Ο κώδικας αυτός λοιπόν ορίζει ότι όλοι οι αθλητές θα πρέπει να μακρύνουν τα μαλλιά τους έτσι ώστε να μπορούν να τα πιάνουν κότσο. Ο κότσος αυτός είναι παρόμοιος με αυτόν που έκαναν παλιότερα οι samurai και ονομάζεται chonmage.

Όταν αγωνίζονται το μόνο το οποίο επιτρέπεται να φορούν είναι η χαρακτηριστική ζώνη-εσώρουχο το οποίο ονομάζεται mawashi. Το μέγεθος της είναι αυστηρά προκαθορισμένο και το ύφασμα από το οποίο είναι φτιαγμένη εξαρτάται από το επίπεδο του αθλητή, οι ανώτεροι σε κατάταξη αθλητές μπορούν να φορούν μεταξένια και υψηλότερης ποιότητας υφάσματα και μια ζώνη-σχονί γύρω από τη μέση τους και οι κατώτεροι επιτρέπεται να φορούν μόνο μαύρα βαμβακερά υφάσματα. Ο διαιτητής του αγώνα φορά αντίστοιχα ρούχα που φορούσαν κάποτε οι

samurai. Οι αθλητές επιτρέπεται να πιάνονται από τις ζώνες τους στη προσπάθεια τους να νικήσουν ο ένας τον άλλο.

Τα ενδύματα που φορούν στη καθημερινή τους ζωή είναι επίσης ανάλογα του επιπέδου στο οποίο βρίσκεται ο αθλητής. Οι αθλητές που κατατάσσονται στα χαμηλότερα επίπεδα πρέπει να φοράνε ένα συγκεκριμένο τύπο κιμονό που ονομάζεται yukata. Πρόκειται για ένα καθημερινό ένδυμα το οποίο φοριέται το καλοκαίρι στην Ιαπωνία καθώς είναι φτιαγμένο από ελαφρά υφάσματα όπως βαμβάκι. Από τους χαμηλά κατατασσόμενους αθλητές sumo όμως αυτό το ύφασμα απαιτείται να φοριέται ανεξαρτήτως εποχής είτε χειμώνα είτε καλοκαίρι και δεν επιτρέπεται να φορούν πιο ζεστά ρούχα κατά τους πιο κρύους μήνες. Τα υποδήματα που πρέπει να φορούν είναι getas τα οποία είναι σανδάλια υπερυψωμένα και κατασκευασμένα από ξύλο. Η παραπάνω βαθμίδα sumo επιτρέπεται να φορά ακόμα κάτι πάνω από το yukata τους και μπορούν να φορούν ειδικά σανδάλια που ονομάζονται zori και είναι το αντίστοιχο της σαγιονάρας καθώς είναι κατασκευασμένα από πιο μαλακά υλικά από ότι το ξύλο και δεν είναι υπερυψωμένα. Όσον αφορά τις ανώτερες τάξεις μπορούν να φορούν μεταξένια κιμονό και η ποιότητα των υφασμάτων τους μπορεί να είναι πολύ υψηλή. Στη παρακάτω φωτογραφία βλέπουμε ένα πολύ καλό παράδειγμα ενδυμασίας 2 αθλητών διαφορετικού επιπέδου. Στα δεξιά αυτός με το χαμηλότερο και αριστερά ένα αθλητής υψηλότερου επιπέδου.

Αγρότες,τεχνίτες,έμποροι.

Οι χωρικοί ήταν η δεύτερη στην σειρά ιεραρχίας κοινωνική τάξη,μετά τους samurai και την αριστοκρατία. Η σχετικά υψηλή ιεραρχική τους θέση προσπαθούσε να αντισταθμίσει το γεγονός ότι ήταν μια αρκετά φτωχή τάξη η οποία ζούσε μέσα στην ανέχεια και ήταν απόλυτα αναλφάβητοι από την οποία όμως στηρίζονταν όλες άλλες όσον αφορά το θέμα της διατροφής τους. Ένας χωρικός δεν θα μπορούσε ποτέ να ανέβει κοινωνική τάξη, ακόμα και στην απίθανη περίπτωση που κατάφερε να συγκεντρώσει στα χέρια του πολύ πλούτο, αφού το σύστημα των τάξεων στην Ιαπωνία ήταν αρκετά ανάλγητο.

Όσον αφορά την ενδυμασία τους αν και τα κιμονό στην αρχή ήταν ρούχα τα οποία φορούσαν μόνο όσοι βρισκότουσαν στην ανώτερη τάξη και στην αριστοκρατία άρχισαν να φοριούνται από

όλους ανεξάρτητα από τη κοινωνική τους τάξη, ακόμα και από τους φτωχούς αγρότες. Σε αντίθεση όμως με την αριστοκρατία τα ρούχα των χωρικών και των εμπόρων ήταν κατασκευασμένα από σκληρά υφάσματα με φόρμες οι οποίες διευκόλυναν τις κινήσεις και χωρίς πολλές στρώσεις ρούχων ή χωρίς πολύ ύφασμα. Τα ρούχα αυτά ήταν κατασκευασμένα από βαμβάκι ή από κλωστές κάνναβης. Οι χωρικοί συνήθιζαν να κατασκευάζουν μόνοι τους πανωφόρια από άχυρα και συνήθως φορούσαν αυτοσχέδια καπέλα. Η ενδυμασία τους κατά τα άλλα αποτελούνταν από ένα κιμονό και μια παντελόνα hakama.

Οι διάφοροι τεχνίτες βρισκότουσαν πιο κάτω από του χωρικούς στην κοινωνική ιεραρχία καθώς και μεν παρήγαγαν αγαθά αλλά κανένα από αυτά δεν ήταν τόσο ουσιαστικό για την επιβίωση όπως είναι η τροφή και ήταν κυρίως προϊόντα πολυτελείας. Ουσιαστικά πρόκειται για μια κοινωνική τάξη η οποία ζούσε κυρίως στις πόλεις και μάλιστα ένα ειδικό μέρος της πόλης ήταν αφιερωμένο στα εργαστήρια των τεχνητών. Τα αγαθά τα οποία παρήγαγαν καταναλώνονταν κυρίως από τη τάξη των samurai, των εμπόρων και των αριστοκρατών. Τα κιμονό που φορούσαν ήταν από φθηνά υφάσματα και με πολύ απλά σχέδια.

Οι έμποροι θεωρούνταν η κατώτερη κοινωνική τάξη αλλά σε σχέση με τους αγρότες και τους τεχνίτες ήταν η πιο πλούσια. Κοινωνικά θεωρούσαν πολύ κατώτεροι και υπήρχε η αντίληψη ότι το επάγγελμα τους ουσιαστικά ήταν το να ξεγελούν σκληρά εργαζόμενους ανθρώπους να αγοράσουν τα προϊόντα τους παίρνοντας τα λεφτά τους ,θεωρούνταν κατά κάποιο τρόπο παράσιτα. Δεν επιτρεπόταν στους εμπόρους να αλληλεπιδρούν με άλλες ανώτερες κοινωνικές τάξεις σε δημόσιους χώρους και απαγορευόταν επίσης το να φορούν ενδύματα από κεντημένο μετάξι. Με το καιρό οι έμποροι άρχισαν να συγκεντρώνουν στα χέρια τους όλο και περισσότερο πλούτο με αποτέλεσμα να έχουν την άνεση να αρχίσουν να ασχολούνται με τις τέχνες και τα γράμματα. Χτίστηκαν ειδικά σχολεία στα οποία πήγαιναν παιδιά εμπόρων και αρκετοί έμποροι έγιναν χορηγοί τελετών του τσαγιού. Άρχισαν επίσης να αποκτούν όλο και περισσότερη κοινωνική ισχύ. Σε αρκετά σημεία θαύμαζαν τη τάξη των αριστοκρατών και προσπαθούσαν να τους μιμηθούν. Ανάλογα με τις οικονομικές τους δυνατότητες η ενδυμασία των εμπόρων ποικίλε. Σε γενικές γραμμές όμως φορούσαν κιμονό τα οποία ήταν κατασκευασμένα είτε από χαμηλής ή μέτριας ποιότητας υφάσματα είτε από πιο ακριβά και πολυτελή υφάσματα με περίτεχνα σχέδια.

Burakumin.

Έξω από τις 4 αυτές κοινωνικές τάξεις υπήρχε μια ακόμα τάξη η οποία συμπεριλάμβανε ένα μεγάλο εύρος ατόμων. Ήταν η eta η hinin και ήταν τα άτομα των οποίων τα επαγγέλματα έσπαγαν τα taboo του Βουδισμού, δηλαδή ιερόδουλες, οδοκαθαριστές, χασάπηδες, εκτελεστές κτλ. Eta στα Ιαπωνικά σημαίνει βρωμιά και hinin σημαίνει, σε μια χοντροκομμένη μετάφραση, όχι άνθρωπος. Η αντίληψη της Ιαπωνικής κοινωνίας τότε για αυτή την κοινωνική τάξη ήταν ακριβώς αυτή, δεν θεωρόντουσαν άνθρωποι και αναγκάζονταν να ζουν σε απομονωμένα μέρη της πόλης. Επίσης η κοινωνική άνοδος ήταν εκτός συζήτησης αν γεννιόσουν σε αυτή τη τάξη πέθαινες σε αυτή. Μόνη εξαίρεση αποτελούσαν άτομα τα οποία είχαν γεννηθεί σε ανώτερη τάξη και είχαν χάσει το status τους πέφτοντας στη κοινωνική τάξη των burakamin αλλά μπορούσαν να διεκδικήσουν ξανά τη παλιά κοινωνική τους θέση.

Γενικά όσον αφορά τους κανόνες ένδυσης τα ρούχα που φορούσαν ήταν χαμηλότερης ποιότητας όσον αφορά τα υφάσματα, και επίσης τους απαγορευόταν να φοράνε ρούχα και ρόμπες οι οποίες έφταναν κάτω από το γόνατο και το να φοράνε καπέλα.

ΙΑΠΩΝΙΣΜΟΣ.

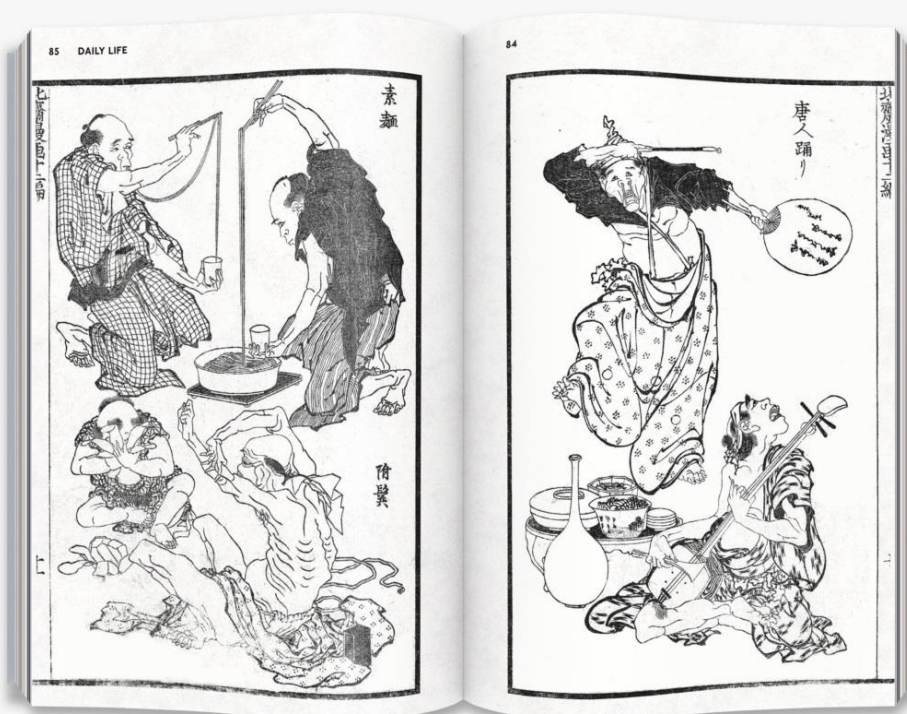
Το 1854, μετά από την αποβίβαση του Matthew Perry στο λιμάνι της Ιαπωνίας, και το άνοιγμα των συνόρων της χώρας το οποίο λήγει και τη δεύτερη μεγάλη περίοδο απομόνωσης της, ξεκινά να υπάρχει μεγάλη αλληλεπίδραση και εμπόριο μεταξύ της Δύσης και της Ιαπωνίας. Αγαθά από τον Δυτικό κόσμο και την Ευρώπη και την Αμερική πλημμυρίζουν τις Ιαπωνικές αγορές ενώ αντίστοιχα Ιαπωνικά αγαθά πλημμυρίζουν τις Δυτικές αγορές. Ο Δυτικός κόσμος ξεκινά να έχει πολύ μεγάλη ζήτηση για συγκεκριμένα για Ιαπωνικά αντικείμενα τέχνης και διακοσμητικά αντικείμενα.

Ο Ιαπωνισμός είναι μια τάση η οποία δημιουργήθηκε λόγω όλων των επιρροών που επέδρασαν στη δύση από την Ιαπωνία. Αναφέρεται στην αφομοίωση Ιαπωνικών εικόνων και αισθητικών στη Δυτική τέχνη, σημαντικό όμως να τονίσουμε ότι αυτή η αφομοίωση όψεων της Ιαπωνικής κουλτούρας δεν γίνεται αυτούσια αλλά αποτελεί την αντίληψη των Δυτικών καλλιτεχνών και τη ματιά τους σε αυτές τις νέες ιδέες και τεχνικές. Είναι αντίστοιχη περίπτωση με το κίνημα yoga που έχει αναφερθεί παραπάνω.

Η διάδοση των Ιαπωνικών τεχνικών και σχεδίων θα μπορούσε να χαρακτηριστεί πιο σωστά με τη λέξη έκρηξη. Ξαφνικά σε όλη την Ευρώπη γίνονταν εκθέσεις οι οποίες είχαν αποκλειστικά έργα από Ιάπωνες καλλιτέχνες, καλλιτέχνες Ευρωπαίοι αγόραζαν έργα Ιαπώνων τα οποία γινόντουσαν ανάρπαστα και σύντομα αυτό το κίνημα πέρασε από το να είναι απλά μια άποψη και μια “παραξενία” μοδάτων ανθρώπων και ριζοσπαστικών καλλιτεχνών στο να γίνει ένα σοβαρό και συγκροτημένο θέμα συζήτησης σε καλλιτεχνικούς κύκλους αλλά και σε πανεπιστήμια.

Πολλά ukiyo-e έγιναν σημεία αναφοράς και η αναπαράστασή τους με τολμηρά χρώματα και έντονα μαύρα περιγράμματα της καθημερινής ζωής αιχμαλώτιζε τη φαντασία αρκετών ζωγράφων. Το έργο όμως που είχε τη μεγαλύτερη απήχηση και κάθε Δυτικός καλλιτέχνης που ακολουθούσε αυτό το κίνημα το είχε στη βιβλιοθήκη του ήταν η συλλογή Manga του Hokusai, στην

οποία απεικονίζονταν μικρά σχέδια του καλλιτέχνη χωρίς κάποια συνέχεια ή σύνδεση μεταξύ τους από ανθρώπους, σκηνές της φύσης, τοπία αλλά και υπερφυσικά όντα.

Τα χρώματα λοιπόν των καλλιτεχνών στην Ευρώπη αρχίζουν να έχουν ένα μεγαλύτερο εύρος και να χρησιμοποιούνται και πιο έντονες αποχρώσεις. Επηρασμένοι από τα ukiyo-e στα οποία οι αποχρώσεις των χρωμάτων ήταν επίσης πιο καθαρές χωρίς πολλές διαβαθμίσεις στους τόνους, με περίεργες προοπτικές, πιο επίπεδα σχέδια και απλές συνθέσεις, χωρίς όμως να χάνουν τον ρεαλισμό τους, βλέπουμε πλέον τέτοια χαρακτηριστικά και σε έργα Ευρωπαίων καλλιτεχνών. Βλέπουμε πιο έντονα έργα στα οποία οι συνθέσεις είναι επίπεδες και δίνεται όλο και λιγότερη έμφαση στη δημιουργία συμμετρίας στις εικόνες και περισσότερη στο να δημιουργηθούν πιο λοξές γραμμές και πιο παράξενα “κομμένες” συνθέσεις οι οποίες όμως τραβούν πολύ περισσότερο το ενδιαφέρον του θεατή. Η χρήση του μαύρου χρώματος σε περιγράμματα και ως σκίαση γίνεται όλο και πιο έντονη με σκοπό το να τονιστούν κάποιες φιγούρες και αντικείμενα.

Καλλιτέχνες οι οποίοι έχουν επηρεαστεί από το κίνημα τους Ιαπωνισμού στην Ευρώπη αλλά και συνέβαλαν στην ανάπτυξη του, ανάμεσα σε άλλους, ήταν :ο Van Gogh ο οποίος ξεκίνησε να προσθέτει ζωηρά και έντονα χρώματα στους πίνακες τους, ο Edgar Degas στα έργα του οποίου παρόλο που δεν βλέπουμε σκηνές από Ιαπωνική εικονογραφία όπως γυναίκες με κιμονό κτλ η επίδραση των Ιαπωνικών έργων είναι ξεκάθαρη μέσω των ασύμμετρων συνθέσεων και των διαφόρων μοτίβων που χρησιμοποιεί και ο Gustav Klimt ο οποίος μάλιστα ήταν και φανατικός συλλέκτης Ιαπωνικών έργων τέχνης όπως μάσκες Noh και ukiyo-e πράγμα που βλέπουμε στα έργα του μέσω των γραμμικών επίπεδων συνθέσεων, των διακοσμητικών μοτίβων κ.α.

Εκτός από τη ζωγραφική βλέπουμε όμως και επίδραση του Ιαπωνισμού στις διακοσμητικές τέχνες και στη γενική αισθητική. Τρανό παράδειγμα είναι το Peacock Room του James Whistler, το οποίο είναι ένα αριστούργημα εσωτερικού design.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΚΙΜΟΝΟ.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.

Η λέξη κιμονό στα Ιαπωνικά προέρχεται από τη σύνθεση των λέξεων *ki*, που σημαίνει φοράω, και *mono* που σημαίνει πράγμα. Οπότε το κιμονό θα μπορούσαμε να πούμε ότι μεταφράζεται ως πράγμα που φοριέται. Στο *Oxford English Dictionary* ο ορισμός που δίνεται για το κιμονό είναι “μια μακριά, χαλαρή στην εφαρμογή, ρόμπα η οποία φοριέται συνήθως με κορδέλα στη μέση”.

Η πρώτη εμφάνιση του κιμονό στην ιστορία της Ιαπωνίας γίνεται κατά τη περίοδο Heian (794-1185 μ.Χ.) και είναι πάρα πολύ έντονα επηρεασμένη από την Κινεζική αισθητική και μόδα. Μέχρι εκείνη τη περίοδο τα ρούχα των ανθρώπων αποτελούνταν από 2 κομμάτια. Μια ρόμπα που φοριόταν από πάνω και το κάτω μέρος της ενδυμασίας ήταν ένα μο ή ένα *hakama*. Μο ήταν ένα είδος φούστας το οποίο το φορούσαν συνήθως γυναίκες ενώ το *hakama* ήταν ένα παντελόνι το οποίο έδενε στη μέση, είχε φαρδιά εφαρμογή και έφτανε μέχρι τους αστραγάλους. Πριν γίνει κάποια οποιαδήποτε επαφή με το Κινέζικο πολιτισμό, δηλαδή το 57 μ.Χ., η ρόμπα φοριόταν πάνω από το παντελόνι ή τη φούστα, αργότερα ακολουθώντας τη Κινέζικη μόδα η ρόμπα φοριόταν μέσα από το παντελόνι και το ὄδεσιμο του παντελονιού χρησιμοποιούνταν για να τη κλείνει. Αργότερα όταν τα *hakama* άρχισαν μην φοριούνται για να κλείνει το κιμονό άρχισε να χρησιμοποιείται μια υφασμάτινη ζώνη η οποία ονομάστηκε *obi*.

Το είδος της ρόμπας που φορούσαν οι γυναίκες ονομαζόταν *tarikubi*, και είναι ο πρόδρομος του κιμονό, ενώ οι άντρες φορούσαν ρόμπες *agekubi*. Η διαφορά ανάμεσα στα 2 αυτά είδη είναι το κολάρο, το οποίο στις *tarikubi* οι δύο πτυχές του διασταυρώνονται, ενώ στις *agekubi* το κολάρο είναι στρογγυλεμένο. Τ έλος με την επιρροή των Κινέζων βλέπουμε και την ανάπτυξη ενός κώδικα ενδυμασίας, ο οποίος όριζε τι θα έπρεπε και τι επιπερέποταν να φοράνε οι αξιωματούχοι του κράτους, οι αριστοκράτες κτλ αλλά και τη κατάλληλη ενδυμασία για επίσημες περιστάσεις όπως γάμοι, κηδείες και επίσημες τελετές.

Τη περίοδο Heian λοιπόν εμφανίζεται το κιμονό στην Ιαπωνία με τη μορφή που το γνωρίζουμε και σήμερα. Το κιμονό της εποχής αποτελείται από λωρίδες υφασμάτων οι οποίες ράβονται μεταξύ τους δημιουργώντας ένα ενιαίο ύφασμα, τα μανίκια του οποίου αρχίζουν να φαρδαίνουν. Οι γυναίκες, ακολουθώντας της μόδα της εποχής, δεν φορούν μόνο ένα κιμονό αλλά αρχίζουν να φορούν πολλές διαδοχικές στρώσεις κιμονό, δημιουργώντας μια ενδυμασία η οποία ονομάζεται *junihitoe*, λέξη η οποία στα ελληνικά μεταφράζεται ως “ρούχο 12 στρώσεων”. Ανάλογα με την εποχή οι στρώσεις μπορεί να μην ήταν 12 αλλά 5 σε πιο ζεστούς μήνες και 20 σε πιο κρύους. Κάθε στρώση του *junihitoe* έχει διαφορετικό χρώμα και το κολάρο και τα μανίκια του κάθε κιμονό που αποτελεί μια στρώση ήταν εμφανές όταν φοριόταν. Οι χρωματικοί συνδυασμοί και τα μοτίβα των στρώσεων ήταν ενδεικτικά του γούστου της γυναίκας που τα φορούσε και έδειχναν το κοινωνικό της *status*, την οικογενειακή της κατάσταση, την ηλικία της.

Η κάτω στρώση του *junihitoe*, αυτή που βρισκόταν πάνω στο δέρμα ήταν το *kosode*. Το *kosode* ήταν μια απλή ρόμπα με στενά μανίκια. Οι απλοί άνθρωποι φορούσαν το *kosode* στην καθημερινή τους ζωή για να μπορούν να κινούνται με ευκολία όμως με το πέρασμα του χρόνου τα *kosode* αρχίζουν να φοριούνται από τους *samurai* και τους αριστοκράτες. Το *kosode* θα μπορούσαμε να πούμε ότι αποτελεί τη πρώτη μορφή κιμονό, αφού όσον αφορά τη φόρμα του και το τρόπο που φοριόταν υπάρχουν πολλές ομοιότητες. Τα υφάσματα από τα οποία ήταν

κατασκευασμένα τα κιμονό τη συγκεκριμένη περίοδο ήταν από μετάξι εως και βαμβάκι ή λινό και γενικά ήταν ανάλογα με την οικονομική κατάσταση του καθενός.

Kosode.

Την περίοδο Edo στην Ιαπωνία βλέπουμε ότι οι άνθρωποι, ακόμα και όσοι ήταν υψηλά ιστάμενοι στη κοινωνία, εγκαταλείπουν τις πολύπλοκες ενδυμασίες και πλέον το kosode φοριέται από όλες τις κοινωνικές τάξεις και όλους τους ανθρώπους ανεξαρτήτως ηλικίας ή φύλου. Πρόκειται για μια

περίοδο κατά την οποία η Ιαπωνία ως χώρα αναπτύσσεται ανεξάρτητη από εξωτερικές επιρροές και ξεκινά να ορίζει μόνη της τον εθνικό της χαρακτήρα και να αναπτύσει μια δική της κουλτούρα. Αυτός είναι και ο λόγος που όλοι οι Ιάπωνες ξεκινούν να φορούν το kosode και αυτό γίνεται το “εθνικό ένδυμα” της Ιαπωνίας.

Το γεγονός όμως ότι όλες οι οικονομικές τάξεις ανεξαρτήτως φορούσαν αυτό το συγκεκριμένο ένδυμα δημιούργησε την ανάγκη να υπάρχουν κάποιες διαφοροποιήσεις. Έτσι τα μοτίβα, τα χρώματα και τα υφάσματα από τα οποία ήταν κατασκευασμένα τα kosode ήταν αυτά τα οποία μαρτυρούσαν τη κοινωνική τάξη. Η τέχνη της κατασκευής κιμονό αναπτύχθηκε πολύ και άρχισαν να δημιουργούνται ενδύματα τα οποία θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν έργα τέχνης. Πολλά κιμονό από τη συγκεκριμένη εποχή έχουν διασωθεί αλλά τα περισσότερα άνηκαν σε άτομα ανώτερων κοινωνικών τάξεων, τα οποία τα πλήρωναν αδρά αλλά και φρόντιζαν για τη συντήρησή τους. Τα σχέδια του κιμονό δεν επιλέγονταν τυχαία αλλά ήταν ανάλογα με το άτομο που θα τα φορέσει και με τη τάξη του και την ηλικία του. Για παράδειγμα floral σχέδια φοριόντουσαν κυρίως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες από γυναίκες για ώρες χαλάρωσης και διασκέδασης και όχι κατά την εργασία τους.

Άλλος ένα παράγοντας ο οποίος συνέβαλε στην ανάπτυξη των τεχνικών ύφανσης και κατασκευής κιμονό ήταν η άνοδος οικονομικά της τάξης των εμπόρων. Οι έμποροι άρχισαν να αποκτούν πλούτο και ήθελαν να τον επιδείξουν με κάθε τρόπο, άρχισαν λοιπόν να απαιτούν ενδύματα κατασκευασμένα από βαριά ακριβά υφάσματα, με περίπλοκα σχέδια και έντονα χρώματα με αποτέλεσμα η αγορά και οι τεχνίτες να προσπαθούν να προσαρμοστούν συνεχώς σε αυτά τα νέα δεδομένα προσπαθώντας να είναι ανταγωνιστικοί δημιουργώντας νέα σχέδια και νέες τεχνικές ύφανσης. Koshode με πιο υπερβολικά και φανταχτερά σχέδια, τα οποία ορισμένες φορές αναπαριστούσαν ακόμα και σκηνές από λογοτεχνικά βιβλία ή από παραστάσεις kabuki και Noh, άρχισαν να είναι η τελευταία λέξη της μόδας και να φοριούνται ακόμα και από γυναίκες εμπόρων αλλά και εμπόρους και όχι μόνο από τη τάξη της αριστοκρατίας. Η περίοδος Edo ήταν η περίοδος της ιστορίας που η τέχνη της κατασκευής κιμονό έφτασε στο ζενίθ της και από τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο η φόρμα και τα σχέδια των κιμονό δεν έχουν αλλάξει καθόλου. Τα κιμονό που παράχθηκαν κατά αυτή τη χρονική περίοδο δεν θα ήταν υπερβολή να πούμε ότι ήταν έργα τέχνης απaráμιλης ομορφιάς.

Η δημοτικότητα των koshode οφείλεται σε αρκετούς λόγους, ο κύριος όμως λόγος, θα μπορούσαμε να πούμε, ήταν το πόσο ευέλικτο ήταν το συγκεκριμένο ένδυμα. Μπορούσε να φορεθεί σε όλες τις εποχές ανάλογα με το ύφασμα το οποίο ήταν κατασκευασμένο. Μπορούσαν από πάνω τους να φορεθούν πολλές στρώσεις ρούχων αλλά και να μεταποιηθεί πολύ εύκολα ανάλογα με το σώμα του ανθρώπου που θα το φορούσε.

Η ριζική αλλαγή στο τρόπο που ντύνονταν οι Ιάπωνες ερχεται με την αναδιάρθρωση Meiji και το “άνοιγμα” της Ιαπωνικής κοινωνίας στον κόσμο όπου πλέον ο λαός της Ιαπωνίας ενθαρρύνεται να φοράει Δυτικού τύπου ρούχα. Σκοπός αυτής της κίνησης είναι η επίδειξη στις Δυτικές κοινωνίες ότι η Ιαπωνία είναι πλέον ένα μοντέρνο και βιομηχανοποιημένο κράτος, έτοιμο να βγει στις διεθνείς αγορές και ανταξίο όλων των άλλων. Πλέον το koshode μετονομάζεται σε kimono και αποτελεί ένα ένδυμα το οποίο φοράνε κυρίως γυναίκες καθώς οι άντρες, ειδικά οι αξιωματούχοι και οι

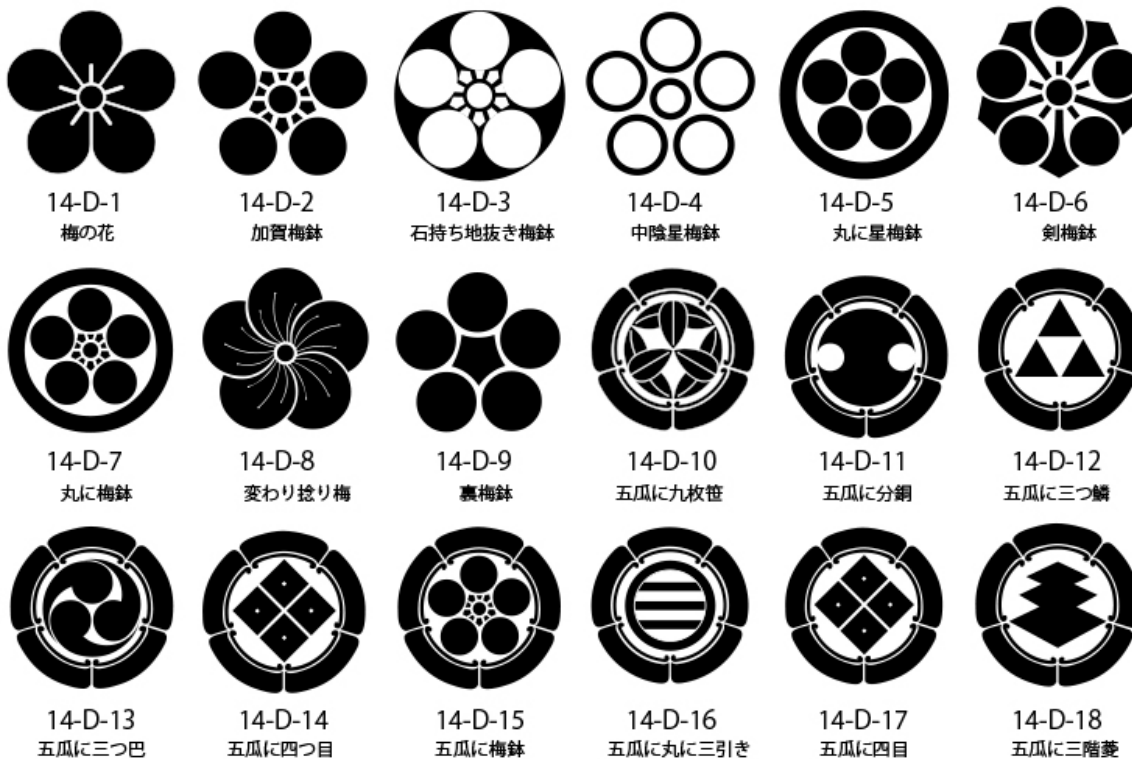
δημόσιοι υπάλληλοι,φοράνε κυρίως Δυτική ενδυμασία,κατά κάποιο τρόπο το κιμονό κρατάει ένα μέρος της Ιαπωνικής παράδοσης ζωντανό σε μια εποχή ριζικών αλλαγών. Τα κιμονό από αυτή τη περίοδο και έπειτα φοριούνται μόνο σε επίσημες εκδηλώσεις από άντρες και απαιτείται πάνω τους να έχουν κεντημένα οικογενειακά οικόσημα ενώ οι γυναίκες φορούν το συγκεκριμένο κιμονό σε συνδυασμό με Δυτικού τύπου αξεσουάρ όπως τσάντες,γάντια και κασκόλ. Η παραγωγή κιμονό πλέον γίνεται μαζικά με τεχνολογικά μέσα με αποτέλεσμα πλέον να αρχίσει να πέφτει και η τιμή του και να είναι πιο οικονομικό.

ΕΙΔΗ ΚΙΜΟΝΟ.

Κάθε διαφορετικός τύπος κιμονό έχει τη δική του ξεχωριστή θέση στις παραδόσεις και τα έθιμα της Ιαπωνίας. Μπορεί σε ένα ανεκπαιδευτο μάτι όλα να φαίνονται ίδια αλλά υπάρχουν αρκετοί τύποι κιμονό ανάλογα με τις διαφορετικές περιστάσεις. Αρχικά θα αναλύσουμε αυτά που αναφέρονται σε γυναίκες και στη συνέχεια θα αναλύσουμε τα ανδρικά κιμονό. Ξεκινώντας όμως θα σταθούμε συνοπτικά σε κάποιες βασικές επισημάνσεις οι οποίες ισχύουν σε όλες τις περιπτώσεις έτσι ώστε στη συνέχεια να μην επαναλαμβάνομαστε.

- Τα *mon* ή *kaomon* είναι οικόσημα. Η ύπαρξη τους στα κιμονό τα οποία έχουν πιο επίσημο χαρακτήρα είναι δεδομένη. Ανάλογα με το πόσα τέτοια σύμβολα υπάρχουν πάνω,ένα ημιεπίσημο ή καθημερινό κιμονό, μπορεί να γίνει κατάλληλη ενδυμασία για πιο επίσημες περιπτώσεις. Ένα κιμονό μπορεί να έχει πάνω του από 1,3 ή 5 *kaomon* τα οποία τοποθετούνται ως εξής:2 πάνω στο στήθος ένα αριστερά ένα δεξιά,1 στο πίσω μέρος από το δεξί και το αριστερό μανίκι και ένα στον αυχένα. Για τη τοποθέτηση λιγότερων από 5 η σειρά που ακολουθείται είναι ότι ξεκινάει από τον αυχένα,συνεχίζεται στο πίσω μέρος και στο τέλος μπαίνουν τα οικόσημα στο στήθος. Τα σύμβολα αυτά εκτός από την οικογένεια στην οποία ανήκει κάποιος υποδηλώνουν και τη φυλή,την συμμετοχή σε διάφορους οργανισμούς ή συντεχνίες,τη πίστη σε διάφορους ναούς ακόμα και τη συμμετοχή του σε εγκληματικές οργανώσεις. Συνήθως παλαιότερα τα *mon* ήταν οικόσημα αριστοκρατικών οικογενειών ή *samurai* οπότε τα άτομα κατώτερων κοινωνικών τάξεων φορούσαν τα *mon* κάποιου προστάτη ή χορηγού. Τα σχέδια που αποτελούσαν τα διάφορα *kaomon* επιλέγονταν ελεύθερα,και ήταν συνήθως κάποια φυτά ή ζώα,αν και ήταν μεγάλη ασέβεια κάποιος να υιοθετήσει ένα σχέδιο το οποίο άνηκε σε κάποια άλλη οικογένεια. Η βάση στο σχεδιασμό των συγκεκριμένων συμβόλων δινόταν ουσιαστικά στα σχέδια και όχι στα χρώματα τα οποία είχε,οπότε τις περισσότερες φορές βλέπουμε *mon* τα οποία είναι μονόχρωμα,η χρήση όμως διαφόρων χρωμάτων επιτρέπεται και δεν υπάρχει κανένας περιορισμός πάνω σε αυτό.

● 植物紋===梅紋／五瓜に・・・紋の一例 14-D

- Όλα τα παρακάτω είδη κιμονό μπορούν να φορεθούν σε διαφορετικές εποχές, δεν υπάρχει κάποιος περιορισμός ανάλογα με την εποχή. Το μόνο που διαφοροποιείται ανάλογα με την εποχή είναι τα σχέδια τους και τα υφάσματα τους. Τα διάφορα λουλούδια και άνθη τα οποία βλέπουμε πάνω τους είναι πάντα ανάλογα με αυτά τα οποία υπάρχουν στη φύση την εποχή που φοριέται το κιμονό. Έτσι για παράδειγμα ανοιξιότικα λουλούδια υπάρχουν σε ανοιξιότικα κιμονό. Επίσης κάποιος μπορεί να φορέσει ένα κιμονό με καλοκαιρινά άνθη την εποχή λίγο πριν αυτά ανθίσουν αλλά είναι απαγορευτικό να φορεθούν την εποχή αφού έχουν ανθίσει και μαραθεί. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τα διάφορα περίτεχνα σχέδια που αποτυπώνονται πάνω στα κιμονό ακολουθούν σε επόμενο κεφάλαιο.
- Όσον αφορά τα υφάσματα προφανώς και διαφοροποιούνται ανάλογα με την εποχή. Υπάρχουν λοιπόν τα awase, τα οποία είναι κιμονό που έχουν εσωτερικά επιπλέον ύφασμα για να μπορούν να φοριούνται σε πιο κρύους μήνες και τα hitoe, τα οποία δεν έχουν εσωτερικό ύφασμα και έτσι προτιμούνται σε πιο ζεστούς καιρούς, και τα nagajuban τα οποία είναι καλοκαιρινά κιμονο τα οποία είναι κατασκευασμένα από πολύ λεπτά, σχεδόν διάφανα υφάσματα. Οπότε όλα τα παρακάτω κιμονό μπορούν να φορεθούν όλες τις εποχές ανάλογα με τον τρόπο και τα υφάσματα που είναι φτιαγμένα.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ.

Furisode.

Το furisode είναι ένας επίσημος τύπος κιμονό που φοριέται σε επίσημες περιστάσεις και γιορτές από νεαρές, ανύπαντρες γυναίκες και είναι φτιαγμένο από μετάξι. Χαρακτηριστικό του είναι τα μακριά του μανίκια τα οποία ανάλογα με το τύπο furisode φτάνουν από 85-114 cm, με το μήκος τους να φτάνει τους αστραγάλους της γυναίκας που το φορά. Τα μανίκια ενώνονται με το κυρίως σώμα του ενδύματος μόνο στο σημείο των ώμων και από εκεί και πέρα πέφτουν ελεύθερα. Η ονομασία furisode στα Ιαπωνικά σημαίνει “ταλαντευόμενα” μανίκια και προέρχεται από το τρόπο που κινούνται τα μακριά μανίκια του κιμονό όταν αυτή που το φοράει κινείται.

Τα σχέδια του και τα χρώματα τα οποία εφαρμόζονται στο furisode είναι εκθαμβωτικά και έντονα και, παλιότερα τουλάχιστον, ήταν ένας τρόπος για μια ανύπαντρη γυναίκα να τραβήξει τη προσοχή πάνω της και να εκφράσει το ξεκίνημα της για αναζήτηση συζύγου, ήταν κατά κάποιον τρόπο ένα κάλεσμα για φλερτ.

Ο διαχωρισμός ανάμεσα στους τρεις τύπους furisode γίνεται μόνο ανάλογα με το μήκος των μανικιών καθώς σε όλα τα άλλα χαρακτηριστικά τους δεν διαφέρουν καθόλου. Όσο πιο μακριά είναι τα μανίκια τόσο πιο επίσημο είδος ενδυμασία αποτελεί. Οι τύποι λοιπόν είναι οι εξής:

1. *Ofurisode* του οποίου τα μανίκια είναι τα πιο μακριά και φτάνουν σχεδόν το έδαφος. Συνήθως το φορούν οι νέες την ημέρα του γάμου τους.
2. *Chu-furisode* του οποίου τα μανίκια έχουν μέτριο μήκος.
3. *Kofurisode* του οποίου τα μανίκια είναι τα πιο κοντά ανάμεσα στα 3 και μπορεί να φορεθεί και με παντελόνια hakama.

Tomesode

Το tomesode φοριέται από παντρεμένες γυναίκες σε επίσημες περιστάσεις και θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι το αντίστοιχο της βραδινής τουαλέτας στο Δυτικό πολιτισμό. Τα σχέδια του βρίσκονται στο κάτω μέρος του κιμονό και πάνω του είναι ραμμένα 3-5 οικόσημα,mons,της γυναίκας που το φορά.

Ο συγκεκριμένος τύπος κιμονό προέρχεται ουσιαστικά από τη μεταποίηση του furisode, με το κόλλημα των μανικιών πάνω στο κυρίως σώμα του κιμονό και το κόψιμο τους,πράγμα που ήταν αναγκασμένη μια γυναίκα να κάνει από τη στιγμή που παντρευόταν κι έπειτα. Εκτός αυτού έβαφε επίσης το κιμονό της μαύρο,το οποίο είναι ένα χρώμα που δύσκολα βάφεται από πάνω,εκφράζοντας έτσι τη δέσμευση στο σύζυγο της.

Το tomesode μπορεί να είναι πολύχρωμο,iro tomesode,το οποίο φοριέται και από ανύπαντρες γυναίκες ή να είναι μαύρο με σχέδια,τότε ονομάζεται kuro tomesode και συνήθως φοριέται από

συγγενείς του ανδρόγυνου σε επίσημες περιστάσεις όπως γάμοι. Το kuro tomesode είναι αποκλειστικά για τις παντρεμένες γυναίκες.

Τα σχέδια που έχει πάνω μπορεί να είναι από χρυσό ή ασήμι και είναι πάντοτε απλά αλλά πολύ κομψά. Τα μανίκια του είναι κοντά και στενά σε φόρμα και είναι ενωμένα με το κυρίως σώμα του κιμονό, όπως αναφέραμε παραπάνω, οπότε όταν υπάρχει κίνηση δεν κυματίζουν πολύ και ταυτόχρονα κάπως περιορίζουν τις κινήσεις. Το ύφασμα από το οποίο είναι κατασκευασμένο είναι πάντα μετάξι.

Iro-Muji.

Πρόκειται για ένα συνήθως, ανεπίσημο τύπο κιμονό το οποίο είναι πάντα μονόχρωμο και χωρίς σχέδια, όπως φανερώνει και το όνομα του το οποίο μεταφράζεται ως “απλό χρώμα” και φοριέται και από παντρεμένες και από ανύπαντρες γυναίκες .

Το χρώμα του μπορεί να είναι οποιοδήποτε εκτός από μαύρο και άσπρο και συνήθως επιλέγεται ανάλογα με την ηλικία της γυναίκας η οποία το φορά, με πιο έντονα χρώματα για πιο νέες γυναίκες και πιο παστέλ αποχρώσεις για γηραιότερες. Είναι ένα ένδυμα το οποίο φοριέται σε πιο επίσημες εκδηλώσεις, στις οποίες απαιτείται κάποια σοβαρότητα, όπως η τελετή του τσαγιού. Πάνω του συνήθως υπάρχουν κεντημένα οικόσημα τα οποία καθορίζουν και την επισημότητα του ενδύματος, όσο περισσότερα τόσο πιο επίσημο. Το ύφασμα του μπορεί να είναι από μετάξι έως και βαμβάκι ανάλογα με τη περίπτωση στην οποία πρόκειται να φορεθεί.

Homongi.

Η λέξη homongi σημαίνει “ρούχα επίσκεψης”. Είναι ημι-επίσημα μεταξένια κιμονό τα οποία έχουν πολύ μοτίβα που βρίσκονται στο κάτω μέρος του κιμονό, στους ώμους και στα μανίκια. Φοριέται και από παντρεμένες αλλά και από ανύπαντρες γυναίκες σε διάφορα πάρτυ σε σπίτια ή σε επίσημα δείπνα και η επισημότητα τους ορίζεται και από το συνδυασμό τους με αξεσουάρ. Αντίστοιχα με το homongi είναι και τα tsukesage τα οποία όμως έχουν σχέδια σε μικρότερη έκταση από τα homongi και πιο διακριτικά.

Komon.

Τα komon είναι ενδύματα τα οποία οι παντρεμένες και ανύπαντρες γυναίκες της Ιαπωνίας φορούσαν σε εξόδους. Τα μοτίβα που έχουν είναι μικρά και επαναλαμβανόμενα σε όλο το μήκος του ενδύματος. Δεν αποτελεί επίσημο ένδυμα και θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι μια καθημερινή ενδυμασία η οποία μπορεί να φορεθεί και σε μικρές γιορτές ή φεστιβάλ. Το ύφασμα από το οποίο είναι φτιαγμένος μπορεί να είναι από πολυεστέρας έως και μετάξι ανάλογα με την οικονομική κατάσταση του καθενός.

Yukata.

Αποτελεί ένα καθημερινό καλοκαιρινό ένδυμα το οποίο συνήθως είναι κατασκευασμένο από βαμβάκι. Είναι ένα από τα ενδύματα κατατεθέν τα οποία συνήθως φοριούνται σε καλοκαιρινά φεστιβάλ και είναι από τα πιο δημοφιλή κιμονό στην Ιαπωνία και από τα πιο πολυφορεμένα στη σύγχρονη εποχή. Έχουν απλά σχέδια και φωτεινά ή έντονα χρώματα. Λόγω του υφάσματος τους είναι από τις πιο οικονομικές επιλογές κιμονό και ταυτόχρονα είναι τα πιο εύκολα στη συντήρηση τους αλλά και στο να φορεθούν. Αποτελεί ένα ένδυμα το οποίο φοράνε και άνδρες και γυναίκες.

Τα yukata των ανδρών έχουν πιο αυστηρά και απλά σχέδια ενώ τα γυναικεία πιο πολύπλοκα και χρωματιστά. Αρχικά αποτελούσα ρόμπες για μπάνιο και ήταν ενδύματα των χαμηλότερων κοινωνικών τάξεων οι οποίες δεν είχαν την οικονομική δυνατότητα να αγοράσουν ακριβά μεταξένια κιμονό. Με το πέρασμα του χρόνου όμως άρχισαν να φοριούνται και καθημερινά και ως καλοκαιρινά ενδύματα. Σε αυτό το σημείο πρέπει να επισημάνουμε ότι θα ήταν λάθος να χαρακτηρίσουμε τα yukata ως καλοκαιρινά κιμονο δηλαδή nagajuban, τα οποία είναι κατασκευασμένα από πολύ λεπτά υφάσματα. Απλά θα μπορούσαμε να πούμε ότι άρχισε να φοριέται κατά αυτό το τρόπο στη σημερινή εποχή λόγω του ότι είναι ένα άνετο,ελαφρύ και ευκολοφόρετο ένδυμα.

Hikizuri.

Τα hikizuri που στα ελληνικά μεταφράζονται ως “φούστα που σέρνεται” ήταν ενδύματα πολύπλοκα τα οποία φοριόντουσαν από πλούσιες γυναίκες εμπόρων αρχικά. Ήταν κιμονό με μακριές ουρές οι οποίες σέρνονταν στο έδαφος τα οποία με το πέρασμα του χρόνου σταμάτησαν τελείως να φοριούνται από καθημερινούς ανθρώπους, λόγω του ότι δεν ήταν και πολύ πρακτικά και δεν διευκόλυναν τη κίνηση, και άρχισαν να φοριούνται κυρίως από performers, geishas και χορευτές για να δημιουργήσουν το στοιχείο του εντυπωσιασμού με την περίτεχνη κίνηση όλου αυτού του υφάσματος. Τα σχέδια τα οποία προτιμούν οι ηθοποιοί kabuki ή οι χορευτές κατά τις παραστάσεις τους συνήθως είναι, θα μπορούσαμε να πούμε, κραυγαλέα, και μεγάλα σε μέγεθος

για να είναι ορατά στους θεατές ενώ οι geishas προτιμούν επίσης εντυπωσιακά σχέδια άλλα μικρότερα σε μέγεθος και με περισσότερη λεπτομέρεια διότι έχουν περισσότερο κοντινή επαφή με τους θεατές τους οι οποίοι από κοντά μπορούν και θαυμάζουν τις εντυπωσιακές λεπτομέρειες των κιμονό τους.

Mofuku.

Είναι ένα ρούχο πένθους το οποίο το φοράνε μόνο οι συγγενείς του εκληπόντος στη κηδεία. Η ενδυμασία είναι όλη μαύρη και τα αξεσουάρ που ενδεχομένως φοριούνται με αυτή το ίδιο. Φοριέται και από άντρες και από γυναίκες. Πάνω ράβονται 5 μοπι, δηλαδή οικόσημα της οικογένειας.

Επίσης αποδεκτή ενδυμασία για κηδείες είναι και ρούχα σε αποχρώσεις του γκρι. Τελείως μαύρη ενδυμασία φοριέται μόνο κατά τη διάρκεια της κηδείας και το διάστημα που θεωρείται ότι η οικογένεια θρηνεί. Με το πέρασμα αυτού του διαστήματος είναι αποδεκτό τα μαύρα να αρχίσουν να αντικαθίστανται από γκρι ή γενικά σκουρόχρωμα ρούχα,

Uchikake.

Το uchikake είναι ένα επίσημο ένδυμα το οποίο φοριέται από νέφες και από καλλιτέχνες κατά τις παραστάσεις. Για τις νέφες το συγκεκριμένο ένδυμα βάφεται όλο άσπρο ενώ για τους διάφορους performers είναι πολύχρωμο αλλά το χρώμα της βάσης τους είναι πάντα το κόκκινο ή λευκό. Δενται ποτέ με obi και ουσιαστικά φοριέται πάνω από τα κανονικά κιμονό ως πανωφόρι. Τα σχέδια του και τα χρώματα του είναι εκθαμβωτικά και αποτελούν έργα τέχνης. Τα υφάσματα από τα οποία κατασκευάζεται είναι βαριά μπροκαρ και ουσιαστικά είναι φτιαγμένο για να έχει “ουρά” δηλαδή να σέρνεται πίσω από το άτομα που το φορά και για αυτό το λόγο το κάτω μέρος του είναι ενισχυμένο με περισσότερο ύφασμα έτσι ώστε να μη φθείρεται.

ΑΝΔΡΙΚΑ.

Τα ανδρικά κιμονό δεν έχουν τόσες πολλές κατηγορίες και διαφοροποιήσεις όπως τα γυναικεία. Ουσιαστικά στα ενδύματα για άντρες τα χρώματα είναι πιο σκούρα και λιγότερο έντονα, τα σχέδια είναι πολύ διακριτικά και η περισσότερη βάση δίνεται στα υφάσματα και στους τρόπους ραφής. Αυτά τα δύο στοιχεία καθορίζουν και το πόσο επίσημο είναι το κιμονό για παράδειγμα ένα κιμονό φτιαγμένο από ακριβό μετάξι είναι πιο επίσημο από ένα βαμβακερό κιμονό με υφασμένα σχέδια. Όσα ισχύουν και έχουμε αναφέρει για τα γυναικεία κιμονό στο προηγούμενο κεφάλαιο συνεχίζουν να ισχύουν και για τα αντρικά και εδώ η ύπαρξη των mon είναι αρκετά έντονη για το προσδιορισμό της οικογένειας από την οποία προέρχεται αυτός που το φοράει.

Οι άντρες φορούν τα κιμονό τους με τα φαρδιά παντελόνια hakama. Τα ίδια παντελόνια είναι δυνατόν να φορεθούν και από γυναίκες αλλά οι άντρες τα φορούν πιο συχνά. Στο πάνω μέρος του σώματος τους οι άντρες φορούν συγκεκριμένα είδη πανωφοριών τα οποία φοριούνται ανοιχτά, φτάνουν μέχρι τη μέση των γοφών και έχουν την ίδια ουσιαστικά μορφή με τα κιμονό. Η ύπαρξη haori κάνει τα κιμονό πιο επίσημα ενώ το να φοράει ένα άντρας ένα απλό κιμονό μόνο του χωρίς κάποιο αξεσουάρ ή πανωφόρι το κάνει μια πιο καθημερινή ενδυμασία.

Οι άντρες επίσης φορούν yukata τα οποία έχουν πιο σκούρα χρώματα και λιγότερα σχέδια από τα γυναικεία κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Παρακάτω αναφέρουμε το πιο επίσημο τύπο ανδρικού κιμονό, οι υπόλοιποι τύποι θα αναλυθούν σε παρακάτω κεφάλαιο το οποίο αφορά τις τεχνικές.

Kuro Montsuki.

Είναι ένα επίσημο ολόμαυρο κιμονό το οποίο φοριέται κυρίως από άντρες και έχει πάνω 5 kamon. Η λέξη είναι σύνθετη και αποτελείται από τις λέξεις kuro που σημαίνει μαύρο, mon που όπως έχουμε αναφέρει είναι τα οικόσημα και tsuki που σημαίνει φοράω. Η μετάφραση αυτή αποτελεί θα μπορούσαμε να πούμε και τη τέλεια περιγραφή του ενδύματος αυτού.

Θεωρείται ένα από τα πιο επίσημα κιμονό και προσδίδει κύρος σε όποιον το φορά. Συνήθως αυτό το κιμονό προτιμάται σε επίσημες εκδηλώσεις, σε κηδείες αλλά φοριέται επίσης και σε γάμους. Τα υλικά από τα οποία είναι κατασκευασμένο είναι πολύ υψηλής ποιότητας, οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται για το βάψιμο του είναι πολύ εκλεπτυσμένες και το μαύρο χρώμα που παράγεται από αυτές είναι πολύ δύσκολο να αναπαραχθεί από τις σύγχρονες βιομηχανοποιημένες τεχνικές.

Αν το ίδιο ένδυμα έχει κάποιο άλλο χρώμα εκτός από μαύρο ονομάζεται iromontsuki και θεωρείται λιγότερο επίσημη ενδυμασία.

MOTIBA.

Wagara είναι τα παραδοσιακά Ιαπωνικά μοτίβα τα οποία είχαν δημιουργηθεί για να διακοσμούν διάφορα υφάσματα. Η σύλληψη τους αντλεί την έμπνευση της κυρίως από τη φύση της Ιαπωνίας όμως αρκετά από αυτά είναι επηρεασμένα και από τη Κινέζικη τέχνη. Οι Κινέζικες επιρροές είναι αρκετά έντονες μέχρι τη χρονική στιγμή στην ιστορία της Ιαπωνίας που γίνεται στροφή προς τον εθνικισμό το 1920 και προσπάθεια ανάπτυξης μιας καθαρά Ιαπωνικής κουλτούρας ,όπου και ξεκινά η ανάπτυξη καθαρά Ιαπωνικών χρωματικών συνδυασμών και σχεδίων .

Τα διάφορα σχέδια,ειδικά πάνω σε κιμονό,χρησιμοποιούνται ανάλογα με τις εποχές του χρόνου. Αυτό σημαίνει για παράδειγμα ότι τα διάφορα άνθη που βλέπουμε περίτεχνα ζωγραφισμένα είναι πάντα ανάλογα αυτών που φυτρώνουν την εποχή που προορίζεται το συγκεκριμένο ένδυμα να φορεθεί. Ουσιαστικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι αυτά τα μοτίβα χωρίζονται σε 3 κατηγορίες: γεωμετρικά σχέδια,φυτά και ζώα. Θα τα μελετήσουμε λοιπόν ταξινομώντας τα κατ' αυτόν το τρόπο και αναφέροντας τα πιο δημοφιλή.

Αρχικά αναλύουμε τα απλά γεωμετρικά σχέδια τα οποία δεν έχουν κάποια εποχικότητα,δηλαδή μπορούν να φορεθούν όλες τις εποχές σε συνδυασμό με οποιαδήποτε άλλα σχέδια.

Στη συνέχεια θα αναλύσουμε τα μοτίβα φυτών και ζώων ,τα οποία μπορούν να παρουσιαστούν πάνω σε ένα κιμονό, κατηγοριοποιώντας τα ανά εποχή και αναφέροντας τα πιο δημοφιλή.

Γεωμετρικά.

Seigaiha: Γεωμετρικά μοτίβα τα οποία μοιάζουν με κύματα. Αποτελούνται συνήθως από ημικύκλια τα οποία διαδοχικά υπερκαλύπτουν το ένα το άλλο. Το μοτίβο αυτό προέρχεται από το πως αναπαριστούσαν σε αρχαίους Ιαπωνικούς χάρτες τα κύματα, πράγμα που το υποδηλώνει και το ίδιο το όνομα του αφού seigaiha στα Ιαπωνικά σημαίνει “γαλάζια θάλασσα και κύματα”. Συμβολίζουν ηρεμία και δύναμη.

Nami: Ακόμα ένας τύπος μοτίβου που συμβολίζει κύματα σε αυτή τη περίπτωση όμως είναι λιγότερο γεωμετρικό και ουσιαστικά αναπαριστά ένα κυματισμό. Συμβολίζει δύναμη.

Tatewaku: Το σχέδιο αυτό μοιάζει με τα σχήματα που κάνει ο ατμός όταν διαφεύγει. Παλιότερα, λόγω του ότι χρειαζόταν πολύπλοκη τεχνική για να δημιουργηθεί, ήταν ένα σχέδιο το οποίο φορούσαν μόνο άτομα με καλή οικονομική κατάσταση. Αποτελείται από πολλές παράλληλες καμπυλωτές γραμμές.

Asanoha: Μιμείται τα φύλλα της κάνναβης, δημιουργώντας ένα κοινό κέντρο με 6 διαμάντια. Συνήθως χρησιμοποιείται σε ρούχα για άτομα νεαρής ηλικίας ή και βρέφη με την ευχή να μεγαλώσουν γρήγορα και γερά, όπως και το φυτό της κάνναβης. Αξίζει εδώ να αναφέρουμε ότι το φυτό της κάνναβης στην Ιαπωνία χρησιμοποιούνταν αρκετά για τη κατασκευή φθηνών ρούχων για άτομα χαμηλής κοινωνικής τάξης.

Ichimatu: Είναι το σχήμα της σκακιέρας και ονομάστηκε έτσι προς τιμήν ενός ηθοποιού kabuki, ο οποίος ήταν και αυτός που το φόρεσε για πρώτη φορά. Η φορά των τετραγώνων μπορεί να ποικίλει αλλά και το μέγεθος τους. Εκτός από τετράγωνα τα σχήματα μπορεί να είναι και ορθογώνια.

Shippou: Σχεδιάζεται με βάση τα βασικά αγαθά που θεωρούνται θησαυροί κατά τον Βουδισμό. Τα αγαθά αυτά είναι το χρυσάφι, το ασήμι, το lapis lazuli, ο αχάτης, τα κοχύλια, το κεχριμπάρι και το κοράλι και συμβολίζονται μέσω 7 κύκλων που επικαλύπτουν ο ένας τον άλλον.

Kikkou: Αποτελεί ένα μοτίβο το οποίο μοιάζει με το σχήμα του καβουκιού της χελώνας και συμβολίζει τη γνώση και τη μακροζωία. Δημιουργείται με τη διαδοχή εξαγωνικών μοτίβων.

Kagome: Τα σχέδια του είναι παρόμοια με αυτά της πλέξης των καλαθιών. Αυτό το σχέδιο θεωρείται ότι απωθεί τα κακά πνεύματα.

Hishi: Είναι εμπνευσμένο από τα φύλλα του νεροκάστανου. Το βασικό μοτίβο είναι το σχήμα του ρόμβου το οποίο επαναλαμβάνεται πολλές φορές. Είναι το σύμβολο της ευημερίας.

Από δεξιά προς τα αριστερά: seigaiha, nami, tatewaku, asanoha, ichimatu, shippou, kikkou, kagome, hishi.

San Kuzushi: Εδώ βλέπουμε εναλλασσόμενες γραμμές ανα ζεύγη τριών κάθετων και οριζόντιων γραμμών. Παρακάτω βλέπουμε ένα συνδυασμό san kuzushi και ichimatu.

Shima: Αποτελείται από ένα μοτίβο που μοιάζει με αλυσίδες αποτέλεσμα της διασταύρωσης πολλών εξαγώνων ή κύκλων μεταξύ τους. Δεν έχει αρνητική σημασία και συμβολίζει τους δεσμούς μια κοινότητας και καλή τύχη.

Uroko: Που σημαίνει λέπια ή φολίδες. Αποτελείται από τρίγωνα τα οποία εναλλάσσονταν διαδοχικά με σκούρα και φωτεινά χρώματα. Αυτό το σύμβολο θεωρείται ότι προσφέρει προστασία. Στο θέατρο αυτό το σχέδιο χρησιμοποιείται για να συμβολίσει ένα μοχθηρό χαρακτήρα.

Sayagata: Είναι ένα μοτίβο το οποίο συνδέεται με το Βουδισμό αφού “χτίζεται” γύρω από τη Βουδιστική σβάστικα που ως σύμβολο θεωρείται ότι προσδίδει αιωνιότητα.

Yagasuri: Συμβολίζει ένα βέλος. Το σύμβολο αυτό συνδέεται με τη καλοτυχία και την αποφασιστικότητα.

Karakusa: Προέρχεται από τα σχήματα που παίρνουν διάφοροι βλαστοί φυτών. Συνήθως συνοδεύεται από διάφορα άνθη.

Kumo: Στα Ιαπωνικά σημαίνει σύννεφο και συμβολίζει συγκεκριμένα τα σύννεφα από τα βουνά από όπου κατοικούν οι θεοί.

Shibori: Το συγκεκριμένο μοτίβο αποτελείται από πολλά μικρά τετράγωνα μέσα στο οποία υπάρχουν κύκλοι. Το μέγεθος των τετραγώνων είναι συνήθως το ίδιο αλλά ορισμένες φορές μπορούν να σχεδιαστούν και ακανόνιστα.

Kumo και shibori.

Από δεξιά προς τα αριστερά: san kuzushi, shima, uroko, sayagata, yagasuri, karakusa.

Μοτίβα ανάλογα με εποχές

Η Ιαπωνική τέχνη και φιλοσοφία στηρίζεται στον εναρμονισμό με τη φύση. Η συγκεκριμένη φιλοσοφία εκτείνεται σε όλες τις πτυχές της ζωής στην χώρα και εννοείται και στο τρόπο διακόσμησης και τα μοτίβα στα κιμονό.

Το να φοράει μια γυναίκα ή ένας άντρας ένα κιμονό του οποίου τα μοτίβα ήταν προσεκτικά επιλεγμένα και συνδυασμένα καλόγουστα του προσέδιδε κύρος και θεωρούνταν ότι ήταν ένα άτομο με υψηλή αισθητική και αντίληψη. Όπως έχουμε αναφέρει και παραπάνω τα διάφορα γεωμετρικά μοτίβα δεν έχουν κάποια αυστηρή διάκριση στο ποιά εποχή πρέπει να φοριούνται ούτε κάποιο περιορισμό. Αυτό όμως δεν ισχύει για μοτίβα τα οποία αφορούν τη πανίδα, τη χλωρίδα και την απεικόνιση διάφορων καιρικών φαινομένων. Για παράδειγμα, ένα κιμονό το οποίο απεικονίζει ένα χιονισμένο τοπίο δεν μπορεί να φορεθεί κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Παρακάτω αναλύουμε τα μοτίβα ανάλογα με τις εποχές. Λόγω του μεγάλου όγκου των μοτίβων θα αναφέρουμε τα πιο δημοφιλή ανά τις εποχές.

Χειμώνας.

Τα κιμονό του χειμώνα έχουν κυρίως απεικονίσεις χειμωνιάτικων τοπίων, όπως χιονισμένα τοπία, τυφώνες, παγοκρύσταλλοι και γυμνά κλαδιά δέντρων με πιο σκούρες αποχρώσεις. Μέσα σε όλα αυτά τα στοιχεία λοιπόν τα παρακάτω ξεχωρίζουν.

Οι τρεις φίλοι τον χειμώνα: Ένα από τα πιο δημοφιλή χειμερινά μοτίβα. Αποτελείται από εικόνες πεύκου, bamboo και δαμασκηιάς. Χρησιμοποιείται αρκετά σε διάφορα μέσα για τη δημιουργία

μια κομψής εικόνας. Τα φυτά από τα οποία αποτελείται έχουν το χαρακτηριστικό ότι συνεχίζουν και ανθούν ακόμα και σε πολύ δυσμενείς και αντίξοες συνθήκες ακόμα και στη μέση του χειμώνα ,συμβολίζοντας έτσι την ελπίδα την αντοχή και τη πίστη σε αξίες ακόμα και σε δύσκολους καιρούς. Το να φοράει κάποιος ένα τέτοιο κιμονό υποδηλώνει ότι είναι ένα άτομο με αξίες.

Τα παραπάνω επιμέρους φυτά βέβαια μπορούν να βρεθούν και από μόνα τους σε κάποιο κιμονό, με το πεύκο να είναι ιδιαίτερα αγαπητό στη κοινωνία της Ιαπωνίας. Συγκεκριμένα το πεύκο

συμβολίζει την αρρενωπότητα και παλιότερα χρησιμοποιούνταν σε ενδύματα και πανοπλίες samurai.

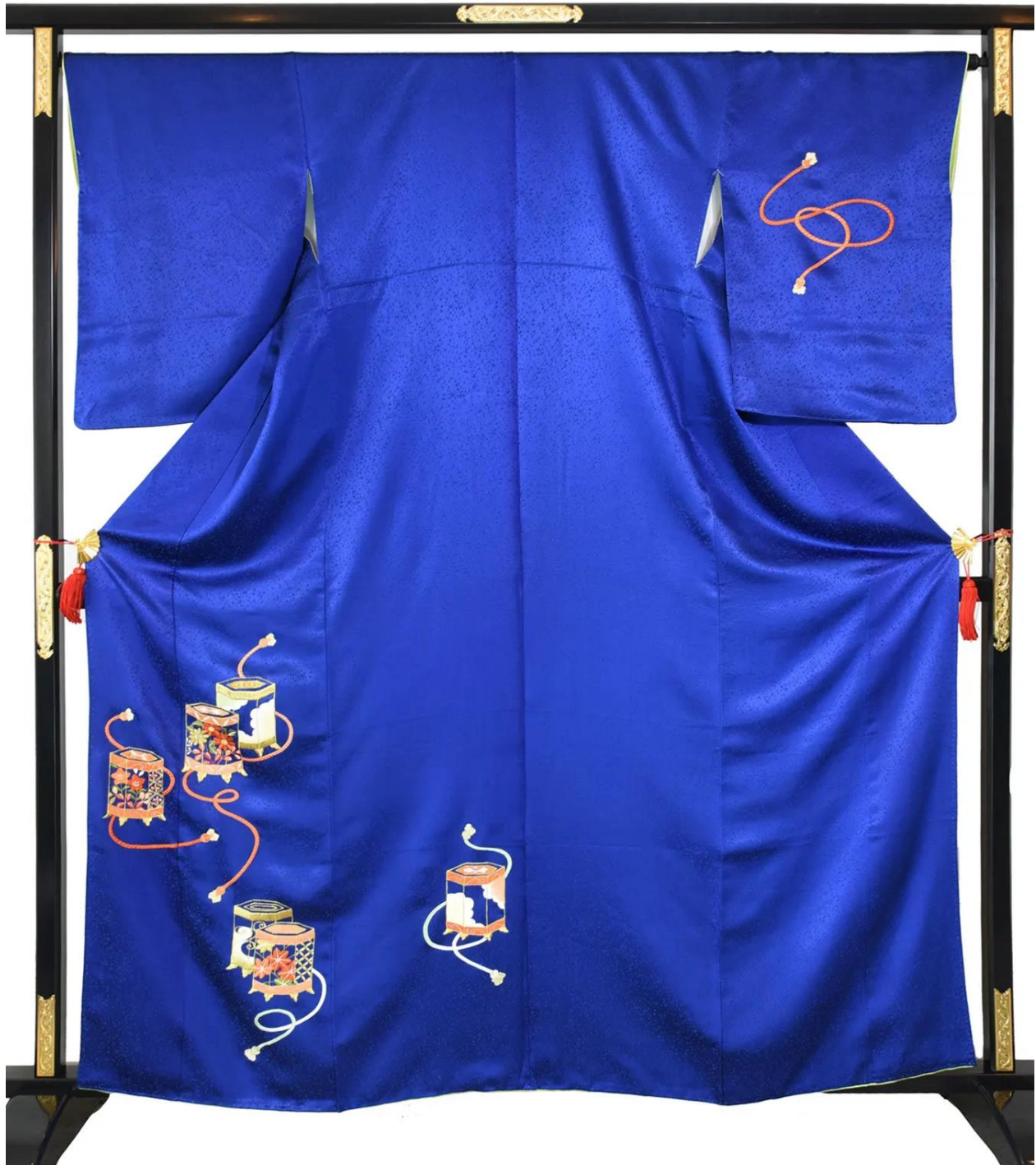
Πελαργοί: Οι πελαργοί είναι σύμβολο κομψότητας και θεωρείται ότι φέρνουν καλή τύχη και μακροζωία. Συνήθως απεικονίζονται και σε νυφικά κιμονό ανά δύο με ευχές ώστε να ευτυχήσει το ζευγάρι. Συνήθως οι πελαργοί απεικονίζονται σε συνδυασμό με χελώνες και πεύκα.

Καμέλια: Είναι ένα άνθος το οποίο συμβολίζει ότι το τέλος του χειμώνα έρχεται. Ονομάζεται και ρόδο του χειμώνα, μπορεί να έχει άσπρο ή κόκκινο χρώμα και μπορεί να ανθίσει και σε υψηλά υψόμετρα. Η αναπαράσταση των συγκεκριμένων ανθών σε έντονο κόκκινο πάνω σε άσπρο δημιουργεί ένα υπέροχο οπτικό αποτέλεσμα. Συνήθως τα συγκεκριμένα κίμονο φοριούνται προς το τέλος του χειμώνα για να συμβολίσουν τον ερχομό της άνοιξης.

Παιχνίδια: Διάφορα παιδικά παιχνίδια αλλά και καθημερινά αντικείμενα χρησιμοποιούνται αρκετά πάνω σε κίμονο και για ενήλικες αλλά και για παιδιά. Οι διακοσμήσεις πάνω σε αυτά τα αντικείμενα ήταν πάντα προσεγμένες και περίτεχνες.

Φοίνικας: Ο φοίνικας στην Ιαπωνική κουλτούρα συμβολίζει την θηλυκότητα και τη φωτιά και θεωρείται ότι αποτελεί προάγγελο ειρηνικών εποχών όταν εμφανίζεται στη γη και σύμβολο χάους όταν ο φοίνικας την εγκαταλείπει. Συνδέεται επίσης με το δράκο, ο οποίο συμβολίζει τον ανδρισμό. Όταν αναπαριστώνται μαζί υποδηλώνουν σύγκρουση αλλά μπορούν να υποδηλώνουν και αρμονική συμβίωση σε ένα γάμο.

Άνοιξη-Καλοκαίρι.

Τα κιμονό της άνοιξης και του καλοκαιριού είναι γεμάτα με λουλούδια, εικόνες τρεχούμενου νερού, διάφορα πουλιά και πλοία. Αποτελούν κάποια από τα πιο εντυπωσιακά ενδύματα καθώς, ακολουθώντας τη φύση, είναι γεμάτα με έντονα χρώματα και σχέδια. Δημοφιλές σχέδιο για τη περίοδο της άνοιξης είναι η sakura ή άνθη κερασιάς και φοριέται συνήθως από νεαρές γυναίκες.

Θα αναλύσουμε τις περιόδους της άνοιξης και του καλοκαιριού μαζί καθώς αρκετά από τα άνθη που θα αναφέρουμε παρακάτω υπάρχουν και στις δύο περιόδους στην Ιαπωνία.

Shoubou: Στα Ιαπωνικά είναι τα άνθη της ίριδας και χαρακτηριστικό του σχεδίου αυτού είναι τα τρία πέταλα τα οποία στρέφονται προς τα κάτω και τα μυτερά φύλλα. Εποχιακά τα κιμονό με τα συγκεκριμένα άνθη φοριούνται από τον Απρίλιο μέχρι τον Ιούνιο. Συνηθίζεται να σχεδιάζονται πάνω σε κιμονό για αγόρια μικρής ηλικίας

Nadeshiko: Στα ελληνικά το συγκεκριμένο άνθος ονομάζεται δίδανθος και ανήκει στην ίδια οικογένεια που ανήκουν και τα γαρύφαλλα. Είναι ένα λουλούδι με 5 πέταλα των οποίων τα άκρα είναι σαν ψαλιδισμένα. Η περίοδος στην οποία φοριούνται τα συγκεκριμένα κιμονό είναι από το καλοκαίρι μέχρι το φθινόπωρο. Στα Ιαπωνικά η φράση *yamato nadeshiko* χρησιμοποιείται μέχρι και σήμερα για να περιγράψει την ιδανική γυναίκα η οποία είναι ευγενική, γεμάτη χάρη και γενικά αξιαγάπητη και κατέχει και κάποια άλλα εξωτερικά χαρακτηριστικά όπως ωραίο δέρμα, μαλλιά και γενικά όμορφη εξωτερική εμφάνιση.

Asagao: Στα ελληνικά ιπομοία η πορφυρή είναι ένα λουλούδι του οποίου το σχήμα είναι σαν καμπάνα και το εσωτερικό του έχει ένα χαρακτηριστικό σχέδιο σαν κορυφές αστεριού, το οποίο ξεκινά από το κέντρο και φτάνει στα πέταλα. Οι γραμμές του αστεριού έχουν πάντα διαφορετικό χρώμα από το υπόλοιπο λουλούδι και αποτελεί ένα άνθος το οποίο πάντα εμφανίζεται σε κατ'εξοχήν καλοκαιρινά κιμονό.

Παγώνι: Το παγώνι σχετίζεται με τη καλή υγεία και συμβολίζει την ομορφιά και την ακεραιότητα. Είναι ιδιαίτερα αγαπητό μοτίβο για furisode, επίσημες ενδυμασίες για νεαρές ανύπαντρες γυναίκες. Ορισμένες φορές σχεδιάζονται έτσι ώστε να είναι ορατά μόνο τα φτερά τους.

Παιωνία: Είναι ένας πολύ αγαπητός τρόπος διακόσμησης κιμονό καθώς αποτελεί ένα πολύ όμορφο φυτό αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως βότανο. Συμβολίζει τη καλή τύχη. Θεωρούνται οι βασιλιάδες των λουλουδιών και πολλές φορές αποτελούν μέρος των προσφορών προς το Βούδα.

Έντομα: Τα έντομα αναπαρίστανται αρκετά σε επίσημα αλλά και καθημερινά κιμονό. Πιο συχνά βλέπουμε λιβελούλες και πυγολαμπίδες αλλά και τζιτζίκια. Οι λιβελούλες συγκεκριμένα συμβολίζουν το καλοκαίρι, τη δύναμη και τη νίκη και οι πυγολαμπίδες σχετίζονται με την αγάπη, τη ποίηση και θεωρείται ότι είναι οι χαμένες ψυχές των πολεμιστών που έχουν χαθεί στο πόλεμο.

Bamboo: Το bamboo είναι ένα μοτίβο το οποίο μπορεί να φορεθεί όλο το χρόνο αλλά είναι ιδιαίτερα αγαπητό κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Είναι ένα πολύ ανθεκτικό φυτό, με απλή αλλά κομψή δομή το οποίο επιβιώνει όλο το χρόνο ακόμα και σε δυσμενείς συνθήκες. Συμβολίζει την αγνότητα, την μακροζωία και την δύναμη και συνδυάζεται πολύ εύκολα με πολλά άλλα μοτίβα, το πιο δημοφιλές από τα οποία είναι οι τρεις φίλοι του χειμώνα που έχουμε προαναφέρει.

Φθινόπωρο.

Τα κιμονό του φθινοπώρου αναπαριστούν τη φύση η οποία προετοιμάζεται για το χειμώνα, με μαραμένα φύλλα και γυμνά κλαδιά δέντρων, σκίουρους, μήλα με ζεστά και πιο φθινοπωρινά χρώματα και εναρμονισμένα απόλυτα με τα χρώματα και τα μοτίβα της εποχής.

Kiku: Το χρυσάνθεμο είναι ένα σύμβολο που χρησιμοποιείται εδώ και αιώνες, σχετίζεται έντονα με την αυτοκρατορική οικογένεια της Ιαπωνίας και συμβολίζει μακροζωία και αναγέννηση. Τα κιμονό τα οποία έχουν πάνω τους χρυσάνθεμα φοριούνται κατά το φθινόπωρο.

Σταφύλια: Τα σταφύλια αλλά και διαφορετικά φρούτα της εποχής του τρύγου, όπως μήλα, συμβολίζουν καλή τύχη και δίνουν ευχές για τη συνέχιση της οικογενειακής γραμμής και γονιμότητα. Τα χρώματα είναι πάντα σύμφωνα με αυτά της φύσης το φθινόπωρο σε χρυσό, κόκκινο και πορτοκαλί.

Βεντάλιες: Πολύ δημοφιλές μοτίβο καθώς αποτελεί ουσιαστικά καμβά πάνω στον οποίο ο καλλιτέχνης μπορεί να ζωγραφίσει ότι επιθυμεί. Συμβολίζει την ευημερία και την ανάπτυξη. Αποτελεί ένα από τα πιο αγαπητά αξεσουάρ των γυναικών στην Ιαπωνία.

Φύλλα σφενδάμου: Είναι ένα φθινόπωρινό μοτίβο αλλά μπορεί να φορεθεί και προς το τέλος του καλοκαιριού ως καλωσόρισμα στη νέα εποχή που έρχεται. Μπορούν να ζωγραφιστούν ως μονά φύλλα ή πάνω σε κλαδιά. Συνήθως αναπαρίστανται σε ζεστά ή κόκκινα χρώματα όταν πρόκειται να φορεθεί φθινόπωρο ενώ σε πιο ανοιχτά χρώματα όταν φοριέται προς το τέλος τους καλοκαιριού.

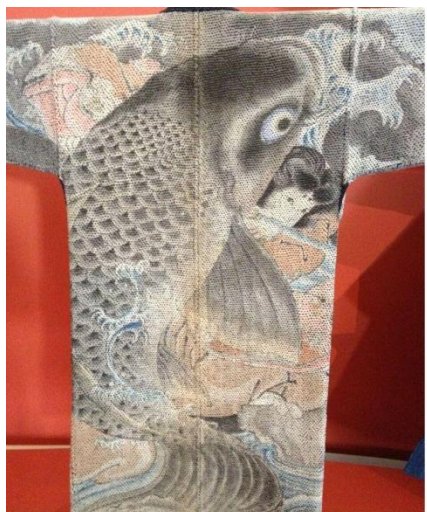

Μοτίβα για όλο το χρόνο.

Δράκος: Οι δράκοι στην Ιαπωνική κουλτούρα δεν είναι εκδικητικά τέρατα τα οποία φυλάνε θησαυρούς αλλά σοφά και ευγενικά πλάσματα τα οποία είναι συνδεδεμένα με το νερό και τα οποία μπορούν να γίνουν προστάτες των ανθρώπων. Διάφορες μαγικές ικανότητες τους αποδίδονται και γενικά συνδέονται με την ανδρική ενέργεια.

Χελώνα: Η χελώνα αποτελεί σύμβολο μακροζωίας και σοφίας και είναι ένα από τα κατ'εξοχήν Ιαπωνικά σύμβολα για κιμονό.

Κοί: Αποτελούν είδη ψαριών τα οποία ζουν για πολλά χρόνια. Κολυμπούν αντίθετα στη φορά του ρεύματος και θεωρείται ότι αν ένα κοί καταφέρει να κολυπήσει αντίθετα στη ροή του ποταμού και φτάσει στο λημέρι ενός δράκου μεταμορφώνεται και αυτό σε δράκο. Συνδέονται με τους σαμουράι, θεωρούνται ότι φέρνουν καλή τύχη και συμβολίζουν τη γενναιότητα.

Πεταλούδες: Οι πεταλούδες στην Ιαπωνία συμβολίζουν τη μεταμόρφωση. Ως σύμβολα χρησιμοποιούνται κυρίως σε κιμονό για νεαρές γυναίκες οι οποίες φτάνουν σε ηλικία ενηλικίωσης.

Σπουργίτι: Τα σπουργίτια χρησιμοποιούνται κυρίως σε κιμονό για αγόρια μικρής ηλικίας καθώς συμβολίζουν την ελευθερία και την αθωότητα.

Μπουκέτα λουλουδιών: Ένα πολύ δημοφιλές μοτίβο για φθινόπωρο, άνοιξη είναι μπουκέτα λουλουδιών με γρασίδι γύρω γύρω και με άνθη ανάλογα με την εποχή στην οποία

χρησιμοποιείται. Παραλλαγές αποτελούν τα μπουκέτα λουλουδιών μέσα σε καρότσια,καλάθια από bamboo αλλά και σε απλή κυκλική διάταξη.

ΧΡΩΜΑΤΑ.

Πολλά από τα ονόματα των Ιαπωνικών χρωμάτων προέρχονται από αντίστοιχα ονόματα ζώων και φυτών. Τα χρώματα γενικά στην Ιαπωνική κουλτούρα και οι συμβολισμοί τους έχουν τη ρίζα τους στο Cap and Rank system σύμφωνα με το οποίο οι αποχρώσεις των ρούχων που φορούσαν οι αξιωματούχοι του κράτους υποδείκνυε τη βαθμίδα εξουσίας τους. Οι βαθμίδες ήταν 12 και αναδυάδα είχαν διαφορετικό χρώμα το οποίο αντιπροσώπευε κάποιες από τις βασικές αρετές του Κομφουκιανισμού οι οποίες ήταν: αρετή,καλοσύνη,ευπρεπεια,ειλικρίνεια,δικαιοσύνη και γνώση. Ουσιαστικά αυτό το σύστημα λειτουργούσε υπό Κινέζικα πρότυπα,΄δεν ήταν όμως τόσο αυστηρό και περίπλοκο όπως στη Κίνα. Τα χρώματα και οι συμβολισμοί τους λοιπόν ήταν ως εξής,από το

υψηλότερο ιεραρχικά επίπεδο προς το χαμηλότερο. Σημειώνουμε ότι οι αποχρώσεις που αναφέρονται πρώτες, που είναι και οι πιο σκούρες, είναι ανώτερες ιεραρχικά.

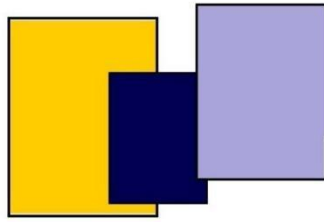
- Μωβ-λιλά: τα δύο χρώματα αυτά συμβολίζουν αρετή. Θεωρείται από τα υψηλότερα επίπεδα που μπορεί κάποιος ιεραρχικά να φτάσει.
- Μπλε-γαλάζια: συνδέονται με τη καλοσύνη και την αγαθότητα.
- Κόκκινο -πορτοκαλί: είναι η ευπρέπεια, κοσμιότητα.
- Κίτρινο-κρεμ: συμβολίζει την ειλικρίνεια.
- Λευκό-γκρί: συνδέεται με τη δικαιοσύνη.
- Μαύρο-σκούρο γκρι: συμβολίζει τη γνώση.

Πάνω σε αυτό το σύστημα λοιπόν διαμορφώθηκαν οι συμβολικές έννοιες των χρωμάτων ανά τους αιώνες στην Ιαπωνική κοινωνία. Όταν αυτό όμως καταργήθηκε η σημασία των χρωμάτων πάνω σε ενδύματα άρχισε να έχει και άλλες έννοιες. Η επιλογή τους άρχισε να γίνεται ανάλογα και με την εποχή του χρόνου και άρχισαν να δημιουργούνται και διάφοροι χρωματικοί συνδυασμοί οι οποίοι στηρίζονταν σε αυτή τη λογική. Η επιλογή των κατάλληλων χρωματικών συνδυασμών προσέδιδε κυρος και υποδήλωνε υψηλή αισθητική, όπως και η επιλογή των μοτίβων .

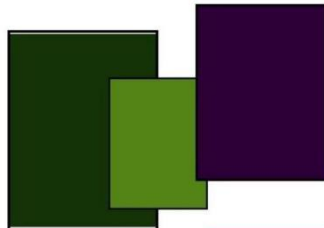
Βλέπουμε λοιπόν ότι η παλέτα των χρωμάτων που χρησιμοποιούνται ανά εποχή είναι ανάλογα με το χρωματολόγιο της φύσης κατά την εποχή αυτή. Το χειμώνα βλέπουμε σκούρα πράσινα, μωβ, λιλά, μπλε, κίτρινο, όπως και τα χρυσάνθεμα τα οποία ανθίζουν όλες τις εποχές αλλά και σκούρες αποχρώσεις του κόκκινου. Την άνοιξη βλέπουμε μωβ, κίτρινα, πορτοκαλί αλλά και έντονα κόκκινα, το καλοκαίρι πιο ανοιχτά χρώματα όπως κόκκινο και κίτρινο ενώ το φθινόπωρο οι αποχρώσεις και κινούνται στις σκούρες και παστέλ αποχρώσεις κόκκινου και γαλάζιου. Όλοι αυτοί οι παρακάτω συνδυασμοί μπορούν να φορεθούν και μπερδεμένοι και ο καθένας τους έχει και από ένα διαφορετικό όνομα στα Ιαπωνικά. Ταξινομημένα ανά μήνες λοιπόν αναφέρουμε τους κατάλληλους χρωματικούς συνδυασμούς.

Χειμώνας

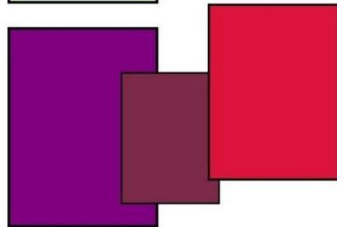
Δεκέμβριος

Ιανουάριος

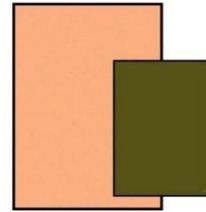

Φεβρουάριος

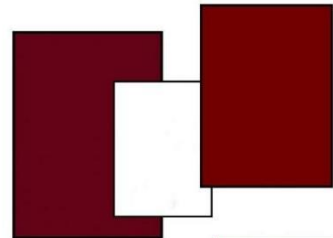

Άνοιξη

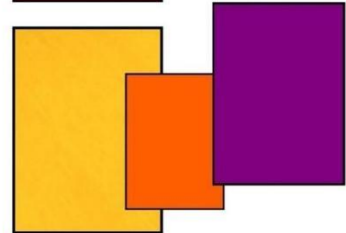
Μάρτιος

Απρίλιος

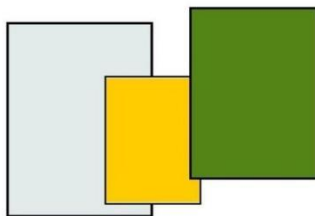

Μαΐος

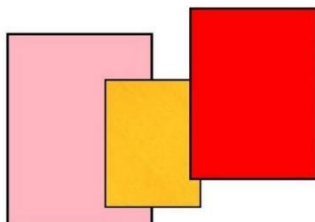

Καλοκαίρι

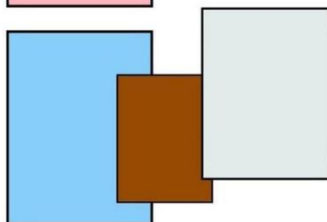
Ιούνιος

Ιούλιος

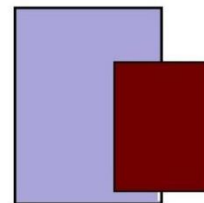

Αύγουστος

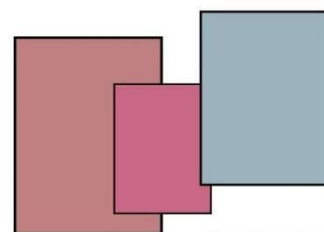

Φθινόπωρο

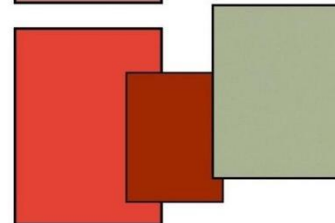
Σεπτέμβριος

Οκτώβριος

Νοέμβριος

Παρακάτω αναφέρουμε κάθε χρώμα ξεχωριστά και αναλύουμε γενικά την έννοια του και το συμβολισμό του στην Ιαπωνική κοινωνία αλλά και το τι υποδηλώνει όταν εμφανίζεται σε ένα ένδυμα.

Ροζ: Χρησιμοποιείται κυρίως σε κιμονό για νεαρές γυναίκες κατά την εποχή της άνοιξης.

Μπλε: Συνδέεται με την αγνότητα και την ηρεμία. Το μπλε και αποχρώσεις του γκρι ήταν τα χρώματα τα οποία φορούσε η εργατική τάξη στην Ιαπωνία. Συνδέεται επίσης με το κόσμο του μυστηρίου, συγκεκριμένα στο kabuki το σκούρο μπλε είναι το χρώμα με το οποίο συμβολίζονται οι μοχθηροί χαρακτήρες του έργου. Είναι ένα χρώμα του οποίου διάφορες αποχρώσεις χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια όλου του χρόνου.

Μαύρο: Στο Cap and Rank system το μαύρο είναι το χαμηλότερο ιεραρχικά χρώμα. Γενικά είναι ένα αρνητικά φορτισμένο χρώμα καθώς ένα απόλυτα μαύρο σύνολο φοριεται στις κηδείες. Μαύρα κιμονό γενικά φοριούνται από παντρεμένες γυναίκες αλλά είναι και πολύ δημοφιλές χρώμα για κιμονό ανδρών λόγω του ότι προσδίδει σοβαρότητα.

Άσπρο: Το άσπρο είναι το χρώμα της αγνότητας αλλά συνδέεται και με διάφορα θρησκευτικά γεγονότα. Ορισμένες φορές χρησιμοποιείται και σε Βουδιστικές κηδείες αλλά επίσης συνδέεται και με ένα νέο ξεκίνημα.

Κόκκινο: Το κόκκινο είναι ένα πολύ δυνατό χρώμα στην Ιαπωνική κουλτούρα. Συνδέεται με το πάθος αλλά και με την ενεργητικότητα και τη δύναμη και τη χαρά, καθώς χρησιμοποιείται αρκετά σε ενδύματα για φεστιβάλ. Το κόκκινο χρώμα σε κιμονό είναι αρκετά ισχυρό και κάνει μια δήλωση. Συνήθως φοριέται και από νέες την ημέρα του γάμου τους για να εμπνεύσουν το πόθο του γαμπρού. Το κόκκινο επίσης θεωρείται ότι απωθεί τα κακά πνεύματα. Το έντονο κόκκινο φοριέται κυρίως κατά την άνοιξη και το καλοκαίρι.

Πράσινο: Το χρώμα πράσινο συνδέεται με την ανάπτυξη και τη γονιμότητα. Είναι ένα ιδιαίτερα αγαπητό χρώμα καθώς συνδέεται αρκετά με τη φύση. Διάφορες αποχρώσεις του φοριούνται όλο το χρόνο εκτός από το φθινόπωρο όπου και δεν παρατηρείται ιδιαίτερα στη φύση, δίνοντας τη θέση του σε πιο ζεστά χρώματα.

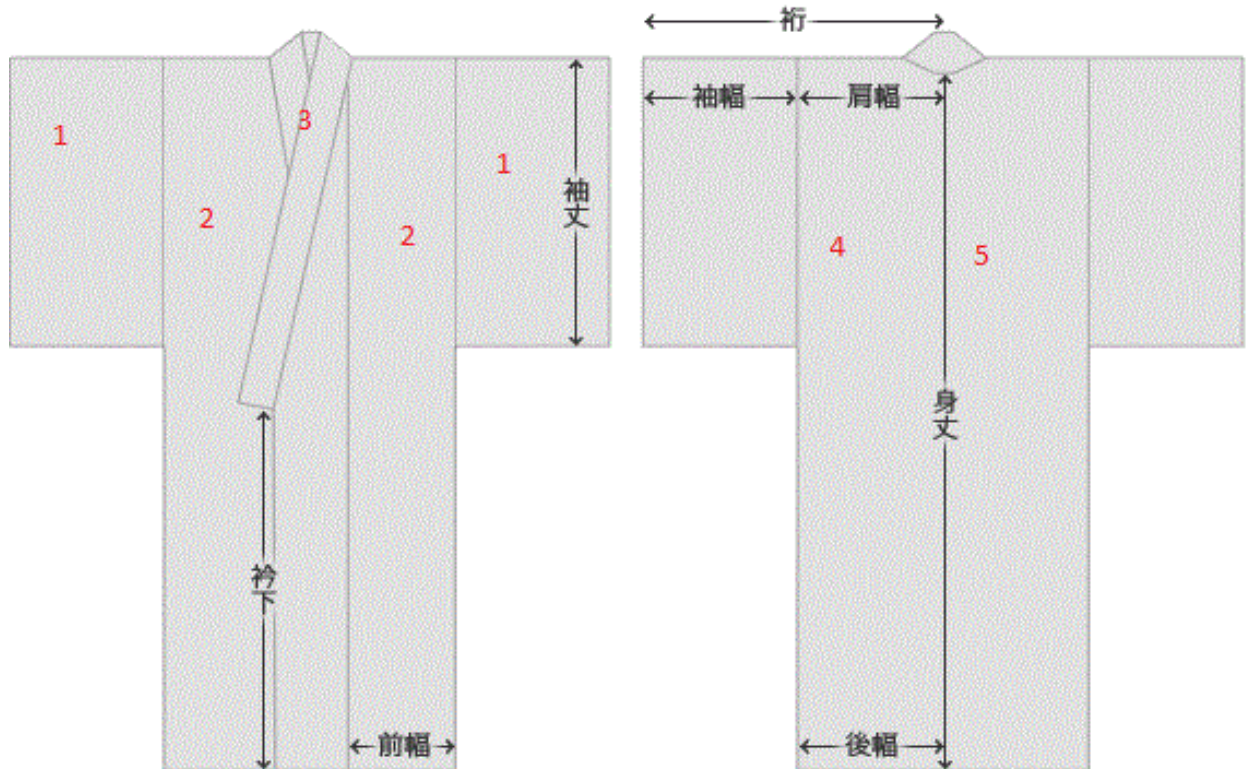
Μωβ: Το χρώμα της αριστοκρατίας καθώς, τις παλιότερες εποχές, το να φτιάξει κανείς το χρώμα μωβ ήταν μια μακροσκελής και αρκετά δαπανηρή εργασία. Οι πιο σκούρες αποχρώσεις του φοριούνται κατά τους πιο κρύους μήνες ενώ κάποιες πιο ανοιχτές, όπως το λila, χρησιμοποιούνται όλο το χρόνο.

Κίτρινο: Θεωρείται ένα ευγενές χρώμα. Τα φυτά από τα οποία κατασκευάζονταν το κίτρινο τις παλαιότερες εποχές είχαν την ιδιότητα να απωθούν τα διάφορα έντομα. Συνδέεται με τη γενναιότητα και είναι το χρώμα των χρυσάνθεμων τα οποία συνδέονται με την αυτοκρατορική γραμμή της Ιαπωνίας. Χρησιμοποιείται όλο το χρόνο σε κιμονό.

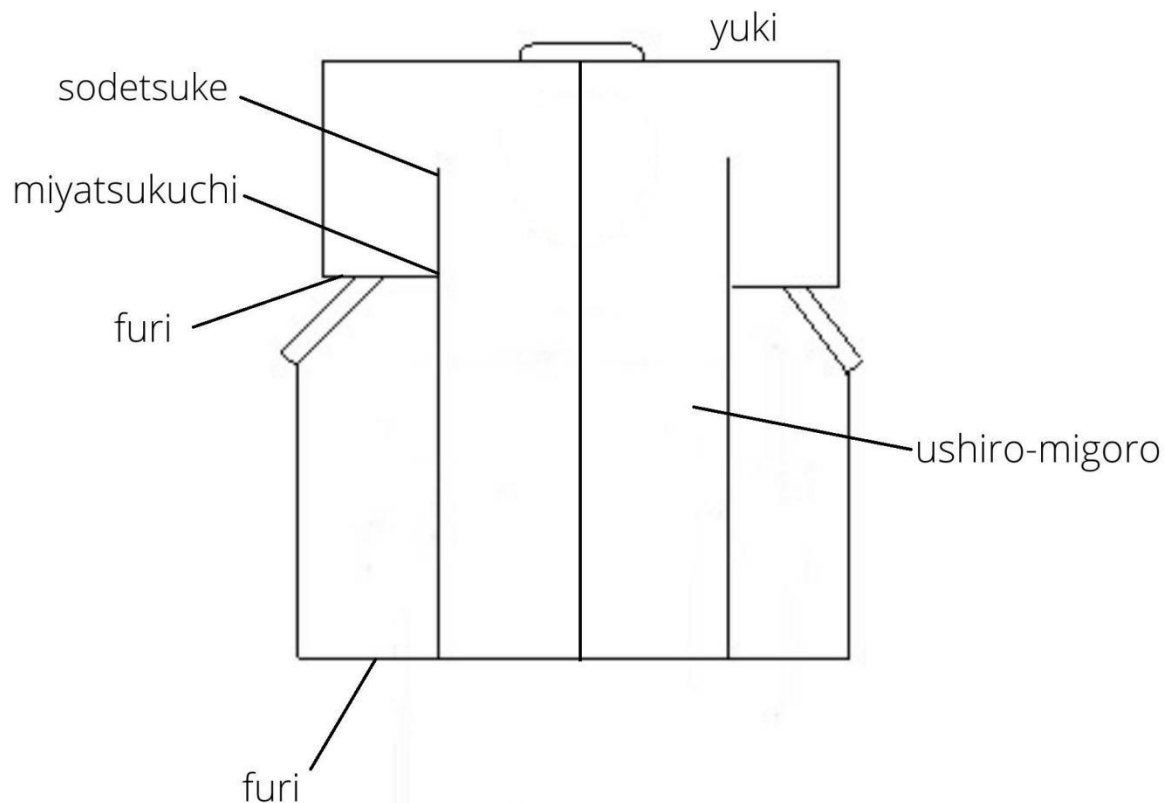
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΚΙΜΟΝΟ.

Το κιμονό αποτελεί στη βάση του ένα πολύ απλό ένδυμα αφού ουσιαστικά αποτελείται από επτά κομμάτια υφάσματος κομμένα ίσια τα οποία ενώνονται μεταξύ τους. Τα κομμάτια αυτά κόβονται από ένα τόπι υφάσματος το οποίο ονομάζεται tanpono. Για αυτό το λόγω η κατασκευή κιμονό στην Ιαπωνία, από υφάσματα όπως βαμβάκι και ίνες κάνναβης, μπορούσε να γίνει από οποιοδήποτε σε οικιακό επίπεδο. Τα μεταξένια κιμονό είναι η εξαίρεση σε αυτή τη περίπτωση καθώς απαιτούν περίπλοκες τεχνικές και διαδικασίες ραφής και επεξεργασίας του υφάσματος.

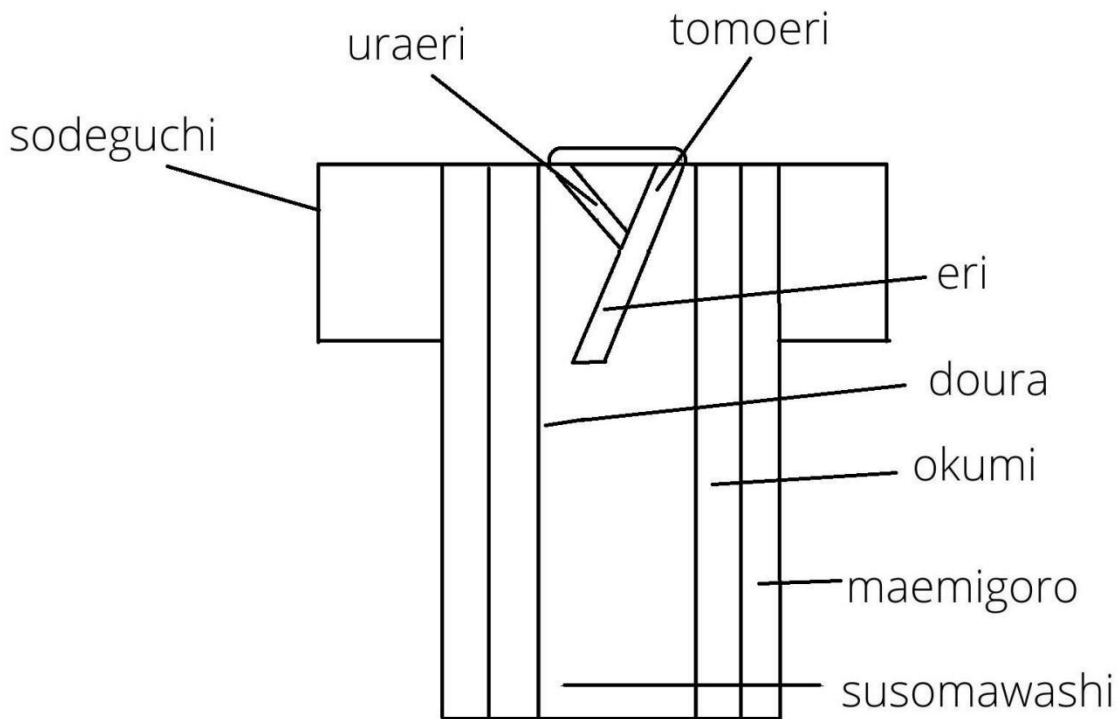

Τα 7 μέρη του κιμονό λοιπόν είναι τα εξής: 2 λωρίδες αποτελούν τα μανίκια, 4 διαφορετικές λωρίδες 2 για το μπροστά μέρος του σώματος και 2 για το πίσω και μια λωρίδα η οποία αποτελεί το κολάρο.

Το παραπάνω αποτελεί τα βασικά κομμάτια του συγκεκριμένου υφάσματος. Το κάθε συγκεκριμένο κομμάτι όμως και η κάθε ραφή έχει συγκεκριμένη ονομασία. Δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην σωστή ραφή και κατασκευή του κιμονό και κάθε κομμάτι απαιτεί σωστή μεταχείριση. Παρακάτω φαίνονται όλα τα μέρη και μια συνοπτική ανάλυση των χρήσεων τους.

- Sodetsuke: η ραφή που ενώνει τα μανίκια με το κυρίως μέρος του κιμονό.
- Miyatsuki: το συγκεκριμένο στοιχείο υπάρχει μόνο στα γυναικεία κιμονό. Ουσιαστικά βρίσκεται πάνω στη νοητή γραμμή της ραφής sadetsuke και είναι ένα πολύ μικρό άνοιγμα το οποίο χρησιμοποιείται για να αλλάξει την εφαρμογή του ενδύματος. Μέσω αυτών των μικρών ανοιγμάτων ουσιαστικά η γυναίκα μπορεί να “ρυθμίζει” το πόσο στενά εφαρμόζει στο σώμα της το κιμονό αφού πρώτα φορέσει τη παραδοσιακή ζώνη γύρω από τη μέση της.
- Furi: το κάτω μέρος του μανικίου το οποίο στα κιμονό για νεαρές γυναίκες κρέμεται και κυματίζει με τη κίνηση ενώ για ανύπαντρες γυναίκες είναι κολλημένο στο σώμα.
- Yuki: η απόσταση από τη ραφή που υπάρχει στη μέση ακριβώς του κυρίως σώματος του κιμονό μέχρι εκεί που τελειώνει το μανίκι.
- Fuki: η κάτω ραφή του κιμονό.
- Ushiro-migoro: το πίσω μέρος του κυρίως σώματος του κιμονό.

- Maemigoro: όλο το μπροστινό μέρος του κιμονό εκτός από τα μανίκια.
- Sodeguchi: sode είναι το μανίκι του κιμονό το οποίο μπορεί να έχει διαφορετικά μήκη ανάλογα με το κιμονό και ανάλογα με το ποιος θα το φορέσει. Sodeguchi είναι η τρύπα που υπάρχει στο μανίκι για να βγαίνει το χέρι από το ραμμένο μανίκι.
- Eri: το κολάρο του κιμονό.
- Uraeri: το εσωτερικό κομμάτι του κολάρου
- Tomoeri: το εξωτερικό ύφασμα από το κολάρο το οποίο μπορεί εύκολα να αφαιρεθεί και να αντικατασταθεί.
- Doura: είναι η εσωτερική ραφή του κιμονό από το μέσα μέρος που ενώνει το ύφασμα από το μπροστινό μέρος του κορμού και το πίσω. Γενικά στη κατασκευή δινόταν ιδιαίτερη προσοχή στο να είναι καλοραμμένο καθώς μια καλή ραφή σε αυτό το σημείο ήταν σημάδι πλούτου.
- Okumi: είναι ένα επιπλέον κομμάτι υφάσματος στο μπροστινό μέρος του κιμονό έτσι ώστε να μπορεί να φορεθεί ανάλογα με τη σωματική διάπλαση του κάθε ατόμου.
- Susomawashi: η κάτω ραφή του κιμονό. Συνηθίζεται να διακοσμείται αρκετά περίτεχνα.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΒΑΦΗΣ.

Η τέχνη της βαφής ενδυμάτων στην Ιαπωνία είναι αρκετά εξειδικευμένη, συγκεκριμένα κάθε πόλη και κωμόπολη στην χώρα είχε από ένα τουλάχιστον βαφείο ενδυμάτων που δημιουργούσε τις δικές του τεχνικές βαφής τις οποίες διαφύλασσε σαν επτασφράγιστο μυστικό. Οι βαφές κατασκευάζονταν με ειδικές διαδικασίες από φυτά, ζώα αλλά και από διάφορα ορυκτά αλλά οι φυτικές θα μπορούσαμε να πούμε ότι χρησιμοποιούνταν πολύ περισσότερο λόγω του αποτελέσματος το οποίο παρήγαγαν, που ήταν ποιοτικά ανώτερο. Μια ακόμα διάκριση που θα μπορούσαμε να κάνουμε στις βαφές είναι σε αυτές που διαλύονται στο νερό και βάφουν το ύφασμα εις βάθος και σε αυτές που δεν διαλύονται στο νερό και βάφουν το ύφασμα μόνο επιφανειακά.

Εκτός από τις πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται μπορούμε να κατατάξουμε τους τρόπους βαφής σε 2 κατηγορίες. Την βαφή πριν από την ύφανση, που ονομάζεται sakizome, και τη βαφή μετά από την ύφανση, που ονομάζεται atozone. Παρακάτω αναλύουμε τις βασικές τεχνικές βαφής. Βέβαια στην Ιαπωνία υπάρχουν και άλλες ονομασίες τεχνικών αλλά όλες χωρίς εξαιρέσεις βασίζονται πάνω στις παρακάτω και χρησιμοποιούν στοιχεία τους.

Yuzen.

Αυτή η τεχνική βαφής αναπτύχθηκε από τον Miyazaki Yuzen και είχε αρκετή απήχηση τον 17ο αιώνα στην Ιαπωνία, επειδή επέτρεπε την δημιουργία πολλαπλών μοτίβων και το χρωματισμό τους με διάφορα χρώματα. Πρόκειται για μια resist dyeing τεχνική πράγμα που σημαίνει ότι χρησιμοποιούνται κάποια υλικά τα οποία τοποθετούνται πάνω σε συγκεκριμένα μέρη του υφάσματος έτσι ώστε αυτά τα μέρη να μη βαφτούν και έτσι να μπορεί να δημιουργηθεί ένα μοτίβο με διαφορετικούς χρωματισμούς. Ανήκει στη κατηγορία atozone που σημαίνει ότι η βαφή εφαρμόζεται στο ύφασμα αφού αυτό έχει υφανθεί.

Η βασική διαφορά της τεχνικής yuzen σε σχέση με τις άλλες είναι η διαδικασία του itome nori, που αποτελεί την εφαρμογή με σωληνάριο ή πινέλο ειδικής πάστας ρυζιού στο περίγραμμα με γραμμές στα διάφορα σημεία στα οποία δεν θέλουμε να εφαρμοστεί η βαφή, δημιουργώντας όριο τα από τα οποία δεν μπορεί να περάσει. Το σωληνάριο δεν είναι εργαλείο το οποίο προστέθηκε τα τελευταία χρόνια καθώς παραδοσιακά κατασκευάζονταν και το 17ο αιώνα από χαρτί washī, το οποίο αποτελεί ένα ειδικό είδος Ιαπωνικού χαρτιού που είναι αρκετά ανθεκτικό. Αφού η “κόλλα” εφαρμοστεί στα επιλεγμένα σημεία αφήνεται να στεγνώσει και επικαλύπτεται με δική σκόνη η οποία τη κρατάει σταθερή.

Η τεχνική βαφής yuzen έχει πολλές υποκατηγορίες εκτός από το itome nori, η οποία είναι η πιο δημοφιλής. Η μόνη διαφορά ανάμεσα σε αυτές είναι ο τρόπος που εφαρμόζεται η κόλλα έτσι ώστε να δημιουργήσει διάφορα μοτίβα αλλά και τα μοτίβα αυτά καθ' αυτά που δημιουργούνται. Για παράδειγμα υπάρχει το yoji nori στο οποίο ο τεχνίτης παίρνει το πινέλο και δημιουργεί γραμμές αφήνοντας να πέφτουν σταγονίδια από τη κόλλα πάνω στο ύφασμα, το nori itome yuzen το οποίο δημιουργεί με πολύ λεπτό πινέλο υπερβολικά λεπτές γραμμές σαν νήματα kok.

Surihaku.

Αποτελεί μια ειδική τεχνική η οποία χρησιμοποιεί επίσης πάστα ρυζιού. Η “κόλλα” αυτή εφαρμόζεται στο ύφασμα και αφήνεται να στεγνώσει εν μέρη, πριν εφαρμοστούν πάνω σε αυτή για να κολλήσουν φύλλα χρυσού ή αλουμινόχαρτο. Αποτέλεσμα είναι στα μέρη που έχει εφαρμοστεί η πάστα να έχουν κολλήσει χρυσά ή ασημένια σχέδια ενώ στα υπόλοιπα σημεία το αλουμινόχαρτο αποκολλάται τελείως. Το τελικό προϊόν είναι πραγματικά εντυπωσιακό.

Shibori.

Στα Ιαπωνικά shibori σημαίνει στίβω ή σφίγγω. Παλιότερα οι συγκεκριμένη τεχνική χρησιμοποιούνταν κυρίως για τη δημιουργία ενδυμάτων για άτομα των πιο χαμηλών κοινωνικών τάξεων τα οποία δεν είχαν τη δυνατότητα να παραγγείλουν και να συντηρήσουν ακριβά μεταξωτά κιμονό.

Τα περισσότερα από τα σχέδια που βλέπουμε παρακάτω είναι βαμμένα με μπλε χρώμα. Αυτό το γεγονός δεν συνδέεται με τη τεχνική shibori αλλά οφείλεται στο γεγονός ότι το μπλε είναι ένα

χρώμα το οποίο φορούσαν κατά κύριο λόγο αυτές οι κατώτερες κοινωνικές τάξεις σύμφωνα με το Cap and rank σύστημα, οι οποίες και φορούσαν όπως είπαμε κατά κύριο λόγο ενδύματα τα οποία ήταν διακοσμημένα με τη τεχνική shibori.

Ανήκει στη κατηγορία resist dye, όπως και η τεχνική yuzen, όπου το ύφασμα δένεται ή ράβεται έτσι ώστε να υπάρχουν περιοχές οι οποίες δεν περνάει το χρώμα και δεν βάφονται. Δημιουργούνται έτσι πολλές λεπτομέρειες στο ύφασμα και διαβαθμίσεις χρώματος.

Υπάρχουν 6 διαφορετικές τεχνικές shibori και το σημείο στο οποίο διαφέρουν είναι στο τρόπο με τον οποίο δημιουργούνται αυτά τα “σύνορα” της βαφής.

- Kanoko shibori: τα όρια της βαφής δημιουργούνται με δέσιμο των σημείων που δεν επιθυμούμε να βάψουμε. Το μοτίβο που δημιουργείται συνήθως είναι διαδοχικοί μικροί κύκλοι.
- Miura shibori: τα κομμάτια που δεν θέλουμε να βαφτούν ράβονται με κλωστή έτσι ώστε να μη περάσει βαφή. Οι ραφές αυτές τη κλωστή δεν δένονται αλλά στερεώνονται με τη πίεση που τους ασκείται όταν περνάει η κλωστή στο ύφασμα. Δημιουργούνται πιο πολύπλοκα μοτίβα με αυτή τη τεχνική απ' ό,τι με τη kanoko.
- Kumogata shibori: δημιουργεί ένα εφέ σαν ιστό αράχνης. Η διαδικασία με την οποία γίνεται αυτό είναι με το να διπλώνεται το ύφασμα σε πτυχές, οι πτυχές αυτές στερεώνονται και ύστερα το ύφασμα βάφεται.
- Nui shibori: το ύφασμα στα σημεία που δεν θέλουμε να βαφτεί ράβεται και η ραφή στερεώνεται με το σφίξιμο της κλωστής και το δέσιμο της.
- Arashi shibori: arashi στα Ιαπωνικά σημαίνει καταιγίδα. Το ύφασμα τυλίγεται σφιχτά γύρω από ένα στήλο και αφήνεται εκεί έτσι ώστε να τσαλακωθεί. Δημιουργούνται έτσι διαγώνια μοτίβα τα οποία παραπέμπουν σε αυτά της βροχής όταν τη βλέπουμε να πέφτει πάνω σε παράθυρο.
- Itajime shibori: το ύφασμα διπλώνεται και στερεώνεται ανάμεσα σε 2 πλάκες από ξύλο και ύστερα βάφεται.

Kanoko, miura, kumo, nui, arashi, itajime.

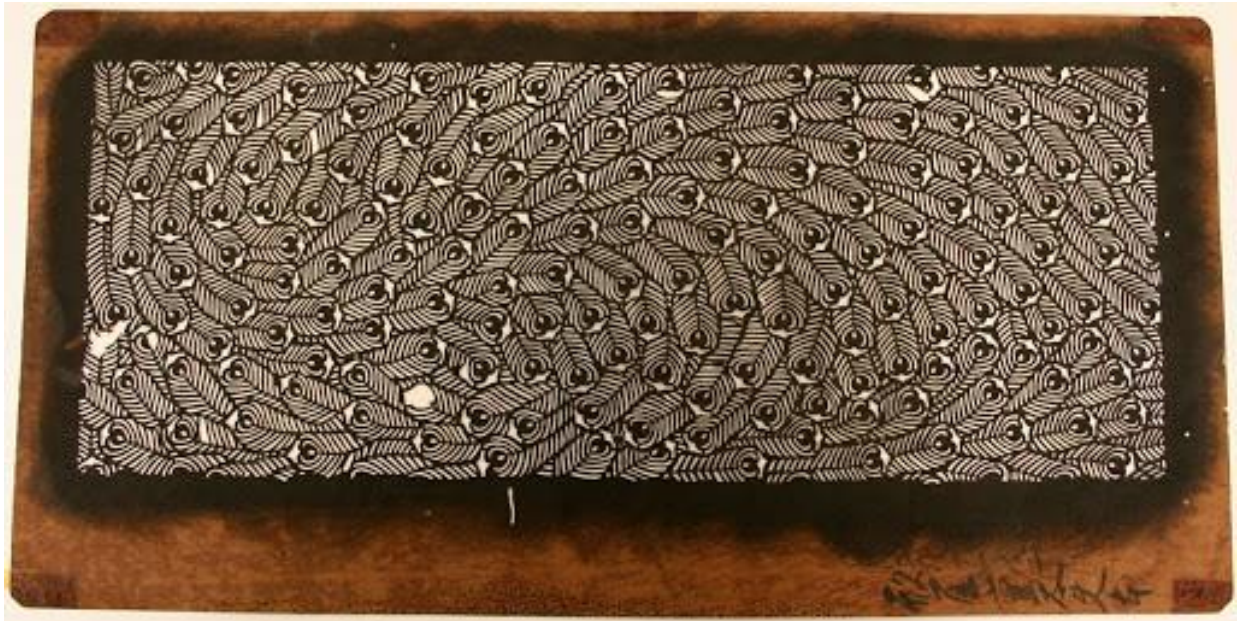
Katazome.

Ουσιαστικά πρόκειται για stencil. Τα μοτίβα ή τα σχήματα τα οποία πρόκειται να ζωγραφίσουν πάνω στο ύφασμα χαράσσονται πρώτα σε ένα καλούπτι ξύλου, μετάλλου ή ακόμα και χαρτιού washi. Το stencil αυτό καλύπτεται με μπογιά και ύστερα πιέζεται πάνω στο ύφασμα για να αφήσει πάνω του το αποτύπωμα του σχεδίου. Η συγκεκριμένη τεχνική δίνει τη δυνατότητα δημιουργίας πολύ πυκνών και ομοιόμορφων μοτίβων δημιουργώντας ένα αισθητικά περίτεχνο αποτέλεσμα. Ανήκει στη κατηγορία atozome στην οποία έχουμε αναφερθεί παραπάνω.

Αξίζει να αναφέρουμε τη τεχνική kata-yuzen στην οποία δημιουργούνται δύο καλούπια: ένα το οποίο θα χρωματίσει και ένα το οποίο καλύπτεται με την ειδική πάστα ρυζιού και πιέζεται πάνω στο ύφασμα για να οριοθετήσει τις περιοχές στις οποίες θα περάσει η όχι το χρώμα.

Επίσης η τεχνική *ise katagami* η οποία λειτουργεί με την ίδια βασική λογική του stencil μόνο που τα καλούπια είναι κατασκευασμένα μόνο από ειδικό χαρτί washi το οποίο περνά από ειδική

επεξεργασία. Μερικά από τα στάδια αυτή της επεξεργασία είναι ότι οποία πολλές στρώσεις χαρτιού κολλάνε η μια πάνω στην άλλη και στεγνώνονται για μεγάλο χρονικό διάστημα. Γενικά είναι μια διαδικασία η οποία παίρνει πολύ χρόνο και κόπο αλλά η τεχνική έχει το προτέρημα ότι δημιουργεί πολύπλοκα και ιδιαίτερα λεπτομερή μοτίβα. Παρακάτω βλέπουμε ένα πολύ καλό παράδειγμα αυτή της τεχνικής.

Sumi e.

Αποτελεί μια τεχνική η οποία χρησιμοποιείται για να διακοσμήσει ανδρικά haori, δηλαδή μια μορφή πανοφοριού η οποία φτάνει μέχρι τη μέση των γοφών και μοιάζει με κιμονό. Χρησιμοποιείται βέβαια και για να διακοσμήσει και κιμονό γενικά. Γενικά αποτελεί και μέθοδο ζωγραφικής και καλλιγραφίας στην οποία χρησιμοποιείται αποκλειστικά μαύρο μελάνι και πινέλο για την αποτύπωση των περιγραμμάτων των μορφών. Το εφε που δημιουργείται συνήθως από τη συγκεκριμένη τεχνική είναι σαν ξεθωριασμένες νερομπογιές.

Τα σχέδια γίνονται χωρίς να υπάρχει κάποιο καλούπτι ή προσχέδιο με τον ίδιο τρόπο που κάποιος θα ζωγράφιζε ένα πίνακα.

ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΦΑΝΣΗΣ.

Τα υφάσματα που χρησιμοποιούνται για τη κατασκευή κιμονό είναι μετάξι,βαμβάκι,μαλλί, υφάσματα κάνναβης,σατέν ακόμα και λινό. Τα κατάλληλα υφάσματα χρησιμοποιούνται ανάλογα με την εποχή. Τα υφάσματα των κιμονό μπορούν να χωριστούν σε 2 κατηγορίες,τα *gofuku* τα οποία είναι όλα τα μεταξένια υφάσματα και τα *fuotomono* που είναι οποιοδήποτε άλλο ύφασμα.

Τα πιο περίτεχνα και πιο ακριβα κιμονό είναι τα μεταξένια. Φοριόταν κυρίως από άτομα αριστοκρατικής γενιάς ή γενικά από άτομα τα οποία άνηκαν στις ανώτερες κοινωνικές τάξεις και είχαν τη δυνατότητα να πληρώσουν έτσι ώστε να αγοράσουν το συγκεκριμένο ύφασμα αλλά και να πληρώσουν για τη περίτεχνη διακόσμηση του. Υπάρχουν διαφορετικά είδη μεταξιού από τα οποία μπορεί να κατασκευαστεί ένα κιμονό. Παρόλο που θα περιμέναμε τα μεταξένια κιμονό να φοριούνται μόνο τις πιο ζεστές εποχές καθώς αποτελεί ένα λεπτό ύφασμα φοριούνταν σε όλες τις περιόδους του χρόνου. Η μόνη διαφοροποίηση ανάμεσα στο μεταξένια κιμονό του χειμώνα και του καλοκαιριού είναι το ότι τα χειμωνιάτικα έχουν εσωτερική επένδυση με επιπλέον ύφασμα και επίσης φοριούνται με περισσότερες επιπλέον στρώσεις εσωτερικά. Συνήθως μεταξένια κιμονό προτιμώνται σε πιο επίσημες περιστάσεις. Επίσης ένα μεταξένιο κιμονό μπορεί να διατηρηθεί για αιώνες αλλά απαιτείται να γίνεται σωστή συντήρηση του και φροντίδα. Υπάρχουν πολλά διαφορετικά είδη μεταξιού που προκύπτουν από το τρόπο που επεξεργάζεται το μετάξι. Έτσι μπορούν να παραχθούν πιο “βαρυά” και ζεστά υφάσματα για το χειμώνα ή πιο ελαφρυά και δροσερά υφάσματα για το καλοκαίρι. Αντίστοιχα με το τρόπο που μπορεί να επεξεργαστεί το μετάξι μπορούν να προκύψουν πιο επίσημα υφάσματα και πιο καθημερινά. Ο τρόπος με τον οποίο επεξεργάζεται το μετάξι δεν έχει κάποιο περιορισμό και εφαρμόζοταν πάνω σε αυτό όλες οι παραπάνω τεχνικές βαφής αλλά και οι παρακάτω τεχνικές πλέξης.

Κιμονό που είναι κατασκευασμένα από πιο φθηνά υφάσματα φοριούνται σε πιο καθημερινές περιστάσεις και ανάλογα με τις εποχές,βαμβακερά κιμονό δηλαδή φοριούνται το καλοκαίρι και μάλλινα το χειμώνα. Κιμονό από κλωστές κάνναβης φοριούνταν πάντα από αγρότες και χωρικούς διότι αποτελούσαν οικονομική επιλογή. Γενικά ως συμπέρασμα θα μπορούσαμε να πούμε ότι όσον αφορά το είδος του υφάσματος δεν υπάρχει κάποιος περιορισμός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί οποιοδήποτε ύφασμα ανάλογα με την οικονομική δυνατότητα του καθενός και τη περίσταση στην οποία φοριέται.

Κεντήματα.

Από τα πρώτα πράγματα που μας έρχονται στο μυαλό όταν σκεφτόμαστε κιμονό είναι τα περίπλοκα και εντυπωσιακά σχέδια που είναι ραμμένα πάνω σε αυτό,με εντυπωσιακά χρώματα και χρυσές ή ασημένιες κλωστές. Η Ιαπωνική τέχνη του κεντήματος ονομάζεται *nihon*.

Τα κεντήματα πάνω σε κιμονό άρχισαν να χρησιμοποιούνται αρχικά πάνω σε ενδύματα τα οποία χρησιμοποιούνταν για διάφορες τελετές. Με το πέρασμα του χρόνου όμως άρχισε να επιτρέπεται η εφαρμογή κεντημάτων πάνω σε ενδύματα για άτομα ανώτερων κοινωνικών τάξεων για επίσημες περιπτώσεις. Από εκεί και πέρα η τέχνη αυτή συνέχισε να αναπτύσσεται συνέχεια και μάλιστα η Ιαπωνία έγινε διεθνώς γνωστή για τα υπέροχα κεντήματα της με χρυσές

και ασημένιες κλωστές. Κέντρο της τέχνης αυτή έγινε το Κιότο, που κατέληξαν να αναπτύσσονται 43 διαφορετικοί τρόποι για τη δημιουργία πολύπλοκων κεντημάτων.

Η επιλογή των σχεδίων και των χρωμάτων των κεντημάτων γίνεται ανάλογα με την εποχή του χρόνου που το κιμονό θα φορεθεί. Η διαδικασία που ακολουθείται για τη δημιουργία των σχεδίων αυτών ξεκινά με τη δημιουργία ενός προσχεδίου πάνω στο ύφασμα, ακολουθεί η δημιουργία του κεντήματος με τις επιλεγμένες κλωστές και τέλος πάνω στο κέντημα απλώνεται ένα ειδικό μείγμα που περιέχει άμυλο και στεγνώνετε με ατμό έτσι ώστε να γίνει πιο εντυπωσιακό το χρώμα των κλωστών αλλά και οι κλωστές να λάμπουν και να κρατήσουν περισσότερο.

Ikat.

Το ikat ή kasuri αποτελεί μια τεχνική βαφής αλλά και τεχνικής ύφανσης. Δεν αποτελεί μαι τεχνική η οποία δημιουργήθηκε ή χρησιμοποιείται μόνο στην Ιαπωνία καθώς ενδύματα δημιουργημένα με αυτό το τρόπο βλέπουμε να κατασκευάζονται από την Αφρική μέχρι και την Ινδονησία αλλά και διάφορα μέρη της Ασίας.

Η διαδικασία που ακολουθείται είναι η εξής. Παίρνουμε τις κλωστές και τις δένουμε σε δεμάτια και καλύπτουμε με ύφασμα δεμένο σφιχτά κάποια σημεία τους. Τα σημεία που καλύπτουμε είναι αυτά που δεν θέλουμε να βαφτούν. Αφού το κάνουμε αυτό βάφουμε το ύφασμα. Χρησιμοποιώντας αυτή τη τεχνική μπορούν να δημιουργηθούν πολλά διαφορετικά μοτίβα αλλά και πολύχρωμα σχέδια.

Το χαρακτηριστικό της συγκεκριμένης τεχνικής είναι η δημιουργία ενός εφέ θολούρας στο ύφασμα. Τα μοτίβα που δημιουργούνται στην Ιαπωνία με τη συγκεκριμένη τεχνική δεν διαφέρουν από το μοτίβα που δημιουργούνται με άλλες τεχνικές ύφανσης ή βαφής και ποικίλουν. Κυρίως όμως δημιουργούνται γεωμετρικά μοτίβα αλλά και απεικονίσεις καραβιών, φοινίκων και πολλών άλλων σχεδίων. Τα μοτίβα τα οποία σχεδιάζονται συνήθως έχουν αναφερθεί σε προηγούμενο κεφάλαιο αναλυτικά. Ορισμένα ιδιαίτερα αγαπητά μοτίβα είναι η σκακιέρα και οι ρίγες. Γενικά τα σχέδια που μπορούν να δημιουργηθούν με τη τεχνική ikat μπορεί να είναι από πολύ απλά γεωμετρικά μοτίβα έως και περίπλοκες απεικονίσεις διάφορων σκηνών.

Γενικά στο τομέα της Ιαπωνικής υφαντουργίας θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο βασικός κανόνας είναι η δημιουργία συμμετρικών μοτίβων και αρμονίας μέσα σε αυτά μέσω της δημιουργίας ενός ρυθμού μέσα στα μοτίβα αυτά του υφάσματος.

Sakiori.

Μια πιο “ταπεινή” τεχνική η οποία ουσιαστικά αφορά την ανακύκλωση υφασμάτων. Η τεχνική sakiori δημιουργήθηκε και χρησιμοποιούνταν κυρίως από άτομα χαμηλών κοινωνικών τάξεων.

Ουσιαστικά αφορά την χρήση φθαρμένων ή παλιών υφασμάτων τα οποία κόβονταν σε πολλά μικρά κομμάτια και ράβονταν μεταξύ τους με σκοπό τη δημιουργία για παράδειγμα χαλιών για αλλά και διαφόρων ενδυμάτων για το σπίτι.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΝΔΥΣΗΣ.

Η διαδικασία του να φορέσει κάποιος ένα κιμονό είναι αυστηρά προκαθορισμένη και αρκετά πολύπλοκη. Αρκετές γυναίκες στην Ιαπωνία σήμερα δεν γνωρίζουν το σωστό τρόπο να ντυθούν με κιμονό και τις περισσότερες φορές χρειάζονται βοήθεια καθώς η σωστή διαδικασία χρειάζεται την διαδοχή αρκετών στρώσεων ρούχων και την εφαρμογή αρκετών αξεσουάρ.

Η πρώτη στρώση ρούχων,ουσιαστικά το εσώρουχο, ονομάζεται *hada juban*. Αποτελεί το εσώρουχο της ενδυμασίας και μπορεί να είναι ένα ενιαίο ρούχο σαν φόρεμα ή να αποτελείται από δύο μέρη,δηλαδή μια μπλούζα και μια φούστα. Είναι συνήθως άσπρο,αποτελείται από πολύ λεπτό ύφασμα και είναι κοντομάνικο. Κανένα μέρος του συγκεκριμένου υφάσματος δεν είναι εμφανές όταν η ενδυμασία ολοκληρωθεί.

Πάνω από το *hadajuban* φοριέται το *nagajuban*. Ουσιαστικά είναι ένα απλό,άσπρο κιμονό από πολύ λεπτό ύφασμα του οποίου το μήκος είναι λίγο πιο κοντό από το κιμονό που θα φορέσουμε. Το *nagajuban* δεν είναι ορατό όταν η ενδυμασία έχει ολοκληρωθεί. Το μόνο μέρος αυτού του ρούχου που επιτρέπεται να φαίνεται είναι το λευκό κολάρο. Και για το *nagajuban* και για το κιμονό ισχύει ο κανόνας ότι πρέπει να δεθεί από τα αριστερά προς τα δεξιά καθώς το αντίθετο δέσιμο είναι ο τρόπος με τον οποίο φοριούνται τα ρούχα στους νεκρούς. Στην εφαρμογή του *nagajuban* στο σώμα πρέπει να δοθεί προσοχή στο πως “κάθεται” το κολάρο. Στο πίσω μέρος του λαιμού το κολάρο πρέπει κατά κάποιο τρόπο να κρέμεται,δεν πρέπει δηλαδή να εφαρμόζει πάνω στο πίσω μέρος του λαιμού. Όσο πιο νεαρή είναι η γυναίκα τόσο περισσότερο από το πίσω μέρος του λαιμού της είναι πρόπον να φαίνεται. Όσο η γυναίκα μεγαλώνει τόσο πιο λίγο μέρος από το λαιμό της επιτρέπεται να φαίνεται και το κολάρο εφαρμόζει πιο στενά πάνω στο λαιμό. Επίσης πρέπει το κολάρο στην μπροστά μεριά του σώματος να ακολουθεί τα οστά της κλείδας. Για την καλύτερη εφαρμογή του κιμονό και για να στρώσει το ύφασμα σωστά,έχουμε αναφέρει παραπάνω ότι κάτω από τις μασχάλες στα μανίκια υπάρχει ένα κενό σημείο που ονομάζεται *miyatsuguchi*. Μέσω αυτής μπορούμε να προσαρμόσουμε το κολάρο έτσι ώστε να ισιώσει το ύφασμα και να μη τσαλακώνει στην εφαρμογή του και να είναι συμμετρικό στην εφαρμογή του.

Τα κιμονό και το *nagajuban* από μόνα τους δεν έχουν κάποιο τρόπο να δέσουν η να στερεωθούν στο σώμα. Για αυτό το λόγο πάνω από το *nagajuban* φοράμε το *koshi-jime* και το *date-jime*. Τα *koshi-jime* είναι δύο απλά λεπτά κομμάτια υφάσματος τα οποία δέονται έτσι ώστε να στερεωθεί το *nagajuban*. Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε μια,δύο ακόμα και τρεις τέτοιες ζώνες έτσι ώστε το ύφασμα που φοράμε να καθίσει και να στρώσει στα σημεία που θέλουμε. Το *date-jime* είναι ένα πιο φαρδύ κομμάτι υφάσματος σαν ζώνη το οποίο εκτός από το να κρατάει το εσώρουχο αυτό στη θέση του βοηθά στο να δημιουργηθεί και η φιγούρα που θέλουμε στο κιμονό,να αρχίσουμε δηλαδή να χτίζουμε τη φόρμα που θέλουμε. Το ύφασμα αυτό δένεται στο μπροστινό σημείο του σώματος και ο κόπος “κρύβεται” με το να το πιέσουμε μέσα στο ίδιο το *date-jime*.

Αφού ολοκληρώσουμε αυτή τη διαδικασία μπορούμε να φορέσουμε το κιμονό. Το πρώτο πράγμα που πρέπει να κάνουμε είναι να διπλώσουμε το κολάρο του κιμονό στα 2. Αφού το φορέσουμε φροντίζουμε έτσι ώστε τα μανίκια του *nagajuban* να καλύπτονται από αυτά του κιμονό,δεν πρέπει να φαίνονται καθόλου. Τα μανίκια επίσης πρέπει να φροντίσουμε έτσι ώστε από πίσω να

φαίνονται συμμετρικά. Όσα ισχύουν για την εφαρμογή του κολάρου του nagajuban και τα έχουμε αναφέρει παραπάνω πρέπει να εφαρμοστούν και στην εφαρμογή του κολάρου του κιμονό. Για να ορίσουμε την εφαρμογή του κιμονό γύρω από το σώμα μας, ανασηκώνουμε τις άκρες και φροντίζουμε το κάτω μέρος του υφάσματος του κιμονό να απέχει 10-15 cm από το έδαφος και να καλύπτει απόλυτα το nagajuban. Διπλώνουμε το κιμονό από τα αριστερά προς τα δεξιά αυστηρά και φροντίζουμε έτσι ώστε η φόρμα του όταν το κρατάμε διπλωμένο στο μπροστινό μέρος να μην εφαρμόζει αλλά να σακουλιάζει, να περισσέψει δηλαδή αρκετό ύφασμα. Βάζουμε τη ακόμα μια ζώνη koshi-jime και δένουμε έτσι ώστε να στερεώνει το κιμονό. Φροντίζουμε έτσι ώστε το επιπλέον ύφασμα να πέφτει με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να καλύπτει τη ζώνη. Ισιώνουμε το ύφασμα μέσω των ραφών miyatsuguchi. Τοποθετούμε και ακόμα μια ζώνη datejime και φροντίζουμε και πάλι έτσι ώστε το κιμονό να μην φαίνεται τσακαλωμένο.

Στο σημείο του κολάρου το κιμονό στο πίσω μέρος πρέπει να φαίνεται και το nagajuban και το κιμονό. Τα δύο αυτά υφασματα πρέπει να φαίνονται και από μπροστά και η διασταύρωσή τους να βρίσκεται στο σημείο των αυτιών του ατόμου.

Τέλος τοποθετούμε τη ζώνη obi. Ο τρόπος που η ζώνη αυτή δένεται είναι συγκεκριμένος και η κάθε γυναίκα μπορεί να κάνει διαφορετικούς κόμπους για να τη δέσει. Ο τρόπος που γίνεται ο κόμπος της ζώνης obi συμβολίζει διάφορα πράγματα, εκτενώς θα αναφερθούμε στη ζώνη παρακάτω. Κάτι όμως που πρέπει πάντα να προσέχουμε είναι ότι ο κόμπος δεν πρέπει να είναι στο μπροστινό μέρος αλλά στο πίσω διότι ο κόμπος μπροστά υποδηλώνει μια γυναίκα η οποία είναι ιερόδουλη. Στο μπροστινό μέρος της ζώνης τοποθετείται μια ειδική πλάκα εσωτερικά έτσι ώστε να μην υπάρχουν ζάρες και να μην έχει την όψη του τσαλακωμένου.

Η φόρμα που πρέπει να παίρνει το σώμα της γυναίκας όταν φοράει κιμονό πρέπει να είναι ορθογώνια. Ορισμένες φορές ανάλογα με τις αναλογίες του σώματος μπορούν να τοποθετηθούν μέσα από το κιμονό διπλωμένες πετσέτες για να δημιουργήσουν αυτό το εφε. Επίσης η συμμετρία όσον αφορά τις ραφές του κιμονό είναι πολύ σημαντική, δηλαδή όλες οι ραφές του κιμονό πρέπει να είναι παράλληλες μεταξύ τους και όσες γραμμές είναι οριζόντιες, για παράδειγμα οι γραμμές της ζώνης obi, πρέπει να είναι παράλληλες με το έδαφος.

Οι αυστηροί τύποι όμως δεν τελειώνουν απλά στο τρόπο που φοράμε το κιμονό αλλά και στο τρόπο που κινούμαστε όταν έχουμε τη συγκεκριμένη ενδυμασία. Για παράδειγμα θεωρείται αγένεια και για γυναίκες και για άντρες να σηκώνουν τα χέρια τους π χ για να χαιρετήσουν κάποιον και να εκτίθεται το δέρμα τους λόγω του ότι τα φαρδιά μανίκια πέφτουν προς τα πίσω. Πρέπει αναγκαστικά με το άλλο χέρι να κρατιούνται τα μανίκια έτσι ώστε να μην φαίνεται το δέρμα του χεριού μας πάνω από το μισώ του βραχίονα. Επίσης τα βήματα μας δεν πρέπει να είναι μεγάλα και βιαστικά αλλά πρέπει να περπατάμε με αργά και μικρά βήματα. Αν χρειαστεί για κάποιο λόγο να βηματίσουμε πιο έντονα ή να τρέξουμε πρέπει να κρατάμε το κάτω μέρος του κιμονό με το χέρι μας για να μην ανοίξει. Όταν προσπαθούμε να σηκώσουμε κάτι από το έδαφος πρέπει να στεκόμαστε δίπλα του και να χαμηλώνουμε όχι απλά να σκύβουμε τη μέση μας, όταν καθόμαστε πρέπει να στηριζόμαστε πάνω στα καλάμια μας, τα γόνατα μας να μην ακουμπάνε το ένα το άλλο ενώ τα δάχτυλα των ποδιών μας πρέπει να ακουμπάνε, όταν τρώμε σε ένα τραπέζι πρέπει να

προσέχουμε έτσι ώστε όταν πάμε να πιάσουμε κάτι τα μανίκια μας να μην ακουμπάνε το φαί αλλά θα πρέπει να τα μαζεύουμε με το άλλο μας χέρι.

Αυτά είναι τα βασικότερα σημεία τα οποία πρέπει να προσέχουμε όταν φοράμε ένα κιμονό.

ΑΞΕΣΟΥΑΡ.

Obi sash.

2

- **Obi makura:** είναι ένα μαξιλαράκι το οποίο φοριέται εσωτερικά από τα υφάσματα έτσι ώστε να δίνει όγκο στο κόμπου της ζώνης.
- **Obi age :** είναι ένα μεταξένιο κομμάτι υφάσματος το οποίο χρησιμοποιείται για να καλύψει το obi makura.
- **Obijime:** ουσιαστικά είναι ένα κορδόνι το οποίο φοριέται πάνω από τη ζώνη obi ως επιπλέον διακόσμηση και για να στερεώσει καλύτερα τη ζώνη στη θέση της. Είναι κατασκευασμένο από ακριβό μετάξι.
- **Obidome:** είναι ένα μικρό διακοσμητικό μπιμπιπελό,σαν καρφίτσα,που μπορεί να έχει οποιοδήποτε σχέδιο και να είναι κατασκευασμένο από διάφορα υλικά.
- **Netsuke:** είναι ένα μικρό διακοσμητικό,σαν αγαλματίδιο, το οποίο όμως μπορεί και κρέμεται από τη ζώνη obi.

Στη μακρά διάρκεια ύπαρξης του συγκεκριμένου αξεσουάρ το πλάτος της συγκεκριμένης ζώνης έχει αλλάξει αρκετά,από πιο φαρδύ μέχρι πιο στενό, αλλά και ο τρόπος με τον οποίο φοριέται. Παλιότερα όταν υπήρχαν μόνο κιμονό του τύπου kosode,που σημαίνει ότι τα μανίκια ήταν κολλημένα στο σώμα του κιμονό,η ζώνη φοριόταν στους γοφούς,αργότερα όταν η μορφή του κιμονό άλλαξε η obi άρχισε να φοριέται στη μέση. Η θέση του κόμπου επίσης είναι πολύ σημαντική και έχει αλλάξει αρκετές θέσεις,αρχικά φοριόταν μπροστα,αργότερα άρχισε να είναι αποδεκτό να φοριέται και στο πλάι και πλέον φοριέται μόνο από πίσω. Η θέση του κόμπου όμως υποδήλωνε και διάφορα πράγματα για το άτομο που τα φορούσε. Για παράδειγμα μια γυναίκα που φοράει τη ζώνη από πίσω ήταν παντρεμένη ενώ μια που φορούσε τη ζώνη μπροστά ήταν ανύπαντρη ή χήρα,ο τρόπος που φορούσε τη ζώνη μια geisha η μια oiran ήταν διαφορετικός αφού οι oiran επρεπε να τη φοράνε μπροστά και οι geishas πίσω.

Πολύ σημαντικό στοιχείο για το προσδιορισμό της επισημότητας της ζώνης obi είναι το πλάτος και το μήκος της .Όσο πιο φαρδιά και μακριά είναι τόσο πιο επίσημη.

Η κατηγοριοποίηση των obi-sash γίνεται ανάλογα κυρίως με την επισημότητα τους. Παρακάτω θα αναλύσουμε τις διάφορες ζώνες obi που υπάρχουν χωρίζοντας σε ζώνες για γυναίκες και για άντρες. Αναφέρουμε τις ζώνες οι οποίες φοριούνται από ανθρώπους στη καθημερινή τους ζωή παρόλα αυτά αξίζει να σημειώσουμε ότι κατασκευάζονται ειδικές ζώνες obi για άτομα των τεχνών

όπως ηθοποιοί και χορευτές. Τα κομμάτια αυτά είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακά και με πολύ έντονα μοτίβα και χρώματα για τη δημιουργία του στοιχείου του εντυπωσιασμού.

Γυναικείες ζώνες obi:

- **Maru obi:** η πιο επίσημη ζώνη obi με πολλά περίτεχνα σχέδια και πολύπλοκα διακοσμημένα με κεντήματα με ασημένιες και χρυσές κλωστές σε όλες τις μεριές. Το πλάτος της είναι 30 cm και το μήκος της φτάνει ακόμα και τα 700 cm. Είναι ένα υπερβολικά ακριβό αξεσουάρ και πολύ άβολο να το φορά κανείς αφού λόγω των διακοσμησεων και των διαστάσεων του υφάσματος ήταν πολύ βαρύ. Φοριέται συνήθως από νέφες την ημέρα του γάμου τους και από geishas ή maikos. Όταν φοριέται από αυτές συνήθως στο κάτω μέρος τους έχουν τα οικόσημα του σπιτιού στο οποίο ανήκει η μαθητευόμενη geisha. Τα διακοσμητικά τους όταν φοριούνται από νέφες προτιμάται να είναι ένα σύμβολο που φέρνει τύχη και να έχει κεντήματα από χρυσό.
- **Fukuro obi:** είναι ίδια με τη maru obi αλλά αποτελεί μια πιο οικονομική επιλογή αφού μόνο το μπροστινό της μέρος είναι διακοσμημένο και το μέρος που φοριέται εσωτερικά αποτελείται από μετάξι. Όταν βλέπεις φορεμένες μια fukuro και μια maru obi είναι πολύ δύσκολο να τις ξεχωρίσεις. Επιτρέπει τη δημιουργία πολύπλοκων κόμπων και φοριέται συνήθως και με furisode.
- **Darari obi:** είναι μια πολύ μακριά ζώνη obi που φοριέται συνήθως από maikos, δηλαδή μαθητευόμενες geishas, στην άκρη της ζώνης είναι αποτυπωμένο ένα οικόσημο το οποίο υποδηλώνει την οικία στην οποία η maiko ανήκει και εκπαιδεύεται. Είναι ένα επίσημο ένδυμα με περίτεχνες και διακοσμήσεις και αποτελείται από ακριβά υφάσματα.
- **Hitoe obi:** είναι μια ημιεπίσημη επιλογή obi. Οι διαστάσεις της είναι πιο στενές από τις προηγούμενες, δηλαδή το πλάτος της είναι 15-20 cm. Μπορεί να κατασκευαστεί από μετάξι και να φορεθεί με επίσημο κιμονό αλλά και από απλά υφάσματα όπως βαμβάκι ή κάνναβη και να φορεθεί ακόμα και με yukata.
- **Nagoya obi:** πρόκειται για μια πιο καθημερινή ζώνη obi. Ο συγκεκριμένος τύπος είναι σχετικά καινούργιο αφού αναπτύχθηκε το 1920. Η διαφορά του με τις άλλες ζώνες obi είναι ότι η nagoya obi είναι εν μέρη ραμμένη και δεν είναι απλά ένα μακρύ ορθογώνιο ύφασμα έτσι ώστε να είναι πιο εύκολο να φορεθεί και να δεθεί. Τα σχέδια της ποικίλου και μπορεί να έχει ακόμα και κεντήματα. Σε καμία περίπτωση όμως δεν αποτελεί ζώνη για επίσημες περιπτώσεις αποτελεί ένα καθημερινό ένδυμα. Πλέον αποτελεί μια από τις πιο δημοφιλείς επιλογές ζωνών obi στην Ιαπωνία.
- **Hanhaba obi:** Αποτελεί ένα πιο καθημερινό αξεσουάρ. Ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να φορεθεί είναι ελεύθερος και κάθε γυναίκα μπορεί να επιλέξει το κόμπι που επιθυμεί να κάνει καθώς δεν φοριέται σε πιο επίσημες περιστάσεις. Το πλάτος της είναι πολύ πιο στενό από τις υπόλοιπες ζώνες obi καθώς συνήθως είναι 15-18 cm. Οι διακοσμήσεις της είναι συνήθως με μπογιά ή stencil πάνω στο ύφασμα και σχεδόν ποτέ δεν έχει κεντήματα. Είναι πάντα φτιαγμένα από πιο φθηνά υφάσματα όπως βαμβάκι και τότε από μετάξι καθώς είναι ένα ανεπίσημο ένδυμα και μια πιο φθηνή επιλογή. Επιτρέπει αρκετά επιπλέον αξεσουάρ να φορεθούν μαζί της και συνήθως φοριέται με yukata.

- **Chuya obi:** ακόμα μια καθημερινή επιλογή. Ουσιαστικά είναι μια ζώνη obi διπλής όψης. Το ύφασμα της δηλαδή έχει διαφορετικό σχέδιο στις δύο πλευρές του. Πλέον δεν χρησιμοποιείται πολύ αλλά παλιότερα ήταν αρκετά δημοφιλής. Τις περισσότερες φορές η μια πλευρά έχει ένα πιο καθημερινό μοτίβο και, συνήθως με πιο ανοιχτά χρώματα, η άλλη ένα πιο επίσημο για να μπορεί να φορεθεί σε επίσημες περιπτώσεις και σε διάφορα φεστιβάλ και αποτελείται από πιο σκούρες αποχρώσεις.
- **Heko obi:** μια πολύ ανεπίσημη επιλογή ζώνης obi. Το ύφασμα της είναι πολύ ελαφρύ και διακοσμημένο με απλές τεχνικές και μοτίβα βαφής. Παλαιότερα ήταν αποδεκτό να φοριέται μόνο από άντρες και παιδιά, τις πιο σύγχρονες εποχές όμως είναι αποδεκτό να φοριέται και από γυναίκες σε καθημερινές περιστάσεις.
- **Tsuke obi:** καθημερινή ζώνη obi. Συνήθως φοριέται με yukata. Ουσιαστικά είναι ένα κομμάτι υφάσματος και ένα προδεμένος κόμπος ο οποίος κουμπώνει πάνω στο βασικό ύφασμα. Τα σχέδια τους και το ύφασμα του συνήθως είναι ανεπίσημο. Μπορεί όμως να είναι κατασκευασμένο και από πιο επίσημα υφάσματα καθώς αποτελεί ένα πολύ καλό τρόπο ανακύκλωσης φθαρμένων ή κατεστραμμένων ζωνών. Ουσιαστικά είναι μια ζώνη obi η οποία κατασκευάστηκε για να μπορεί να φορεθεί από άτομα που δεν γνώριζαν τις πολύπλοκες τεχνικές έτσι ώστε να δέσουν μια ζώνη obi.

Ανδρικές ζώνες obi:

Τα μοτίβα στις ζώνες αυτές είναι πολύ πιο απλά και το ίδιο και οι κόμποι οι οποίοι γίνονται σε αυτές. Το πλάτος τους και το μήκος τους είναι πολύ πιο στενό και κοντό από τις γυναικείες ζώνες obi.

- **Heko obi:** αποτελεί την ανεπίσημη επιλογή ζώνης obi για άντρες. Μπορεί να είναι κατασκευασμένη ακόμα και από μετάξι χαμηλής ποιότητας αλλά και από βαμβάκι ή και άλλα φθηνά υλικά. Όταν κατασκευάζεται για άντρες έχει πολύ απλά μοτίβα. Ένα από τα πιο αγαπητά είναι τα μοτίβα shibori.
- **Kaku obi:** είναι η επίσημη επιλογή ζώνης obi για άνδρες. Είναι κατασκευασμένη από πιο ακριβά υλικά και μπορεί να φορεθεί σε επίσημες ή ημι επίσημες καταστάσεις ανάλογα πάντα με τα σχέδια που έχει. Συνήθως αποτελείται από πιο σκούρα χρώματα.

Οι κόμποι για κιμονό, musubi στα Ιαπωνικά, χωρίζονται σε διάφορες κατηγορίες κυρίως ανάλογα με το σε ποιους αναφέρονται, άντρες, γυναίκες παντρεμένες ή ανύπαντρες, ανάλογα με την ηλικία του ατόμου που πρόκειται να το φορέσει και ανάλογα με την κατάσταση στην οποία πρόκειται να φορεθεί να δηλαδή είναι μια επίσημη περίπτωση ή όχι. Ένας γενικός κανόνας θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι ότι όσο πιο πολύπλοκος είναι ο κόμπος τόσο πιο απλά τα σχέδια και τα μοτίβα του κιμονό.

- **Ayame musubi:** ένας κόμπος για ανύπαντρες νεαρές γυναίκες σε ανεπίσημες περιστάσεις. Λόγω του ότι είναι ένας αρκετά πολύπλοκος κόμπος συνήθως προτιμάται να φοριέται με πιο απλά κιμονό και με απλές ζώνες obi. Ο κόμπος bara musubi επίσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί με τον ίδιο τρόπο και επίσης με απλά κιμονό και ζώνες obi.

- **Taiko musubi:** αποτελεί ένα κόμππο ο οποίος είναι απλός και μοιάζει με κουτί. Ουσιαστικά μπορεί να φορεθεί σε οποιαδήποτε περίπτωση από γυναίκες οποιασδήποτε ηλικίας και σε συνδυασμό με οποιοδήποτε κιμονό. Nijudaiko musubi είναι ακριβώς ο ίδιος κόμππος ο οποίος δημιουργείται με μακρύτερη ζώνη obi και απλά είναι κάπως πιο επίσημος.
- **Asagao musubi:** συνήθως προτιμάται από κορίτσια μικρής ηλικίας. Φοριέται μόνο με yukata.
- **Kai no kuchi musubi:** είναι ένας κόμππος ο οποίος προτιμάται να φοριέται από άντρες.
- **Tateya musubi:** φοριέται μόνο με furisode, που είναι τα πιο επίσημα κιμονό για γυναίκες ανύπαντρες νεαρής ηλικίας, και έχει αρκετά απλή δομή. Ο κόμππος fukura suzume musubi φοριέται επίσης με furisode είναι κάπως πιο επίσημος και το να φοράει κάποια γυναίκα αυτό το κόμππο σημαίνει ότι είναι έτοιμη για γάμο.

Ayame, taiko, asagao, tateya musubi.

Kai no kuchi musubi.

- **Darari musubi:** φοριέται συνήθως από καλλιτέχνες αλλά και μαίκος. Γίνεται συνήθως με μακριές ζώνες obi, αν γίνει με ζώνη obi η οποία έχει το μισό μήκος ονομάζεται handara musubi.

Darari musubi.

Kinchaku και netsuke.

Για την φύλαξη και το κουβάλημα των προσωπικών αντικειμένων όπως καπνός, νομίσματα, καλλυντικά κτλ οι ζώνες obi είχαν προσαρμοσμένες πάνω τους ειδικά αξεσουάρ τα οποία ήταν είτε σε μορφή πουγκιού είτε ήταν περίτεχνα αγαλματίδια τα οποία στο εσωτερικό τους ήταν κενά. Τα kinchaku ήταν αυτά που έμοιαζαν με πουγκιά και ήταν κατασκευασμένα από ύφασμα ίδιο με της ζώνης obi έτσι ώστε να υπάρχει μια ομοιότητα στο σύνολο. Τα netsuke ήταν τα γλυπτά-μινιατούρες τα οποία χρησιμοποιούνταν κυρίως από άντρες. Αρχικά η μορφή τους ήταν πολύ απλή και ήταν απλά κουτιά αλλά με το πέρασμα του χρόνου άρχισαν να γίνονται αντικείμενα υψηλής τέχνης. Τα netsuke όπως και τα kinchaku κρέμονταν από τη ζώνη obi με ένα κορδόνι.

Zori, tabi, geta.

Και τα τρία αυτά αποτελούν είδη υποδημάτων τα οποία φοριούνται μαζί με κιμονό. Zori και geta ουσιαστικά είναι είδη σανδαλιών και tabi είναι ουσιαστικά κάλτσες οι οποίες φοριούνται πάνω από αυτά τα σανδάλια. Οι τύποι των υποδημάτων που προτιμούνται να φοριούνται με κιμονό είναι σανδάλια για το πολύ απλό λόγο ότι θα ήταν αρκετά δύσκολο για κάποιον που φοράει κιμονό να φορέσει και να βγάλει οποιοδήποτε άλλο τύπο υποδημάτων, ενώ τα σανδάλια είναι πολύ εύκολο να βγουν και να ξαναμπούν.

Tabi είναι ουσιαστικά κάλτσες οι οποίες έχουν ξεχωριστή ραφή για το δάχτυλο του μεγάλου ποδιού. Συνήθως είναι άσπρες, δεν είναι απαγορευτικό όμως να φοριούνται και χρωματιστές ή να έχουν μοτίβα. Σε επίσημες εκδηλώσεις όμως ή σε διάφορες τελετουργίες είναι υποχρεωτικές οι άσπρες κάλτσες. Όταν κάποιος φοράει κιμονό είναι απαραίτητο να φορά τα παραδοσιακά Ιαπωνικά σανδάλια τα οποία φοριούνται με κάλτσες tabi, για αυτό και το δάχτυλο του μεγάλου ποδιού είναι χωρισμένο έτσι ώστε να μπαίνει πιο εύκολα το σανδάλι.

Zori είναι παραδοσιακά σανδάλια τα οποία φοριούνται και από άντρες και από γυναίκες. Παραδοσιακά είναι κατασκευασμένα από άχυρο. Πλέον τα zori από άχυρο φοριούνται σε όλες τις περιστάσεις από άντρες. Τα zori για γυναίκες έχουν περιορισμούς ανάλογα με την κατάσταση στην οποία πρόκειται να φορεθούν. Συνήθως σε πιο επίσημες περιστάσεις φοριούνται zori που είναι επικαλυμμένα με μπροκάρ ενώ σε πιο καθημερινές περιπτώσεις προτιμούνται zori από άχυρα, βινύλιο, bamboo αλλά και διάφορα υλικά. Πάντα τα zori φοριούνται με κάλτσες tabi. Η φόρμα των συγκεκριμένων υποδημάτων είναι αρκετά στενή και είναι αρκετά συνηθισμένο η

φτέρνα του ατόμου που τα φοράει να προεξέχει από πίσω αλλά και το πόδι να προεξέχει από τα πλάγια.

Geta είναι επίσης παραδοσιακός τύπων σανδαλιών της Ιαπωνίας αλλά είναι συνήθως κατασκευασμένα από ξύλο και είναι υπερυψωμένα από το έδαφος. Είναι πιο καθημερινά υποδήματα, σε σχέση με τα zori που φοριούνται σε πιο επίσημες περιπτώσεις. Φοριούνται και από άντρες αλλά και από γυναίκες και μπορούν να φορεθούν και χωρίς tabi. Λόγω του πιο καθημερινού τους χαρακτήρα συνδυάζονται κυρίως με yukata.

Haori.

Haori είναι ένα παραδοσιακό πανωφόρι που φτάνει μέχρι το ύψος των γοφών και φοριέται με κιμονό. Παραδοσιακά φοριόταν από άντρες με το πέρασμα του χρόνου όμως άρχισε να φοριέται και από γυναίκες. Τα γυναικεία haori έχουν πιο έντονα χρώματα ενώ τα αντρικά έχουν πιο ουδέτερες αποχρώσεις. Συγκεκριμένα τα αντρικά haori που είναι κατασκευασμένα από μετάξι και μόνο στο εσωτερικό τους έχουν ζωγραφισμένα περίτεχνα σχέδια και κεντήματα ενώ στο εξωτερικό είναι πολύ λιτά. Η τεχνοτροπία αυτή προέκυψε την περίοδο Edo όπου δεν επιτρέπεται να φοράει κανένας περίτεχνα διακοσμημένα ρούχα οπότε οι άνθρωποι που ήθελαν να επιδείξουν το γούστο αλλά και το πλούτο τους μέσω της ένδυσης τους διακοσμούσαν το εσωτερικό των ενδυμάτων τους. Συνήθως φοριέται ανοιχτό αλλά μπορεί κλείσει με τη βοήθεια ειδικών εξαρτημάτων τα οποία ονομάζονται haori himo. Υπάρχουν διάφορες παραλλαγές του συγκεκριμένου ενδύματος ανάλογα με την εποχή του χρόνου που φοριέται όπου το ύφασμα του μπορεί να είναι πιο χοντρό (και να ονομάζεται hanten) ή πιο ανάλαφρο, ανάλογα με το επάγγελμα και τη κοινωνική τάξη του ανθρώπου που το φοράει π χ οι καταστηματάρχες φορούσαν ειδικό haori πάνω από το κιμονό τους που ονομάζοταν harpi (το συγκεκριμένο ένδυμα στη συγχρονη εποχή φοριέται κυρίως σε φεστιβάλ). Επίσης όπως και το κιμονό έχει ένα σετ από αξεσουάρ τα οποία το συνοδεύουν έτσι και το haori ανεξάρτητα από τον τύπο του φοριέται με ζώνη,η οποία στα Ιαπωνικά ονομάζεται haori himo.

Βεντάλια.

Οι βεντάλιες όταν άρχισαν να χρησιμοποιούνται στην Ιαπωνία ήταν αξεσουάρ τα οποία επιτρέπεται να κρατάνε μόνο άτομα της αριστοκρατίας. Καθώς όμως τα έθιμα των εποχών άλλαζαν άρχισαν να χρησιμοποιούνται από άτομα όλων των κοινωνικών τάξεων σε επίσημες περιπτώσεις και ιδιαίτερα στη τελετή του τσαγιού και σε τελετές γάμου.

Οι βεντάλιες στην Ιαπωνία ήταν συνήθως κατασκευασμένες από ένα σκελετό ξύλου πάνω στον οποίο ήταν στερεωμένα ζωγραφισμένο χαρτί, bamboo ή μετάξι. Τα υλικά από τα οποία ήταν κατασκευασμένες οι βεντάλιες αλλά και οι διακοσμήσεις τους ήταν αντιπροσωπευτικά της κοινωνικής τάξης του ατόμου που τα κρατούσε. Υπήρχαν δύο τύποι βεντάλιων στην Ιαπωνία αυτές που είναι πάντα ανοιχτές και αυτές που ανοίγουν και ξεδιπλώνουν.

Κάτι πολύ σημαντικό είναι ο τρόπος με τον οποίο κάποιος κρατάει την βεντάλια. Για παράδειγμα όταν κάποιος κρατάει μια βεντάλια και χαιρετάει ένα άτομο πρέπει να τη κρατάει στο ύψος της κοιλιάς του και με τα δύο χέρια.

Νεαρή γυναίκα με κιμονό (Μουσείο Getty).

Kappogi.

Το συγκεκριμένα αξεσουάρ αποτελεί ένα είδος ποδιάς το οποίο παραδοσιακά φοριόταν από τις γυναίκες όταν μαγειρεύαν ή καθάριζαν έτσι ώστε να μην λεκιάζεται το κιμονό. Μπορεί να φορεί να έχει διάφορα μοτίβα και χρώματα καθώς δεν υπάρχει κάποιος κώδικας ή περιορισμός στον τρόπο που θα φορεθεί, αλλά συνήθως το συναντάμε να φοριέται σε απλό άσπρο χωρίς μοτίβα. Το σχέδιο του είναι απλό,καλύπτει όλο το μπροστά μέρος του σώματος και δένει πίσω μέσω τριών διαδοχικών λωρίδων υφάσματος που δένονται σε κόμπους.

Tasuki.

Το tasuki είναι μια λωρίδα υφάσματος η οποία χρησιμοποιείται για να συγκρατεί τα μανίκια του κιμονό στη θέση τους σε περιπτώσεις που το άτομο το οποίο φορά το ένδυμα χρειάζεται να πραγματοποιήσει κάποιες εργασίες ή να χορέψει κοκ. Αρχικά φοριόταν μόνο από ιερείς σε διάφορα τελετουργικά,στη συνέχεια υιοθετήθηκε και από εργάτες στην καθημερινή τους ζωή και κάποια στιγμή έφτασε να αποτελεί ένα αξεσουάρ το οποίο χρησιμοποιούνταν και για καθαρά λόγους αισθητικής και διακόσμησης της ενδυμασίας.

Κόμμωση.

Οι παραδοσιακές Ιαπωνικές κομμώσεις, στα Ιαπωνικά nihogami, έχουν ένα μεγάλο εύρος και απαιτούν ικανότητα για να πραγματοποιηθούν αλλά και συγκεκριμένα εργαλεία. Η πιο χαρακτηριστική κόμμωση ήταν αυτή που αποτελούνταν από 2 “φτερά” στο πλάι και στο κέντρο του κεφαλιού υπήρχε ένας κότσος ο οποίος κατέληγε να στερεώνεται στο πίσω μέρος του κρανίου, όπως βλέπουμε και στη παρακάτω εικόνα. Για τη δημιουργία των εν λόγω κομμώσεων απαιτούνταν μια πληθώρα εργαλείων, από ξύλα μπαμπού για να στερεώνουν ουσιαστικά τα μαλλιά στα αρχικά στάδια των κομμώσεων μέχρι και ζεσταμένα μεταλλικά χτενάκια έτσι ώστε να μπορεί η κομμώτρια ενώ χτενίζει να ισιώνει και ταυτόχρονα τα μαλλιά ή και κερί για να μπορεί να στέκεται το χτένισμα στο τελικό του αποτέλεσμα, extensions για τη δημιουργία μιας πιο πλούσιας κόμης και μετά το 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο περούκες για την εξοικονόμηση χρόνου και κόππου.

Το είδος κόμμωσης που θα φορούσε το κάθε άτομο ήταν ανάλογο της κοινωνικής του τάξης, της ηλικίας του αλλά και ορισμένες φορές του επαγγέλματος του. Η μόδα όπως όλοι περιμένουμε άλλαζε με το χρόνο και από εκεί που κατά τη περίοδο Edo προτιμούνταν τα μακριά μαλλιά αφημένα κάτω άρχισε να υπάρχει ιδιαίτερη προτίμηση για περίπλοκα χτενίσματα με τα μαλλιά εξ ολοκλήρου πιασμένα πάνω. Η κάθε κόμμωση είχε το δικό της ιδιαίτερο όνομα.

Για τη διακόσμηση των χτενισμάτων αυτών υπήρχαν όμως και διάφορα ειδικά αξεσουάρ τα οποία στο σύνολο τους ονομαζόταν kanzashi. Τα υλικά από τα οποία ήταν κατασκευασμένα τα

συγκεκριμένα αντικείμενα είχαν μεγάλο εύρος από μέταλλο έως και ξύλο ή ύφασμα. Προφανώς το μέγεθος και το σχέδιο του συγκεκριμένου κοσμήματος ήταν ανάλογο της κοινωνικής τάξης και της ηλικίας ή του επαγγέλματος του ατόμου που τα φορούσε όπως ακριβώς γινόταν και με τα χτενίσματα. Τα σχέδια τα οποία βρίσκονται πάνω στα αξεσουάρ αυτά όπως τα λουλούδια και οι καρποί ακολουθούν τις εποχές του χρόνου όπως ακριβώς έχουμε αναφέρει σε παραπάνω κεφάλαιο ότι κάνουν και τα σχέδια πάνω στα κιμονό. Οι βασικοί τύποι kanzashi είναι χτενάκια,φουρκέτες και κομμάτια υφασμάτων στερεωμένα με μέταλλο για τη δημιουργία σχεδίων όπως λουλούδια και άνθη (tsunami kanzashi).

ELLE

ΤΟ ΚΙΜΟΝΟ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ.

Όπως εκτενώς έχουμε αναφέρει παραπάνω το κιμονό ήταν καθημερινό ένδυμα των ανθρώπων της Ιαπωνίας. Κυρίως μετά τον Πόλεμο του Ειρηνικού (1941 -1945), όμως ,και την απόλυτη ήττα της χώρας αυτής,σταμάτησε να φοριέται σε καθημερινή βάση και αντικαταστάθηκε από δυτικού τύπου ενδύματα. Η μεταβολή αυτή βέβαια δεν έγινε ξαφνικά αλλά είχε ξεκινήσει πολύ πιο νωρίς,από την περίοδο Meiji όπου οι Ιάπωνες εξαναγκάστηκαν από τους Αμερικάνους να ανοίξουν τα σύνορα τους και να ενταχθούν,με συνθήκες όχι ευνοϊκές για αυτούς,στο παγκόσμιο εμπόριο. Το γεγονός αυτό όμως δεν το έκανε να ξεχαστεί, το αντίθετο μάλιστα, απέκτησε αντ' αυτού συμβολική αξία για τους Ιάπωνες και άρχισε να αποτελεί σήμα κατατεθέν του Ιαπωνικού πολιτισμού και κουλτούρας στον παγκοσμιοποιημένο πλέον κόσμο.

Τη δεκαετία του 1990 και μετά αφού η οικονομική και κοινωνική κατάσταση στην Ιαπωνία έχει εξομαλυνθεί πλήρως μετά από όλους αυτούς τους πολέμους, οι Ιάπωνες αρχίζουν να έχουν ένα ανανεωμένο ενδιαφέρον για το παραδοσιακό αυτό ένδυμα. Υπάρχει μια αντίθεση βέβαια ως προς τον τρόπο με τον οποίο το ενδιαφέρον αυτό εκδηλώνεται, αρχίζουν από τη μια να ιδρύονται σχολές οι οποίες δίδασκαν τον τρόπο και τους κανόνες με τους οποίους πρέπει να φοριέται ένα κιμονό σε πολύ επίσημες περιστάσεις και από την άλλη το κιμονό αρχίζει να αποτελεί ένα αυτούσιο ένδυμα η ένα αξεσουάρ που φοριέται σε εορταστικές περιπτώσεις και φεστιβάλ με ένα ελεύθερο και άνετο τρόπο και συνδυασμένο με σύγχρονα αξεσουάρ. Το βλέπουμε πλέον να κατασκευάζεται από απλά υφάσματα,όπως πολυεστέρας πράγμα που το κάνει πιο οικονομικό όσον αφορά την τιμή του και πιο εύκολο να παραχθεί μαζικά.

Έτσι αρχίζουν να εμφανίζονται οι πρώτοι σύγχρονοι Ιάπωνες σχεδιαστές κιμονό, οι οποίοι δημιουργούν τη δική τους εκδοχή, κάποιοι με περισσότερες επιρροές από τις κλασικές φόρμες και τη παράδοση, άλλοι επαναπροσδιορίζοντας απόλυτα τις φόρμες αλλά και τα σχέδια.Τα υφάσματα και οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιούν ποικίλουν,μερικοί προτιμούν παραδοσιακές τεχνικές ύφανσης και βαφής ενώ άλλοι χρησιμοποιούν σύγχρονες πρώτες ύλες και υφάσματα.Τα σχέδια τα οποία εφαρμόζονται πάνω τους αλλά και οι τρόποι με τους οποίους εφαρμόζονται επίσης διαφοροποιούνται,άλλοι σχεδιαστές διατηρούν παραδοσιακά μοτίβα ενώ κάποιοι άλλοι προτιμούν να αποτυπώσουν πάνω στα ενδύματα προσωπικές τους δημιουργίες και την προσθήκη νέων κινημάτων,οπως κιμονό με μοτίβα pop art, και στοιχείων από άλλες κουλτούρες,όπως π χ η Αφρικάνικη.

Από τους πιο επιφανείς Ιάπωνες σχεδιαστές κιμονό είναι η Hiroko Takahashi,η οποία ξεκίνησε να σχεδιάζει Δυτικού τύπου ρούχα σε αυστηρές γραμμές,εμπνευσμένη από τις φόρμες που δημιούργησε η Coco Chanel ,αλλά κατέληξε να δημιουργεί μόνο κιμονό. Η τοποθέτηση όσον αφορά τη φιλοσοφία των σχεδίων της, μαλιστα θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι ενδιαφέρουσα αφού σε συνέντευξη της αναφέρει ότι είναι τελειομανής και για αυτό το λόγο το μόνο ένδυμα το οποίο θα μπορούσε να σχεδιάσει θα ήταν το κιμονό. Ακόμα δύο αξιόλογοι Ιάπωνες σχεδιαστές είναι ο Jotaro Saito και ο Hiromi Asai. Η φιλοσοφία αυτών των δύο γύρω από τη δημιουργία των κιμονό είναι το να κρατήσουν ζωντανή τη παράδοση,να δημιουργήσουν νέες εκδοχές κλασικών κιμονό αλλά και να φέρουν το κιμονό στη σύγχρονη εποχή σεβόμενοι πάντα τη μακρά του ιστορία.

Εκτός όμως από αυτούς οι οποίοι είναι πιο γνωστοί κυρίως στην Ιαπωνία βλέπουμε και διεθνώς αναγνωρισμένους Ιαπωνικής καταγωγής σχεδιαστές να κάνουν το ντεμπούτο τους στο κόσμο της μόδας με τη χρήση του κιμονό ως πηγή έμπνευσης. Πιο γνωστός από όλους και αξιοσημείωτος είναι ο Kenzo Takada, με τις δημιουργίες του στο εξώφυλλο του μαγαζιού Elle. Οι δημιουργίες του αυτές είχαν μεγάλη απήχηση στη Γαλλική κοινωνία της εποχής του των αναταραχών του Μάη του 1968 αφού με τις χαλαρές και λιτές γραμμές και σχέδια απέδιδαν τον εσωτερισμό της Ιαπωνίας σε μια κοινωνία η οποία “έβραζε” από τις αναταραχές.

kimonos
chauds

Deux kimonos en
ratine, souples et
ceinturés comme des
robes de chambre.
Couleurs franches.
Ganses vives. Le
jaune a des manches
courtes et des poches
plaquées (Kenzo pour
Jap, 380 F). Le marin
a des emmanchures
basses, encadrées de
rouge et des poches
fentes (Kenzo pour
Jap, 575 F). Faluche
d'étudiantes en ratine
(Kenzo). Broches
éléphants (M.G. Store).
Pulls à col roulé
(Lil). Gants tricotés
et bottes en cuir
(Galeries Lafayette).
Collants jaune (Dim)
et rouge (Rodier).

Ένας ακόμα σχεδιαστής είναι ο Issey Miyake, ο οποίος αφού εκπαιδεύτηκε στην Γαλλία επέστρεψε στην Ιαπωνία και άρχισε να σχεδιάζει ρούχα και collection ready to wear για καθημερινή χρήση και συνδυάζοντας στοιχεία της νεανικής κουλτούρας της εποχής του rock με παραδοσιακά στοιχεία της κουλτούρας του. Η φιλοσοφία του συγκεκριμένου σχεδιαστή αφορά την πρακτική ομορφιά της μόδας και τη χρήση παραδοσιακών ενδυμάτων και σχεδίων από τους Ιάπωνες.

Ο Rei Kawakubo χαρακτηριστικό του στυλ της οποίας είναι η ασυμμετρίες, τα κενά-τρύπες σε διάφορα σημεία και η minimal φιλοσοφία όσον αφορά τον χρωματισμό και τα σχέδια των ρούχων.

Επίσης ο Yohji Yamamoto με τα χαρακτηριστικά του φορέματα με τρύπες και το λητό του σχεδιασμό.

Εκτός των παραπάνω όμως, που αφορούν κυρίως τον σχεδιασμό, υπάρχουν και πολλοί στυλίστες οι οποίοι χρησιμοποιούν κιμονό στα σύνολο που δημιουργούν κατασκευάζοντας έτσι πολύ ενδιαφέρουσες εικόνες. Πλέον βλέπουμε να συνδυάζεται με σύγχρονα κομμάτια ένδυσης και να χρησιμοποιείται και ως ρούχο για πιο casual περιπτώσεις. Από τους πιο γνωστούς Ιάπωνες στυλίστες που χρησιμοποιούν αποκλειστικά τα κιμονό με σύγχρονα κομμάτια ενδυμασίας για τη δημιουργία συνόλων είναι ο Akira Times και η απήχηση του στο κόσμο της μόδας είναι τεράστια. Μια από τις πιο γνωστές του εκθέσεις ονομάζεται Akira Times και συνδυάζεται το κιμονό με κομμάτια όπως δερμάτινα μπουφάν, όπως βλέπουμε και παρακάτω.

KIMONO

YAMAGATA

times

Wafuku Anarchist

Στη Δύση επίσης το κιμονό χάραξε και εκεί τη πορεία του. Η πρώτη επαφή των Ευρωπαίων, όχι μόνο με το κιμονό, αλλά γενικά με τον Ιαπωνικό πολιτισμό το 1872 με την διάδοση του κινήματος του Ιαπωνισμού, όπως έχουμε αναφέρει εκτενώς παραπάνω. Πολλοί Δυτικοί σχεδιαστές ρούχων δημιούργησαν τότε ρούχα χρησιμοποιώντας τις ρευστές γραμμές του κιμονό ως πηγή έμπνευσης. Ξεκινώντας έτσι από τη δεκαετία του 1890 και μετά βλέπουμε όλο και περισσότερα Ιαπωνικά μοτίβα να υιοθετούνται σε Δυτικού τύπου ενδύματα. Αφετηρία για αυτό το γεγονός υπήρξαν διάφορες μεγάλες διεθνείς εκθέσεις που διοργανώνονται και στις οποίες ουσιαστικά σκοπός ήταν το να έρθει σε επαφή ο γενικός πληθυσμός με καινούργιες ιδέες και εφευρέσεις αλλά και να φέρουν στο προσκήνιο άγνωστους, μέχρι τότε στους Δυτικούς, πολιτισμούς. Το ξεκίνημα όλου αυτού ξεκινάει με το να αρχίζουν να αποτυπώνονται σε καθαρά Δυτικού τύπου ρούχα Ιαπωνικά μοτίβα ή με το να χρησιμοποιούνται Ιαπωνικά υφάσματα, τα οποία αρχικά προορίζονταν για κιμονό, για τη δημιουργία ενδυμάτων αλλά και Ιαπωνικές ραφές και τεχνικές βαφής. Ακόμα βλέπουμε ότι αρχίζουν να χρησιμοποιούνται αυτούσια κιμονο αλλά μόνο ως ρόμπες και ένδυματα το οποίο φοριόταν κυρίως στο σπίτι.

Το αποκορύφωμα αυτών των αλλαγών που άρχισαν να συμβαίνουν ξεκίνησε με τον Paul Poiret (1879-1944). Πρόκειται για ένα Γάλλο σχεδιαστή μόδας, ο οποίος έχει χαρακτηριστεί από πολλούς ως οριενταλιστής. Ο Poiret είχε ξεκάθαρες επιρροές από χώρες της Ανατολής, και όχι μόνο από την Ιαπωνία, και χαρακτηριστικό των σχεδίων του ήταν οι ευθείες γραμμές και η χρήση γεωμετρικών μοτίβων.

Δεν μπορούμε να πούμε ότι ήταν ο μόνος άνθρωπος ο οποίος ευθυνόταν για την “απελευθέρωση” των γυναικών από τους κορσέδες του οποίους μέχρι τότε φορούσαν αλλά σίγουρα μπορούμε να πούμε ότι σε αυτό το γεγονός έπαιξε ένα αρκετά σημαντικό ρόλο. Ήταν από τους πρώτους το 1905 οι οποίοι υποστήριξαν τη δημιουργία μια πιο ελεύθερης σιλουέτας με πιο ξεκάθαρες γραμμές επηρεασμένος πολύ από το Ιαπωνικό κιμονό αλλά και από τα Ανατολίτικα καφτάνια. Ξεκίνησε την ενσωμάτωση αυτής της ιδέας στα σχέδια του με τη δημιουργία κάποιων παλτό και αργότερα συνέχισε με τη δημιουργία φορεμάτων. Η συμβολή του στο κόσμο της μόδας δεν σταματάει εκεί καθώς θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι μια από τις πιο εμβληματικές φιγούρες στο κόσμο της μόδας του 20ου αιώνα. Ανάμεσα στις καινοτομίες του ήταν και η δημιουργία γραμμής αρώματος αλλά και η διοργάνωση μεγαλειώδων fashion shows τα οποία μάλιστα ήταν και διαδραστικά. Μέσω αυτού του ανθρώπου λοιπόν η βασική ιδέα και φιλοσοφία του κιμονό, ως ένα πρακτικό ένδυμα παρεισφρεί στο Δυτικό κόσμο, εις άγνοια του βέβαια, βάζοντας τη βάση για το κίνημα του μοντερνισμού στη μόδα.

Από εκεί και πέρα ξεκινά μια μακρά πορεία Δυτικών σχεδιαστών οι οποίοι εμπνέονται από το κιμονό, θα μπορούσαμε σίγουρα να πούμε ότι το κιμονό ως παραδοσιακό ένδυμα έχει εμπνεύσει περισσότερους ανθρώπους από κάθε άλλη παραδοσιακή ενδυμασία. Από ένδυμα το οποίο στην Ευρώπη φοριέται ως ρόμπα για το σπίτι και κατασκευάζεται από ακριβά υφάσματα καταλήγει να είναι ένα ένδυμα το οποίο φοριέται από όλες τις κοινωνικές τάξεις σε καθημερινές περιστάσεις και μάλιστα αποτελεί μια απόλυτα στυλιστική επιλογή. Σε αντίθεση με πολλές παραδοσιακές ενδυμασίες ανα το κόσμο που φοριούνται πλέον μόνο ως κουστούμια, θα μπορούσα να πω, ως προσωπικό σχόλιο, ότι το κιμονό άντεξε τη δοκιμασία του χρόνου λόγω της απλότητας του, η οποία δεν του στερεί τίποτα όσον αφορά τη πρακτικότητα του αλλά επιπλέον του δίνει και τη δυνατότητα να προσαρμόζεται σε όλες τις εποχές και περιστάσεις.

Σύγχρονοι σχεδιαστές λοιπόν πειραματίζονται με αυτό το ένδυμα και δημιουργούν τις δικές τους εκδοχές κιμονό, ζωνών obi κτλ χρησιμοποιώντας ορισμένες φορές ακόμα και παλιές παραδοσιακές τεχνικές βαφής και τρόπους ύφανσης για τη δημιουργία σύγχρονων ενδυμάτων.

Εκτός από το κιμονό ως φόρμα όμως βλέπουμε όλο και περισσότερο να χρησιμοποιούνται διάφορα παραδοσιακά σχέδια και εικόνες που παραδοσιακά τυπώνονταν ή ράβονταν πάνω σε αυτά. Εξαιρετικό παράδειγμα είναι οι μπότες που βλέπουμε παρακάτω από τον Christian Louboutin που έχουν ραμμένα πάνω τους ακριβώς τα σχέδια που θα περιμέναμε να δούμε σε ένα κιμονό. Επίσης εκσυγχρονισμένη εκδοχή πολλών αξεσουάρ του κιμονό όπως ζωνών obi, παπουτσιών geta βλέπουμε να κυριαρχούν τις τάσεις της μόδας και ως μορφολογίες αλλά και ως σχέδια.

Παρακάτω ακολουθεί μια σειρά εικόνων οι οποίες αφορούν τα πιο σημαντικά σχέδια, αλλά και τα πιο γνωστά, από Δυτικούς σχεδιαστές οι οποίοι έχουν επιχειρήσει να δημιουργήσουν τη δική τους εκδοχή αυτού του εικονικού ενδυματος.

Το κιμονό που σχεδίασε ο Alexander McQueen για τη Bjork.

Christian Dior, haute couture άνοιξη - καλοκαίρι 2007. Αποτελεί μια collection σχεδιασμένη από τον John Galliano ο οποίος για τη δημιουργία της άντλησε έμπνευση από την όπερα Madame Butterfly.

Η Madonna στο video clip του Nothing really matters, το 1999. Το κιμονό είναι σχεδιασμένο από τον Jean Paul Gaultier.

Ένα από τα εμβληματικά κιμονό που είχε φορέσει κατά τη διάρκεια της καριέρας του ο David Bowie, σχεδιασμένο από τον Kansai Yamamoto, ο οποίος έχει σχεδιάσει αρκετά από τα ρούχα του γνωστού τραγουδιστή.

A.W.A.K.E. MODE, collection Resort 2018. Πρόκειται για μια εταιρεία η οποία σχεδιάζει κυρίως avant garde ενδύματα, με καινοτόμα κοψίματα και εμπνευσμένοι από διάφορες κουλτούρες.

Balenciaga, evening wrap.

Καινοτόμος Ιταλός σχεδιαστής *Allesandro Trincone* με τη collection *Annodami* "παίζει" με κλασσικές Ιαπωνικές φιγούρες.

Η Christine Arp εμπνέεται από το κιμονό και δημιουργεί διάφορες παραλλαγές του σε μια πραγματικά αξιόλογη συλλογή.

Κιμονό από την Αμερικάνα αλλά Κορεάτικης καταγωγής Ji Won Choi.

Christian Louboutin.

Maison Margiela, Tabi calfs.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ KIMONO.

Mix and match.

Η τάση του mix and match, η οποία συνεχίζει να υπάρχει και μέχρι σήμερα, ξεκίνησε την δεκαετία του 60. Ουσιαστικά τη δεκαετία του 50 οι γυναίκες, αφού είχαν περάσει την ανέχεια του 2ου Παγκοσμίου Πολέμου, είχαν αρχίσει να αγοράζουν μαζικά διάφορα υφάσματα, κοσμήματα και αξεσουάρ κάθε είδους λόγω της αφθονίας προϊόντων που υπήρχε τότε στην αγορά. Μια πολύ διαδεδομένη τάση το 50 μάλιστα ήταν το απόλυτο ταίριασμα και η ομοιομορφία στα ρούχα, στη λογική του σύγχρονου matchy matchy. Μετά από αυτή τη περίοδο όμως, οι γυναίκες άρχισαν να γίνονται πιο προσεκτικές ως προς τις αγορές τους. Οπότε η μόδα άλλαξε και μεγάλοι οίκοι άρχισαν να προωθούν τη μόδα του mix and match η οποία έρχεται σε απόλυτη αντίθεση με τα σετάκια ρούχων τα οποία κυριαρχούσαν μέχρι τότε. Σε σχέση με τα συντηρητικά 50s, πλέον βλέπουμε μια “επανάσταση” χρώματος και ανατρεπτικές, για την εποχή, τάσεις με την εμφάνιση της μίνι φούστας, φωτεινά και νεον χρώματα και διαφορετικά μοτίβα φορεμένα μαζί αλλά και την εμφάνιση της μόδας των hippies.

Η δεκαετία του 60 λοιπόν και η αντίδραση στο συντηρητισμό των 50s ήταν η αφορμή για να ξεκινήσει αυτό το κίνημα. Στη σύγχρονη εποχή η τεχνική του mix and match συνεχίζει να έχει τη

βασική φιλοσοφία του συνδυασμού διαφόρων μοτίβων χωρίς κανένα περιορισμό, εξαντλώντας Οέτσι την δημιουργικότητα του κοινού και των σχεδιαστών. Η εμφάνιση του fast fashion έπαιξε σημαντικό ρόλο στην “αναγέννηση” αυτής της τάσης καθώς πλέον οι καταναλωτές θέλουν να φοράνε συγκεκριμένα κομμάτια από μεγάλους οίκους δεν θέλουν όμως να αγοράζουν ολόκληρες συλλογές ή να αγοράζουν πολλά ρούχα από ένα brand , αλλά να συνδυάζουν αυτές τις ιδιαίτερες επιλογές με πιο οικονομικά ρούχα,δημιουργώντας έτσι ένα προσωπικό στυλ.

Custo Barcelona.

Η μόδα πλέον δεν καθορίζεται από την αντιγραφή μιας κολεξιόν και την επένδυση σε αυτήν ενός μεγάλου ποσού για να είναι κάποιος καλοντυμένος, αντίθετα στοχεύει στην αναζήτηση της ποικιλίας και της ανεξαρτησίας αλλά και της προβολής της άποψης και του γούστου του καταναλωτή , μέσω του τρόπου με τον οποίο ντύνεται. Οι καταναλωτές πλέον δεν θέλουν να λαμβάνουν υπόψη τους τις τάσεις που έχουν επιβάλει οι μεγάλοι οίκοι για τη συγκεκριμένη σεζόν, θέλουν μια μεγαλύτερη ελευθερία επιλογών. Στη δημιουργία αυτής της φιλοσοφίας βέβαια παίζει ρόλο και η οικονομική κρίση των τελευταίων ετών που κάνει τους αγοραστές να ψάχνουν ρούχα τα οποία είναι και όμορφα αλλά ταυτόχρονα έχουν και πιο προσιτές τιμές. Σε όλο αυτό το κλίμα λοιπόν η μόδα του mix and match ταιριάζει απόλυτα. Ειδικά τα τελευταία έτη που βλέπουμε μια τάση προς τον μαξιμαλισμό με έντονα,ετερόκλητα και κραυγαλέα μοτίβα, έντονα χρώματα και

ακριβά υφάσματα. Brands όπως οι Custo Barcelona και Desigual που έχουν έχουν πλήρως ενστερνιστεί, με ιδιαίτερα γοητευτικά και πρωτότυπα αποτελέσματα, το mix and match κατά την τελευταία δεκαπενταετία απευθύνονται σε ένα ευρύ αγοραστικό κοινό.

Πρωτοστάτης του κινήματος αυτού είναι ο οίκος Gucci. Τα σχέδια του συγκεκριμένου οίκου έχουν χαρακτηριστεί ως μια “εξέγερση χρώματος” και χαρακτηριστικά στοιχεία αυτών αποτελούν τα μεγάλα logo, τα υπερμεγέθη κοσμήματα, μεγάλα γυαλιά, γυαλιστερά παπούτσια, φλοράλ φορέματα και μια αναβίωση των 70s, στην πιο υπερβολική και “έξαλλη” εκδοχή τους σύμφωνα όμως με τη λογική του ταιριάσματος που επιβάλλει το mix and match. Επίσης χαρακτηριστικά παραδείγματα, διάχυτα στη τελευταία δεκαετία, που ακολουθούν τη συγκεκριμένη λογική είναι μεγάλοι οίκοι όπως Balenciaga και Valentino συγκεκριμένα κατά τη περίοδο 2018 με 2019, χρονιές κατά τις οποίες το mix and match ήταν μια τάση η οποία κυριαρχούσε τις πασαρέλες.

Versace SS 2019.

Balenciaga FW 2018.

Gucci FW 2016.

ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ.

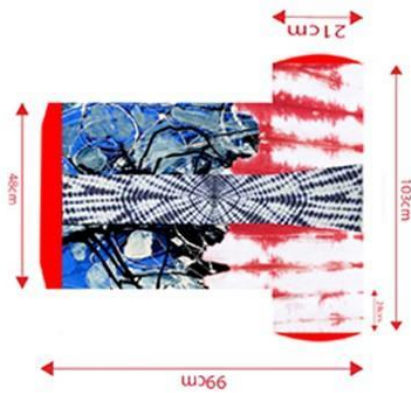
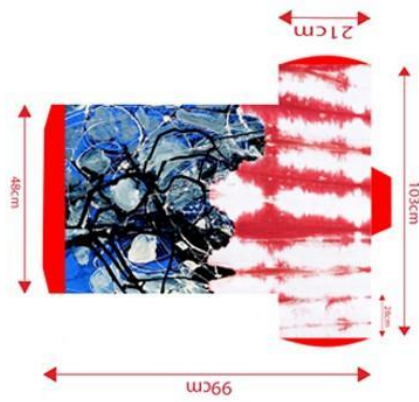
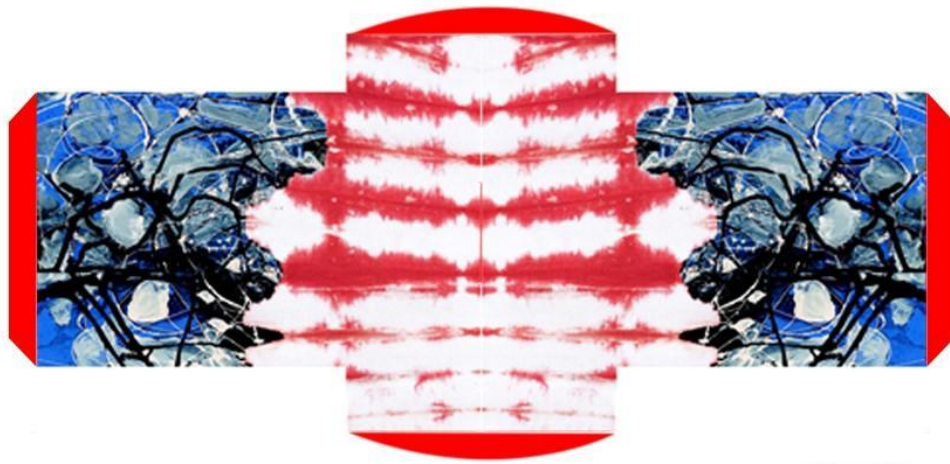
Σε συνέχεια της έρευνας που προηγήθηκε και λαμβάνοντας υπ όψιν την μεγάλη ιστορία του συγκεκριμένου ενδύματος αποφάσισα όσον αφορά το σχεδιασμό του να διατηρήσω τη κλασική φόρμα του κιμονό αυτοουσια. Αποτελεί ένα από τα πιο πρακτικά και χρηστικά ενδύματα της ιστορίας, το οποίο έχει διατηρηθεί απόλυτα όσον αφορά το τρόπο με τον οποίο είναι σχεδιασμένο εδώ και χρόνια. Από πολλούς όσον αφορά το σχεδιασμό του έχει χαρακτηριστεί τέλειο, οπότε κατά την άποψη μου δεν χρειάζεται να αλλάξει τίποτα. Είναι το απόλυτα μινιμαλιστικό ρούχο, το οποίο αποτελείται από τα απολύτως απαραίτητα κομμάτια χωρίς υπερβολές και χωρίς κάτι περιττό πάνω του. “Πέφτει” πάνω στο σώμα με τρόπο ιδανικό και μπορεί ένα κιμονό να εφαρμοστεί σε διάφορα μεγέθη και σε διάφορους σωματοτυπους. Έτσι λοιπόν χωρίς κάποια αλλαγή θα μπορούσαμε να πούμε ότι συμφωνεί απόλυτα με τη τάση του 2020 της επένδυσης σε ένα ένδυμα διαχρονικό το οποίο “χτίζει” μια γκαρνταρόμπα και μένει σε αυτή για καιρό χωρίς βέβαια να στερείται προσωπικότητας. Οι καταναλωτές του 2020 ενστερνίζονται το κίνημα του mindful purchasing, της συνειδητής δηλαδή αγοράς ρούχων, και όχι απλά την κατανάλωση μεγάλου όγκου αντικειμένων στο βωμό του καταναλωτισμού και σε αυτή τη στροφή στις αντιλήψεις των ανθρώπων έχουν συμβάλει και οι ιδιότυπες συνθήκες της χρονιάς η οποία πέρασε. Το κιμονό σίγουρα είναι ένα ένδυμα στο οποίο μπορεί κάποιος να επενδύσει και έχει σίγουρα αποδείξει ότι είναι διαχρονικό.

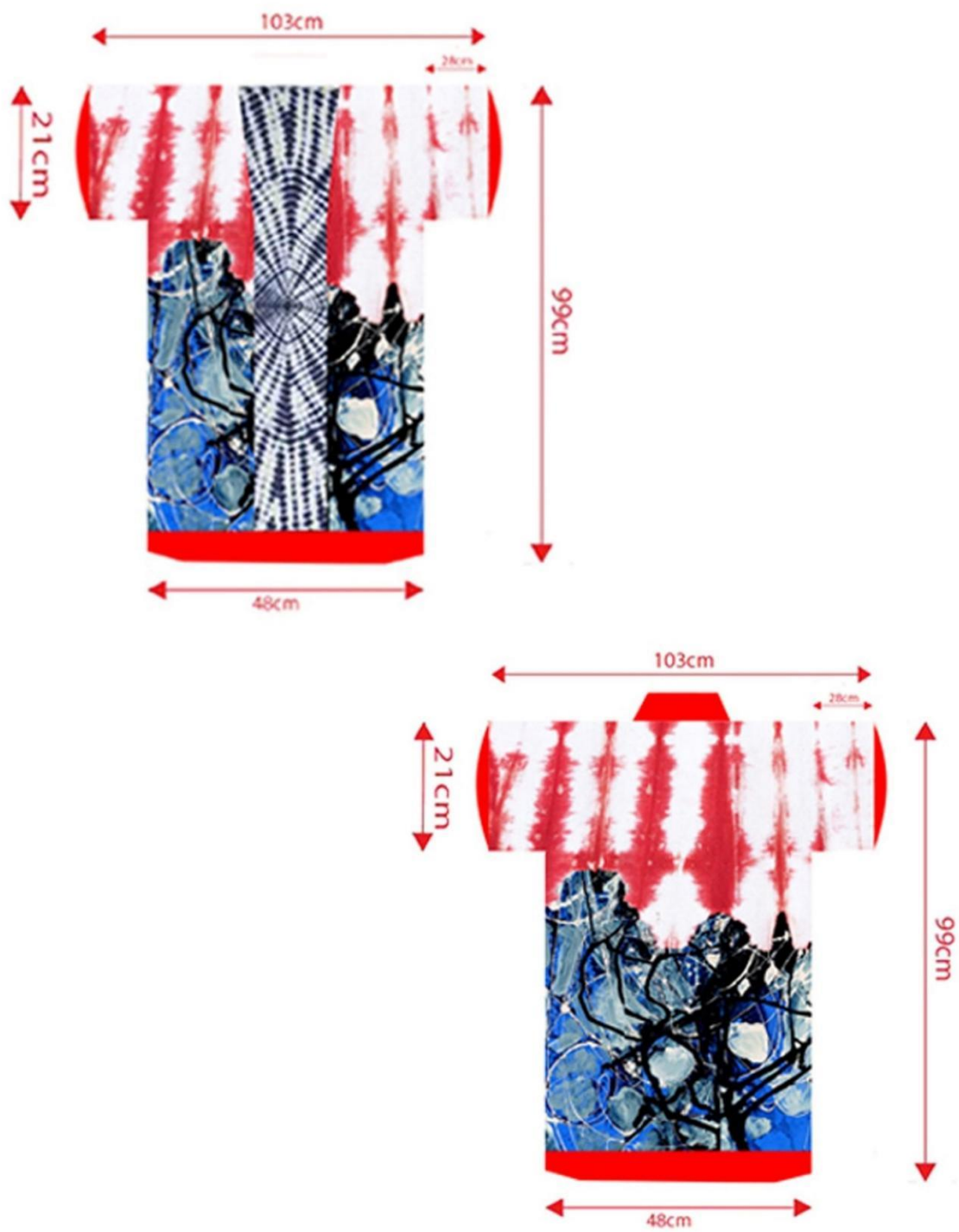
Όσον αφορά το σχέδιο που το διακοσμεί η σκέψη μου ήταν ότι θα ήθελα να σχεδιάσω ένα ένδυμα το οποίο θα μπορούσε να φορεθεί σε πολλές περιστάσεις, ένα ένδυμα το οποίο θα μπορούσε να φορεθεί από ένα άνθρωπο της σύγχρονης εποχής στην καθημερινή του ζωή αλλά και σε μια πιο επίσημη περίπτωση. Επέλεξα την αποτύπωση πάνω στο κιμονό ενός γνωστού πίνακα του εξπρεσιονιστή ζωγράφου Hoffman ο οποίος ονομάζεται “The Wind” (1942) για το εξωτερικό και για το εσωτερικό αποφάσισα να προσαρμόσω μοτίβα της Ιαπωνικής τεχνοτροπίας shibori. Η φιλοσοφία του κιμονό αφορά τον εναρμονισμό με τη φύση και η δικιά μου άποψη είναι ότι το κιμονό πρέπει να εναρμονίζεται πλέον με τη φύση του αστικού τοπίου και για αυτό η επιλογή ενός πίνακα από ένα κίνημα μοντέρνο το οποίο παίζει με τα χρώματα και τα μεγέθη επικοινωνώντας ακαριαία ένα μήνυμα έξαρσης συναισθημάτων που συνάδει με το σύγχρονο αστικό γίνεσθαι. Επιπλέον, θεωρώ ότι δημιουργείται μια ενδιαφέρουσα αντίθεση ανάμεσα στον αφηρημένο εξπρεσιονισμό και στο μινιμαλισμό που προέρχεται από τη φόρμα του κιμονό, ακολουθώντας την αρχή του mix and match.

Ο μινιμαλισμός σας κίνημα στοχεύει στον αποκλεισμό κάθε περιττού στοιχείου και οι απλές φόρμες. Ο αφηρημένος εξπρεσιονισμός από την άλλη αποτελεί ένα κίνημα δυναμικό το οποίο στοχεύει στην υποκειμενική συναισθηματική έκφραση του καλλιτέχνη και στην πιο αυθόρμητη προσέγγιση της. Βασίζομαι λοιπόν για το σχεδιασμό στην αντίθεση ανάμεσα στο κιμονό το οποίο, όπως φαίνεται από τη παραπάνω έρευνα, είναι αυστηρά προκαθορισμένο όσον αφορά τη φόρμα του και τις γραμμές του, αλλά και όσον αφορά όλες τις πτυχές του, και στη δυναμική ζωγραφική και το αφηρημένο στοιχείο του πίνακα του Hoffman. Η απλή μινιμαλιστική φόρμα του κιμονό, που στερείται κάθε τι περιττό, αναδεικνύει, κατά την άποψη μου, την ομορφιά αυτού του πίνακα αλλά ταυτόχρονα συμβαίνει και το αντίθετο, το “χαος” των χρωμάτων από το πίνακα του

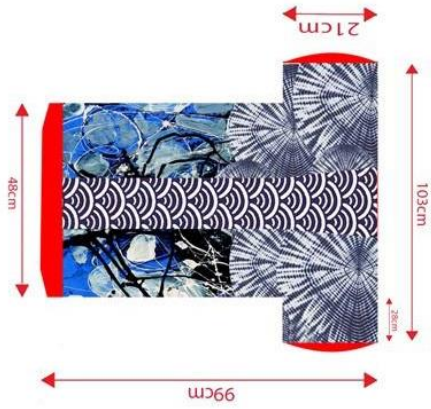
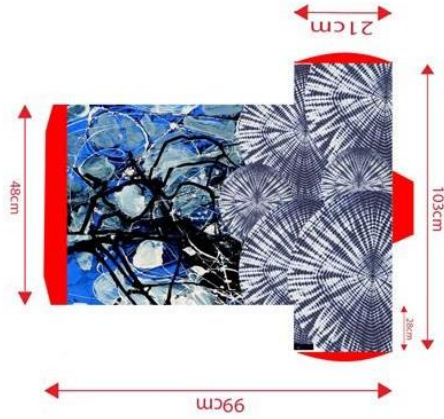
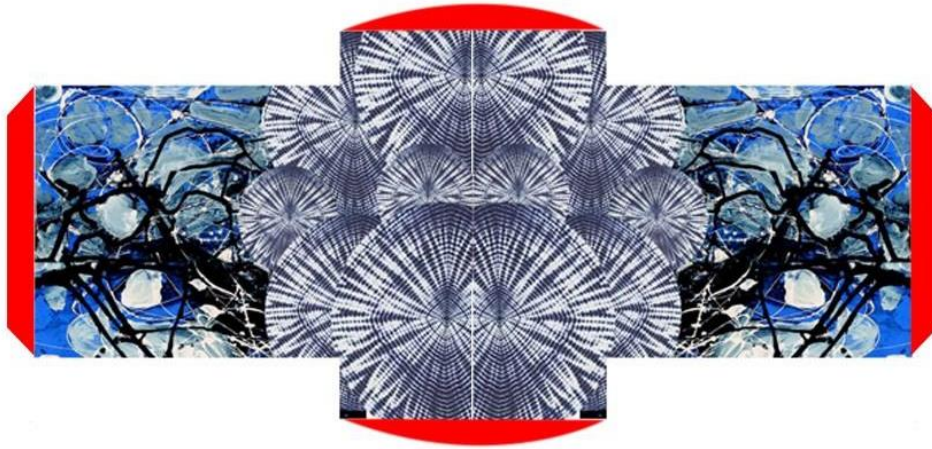
Hoffman υπογραμμίζει τις απλές γραμμές του κιμονό και ,κατά κάποιο τρόπο, “ξεκουράζει” το μάτι του θεατή από αυτή την έκρηξη συναισθημάτων.

Ο πίνακας του Hoffman χρησιμοποιείται και στα 4 σχέδια. Σε μια ακόμη ιδιαίτερη εκδοχή του mix and match, αποφάσισα να συνδυάζεται με μοτίβα της Ιαπωνικής κουλτούρας κατασκευής κιμονό. Συγκεκριμένα χρησιμοποίησα το μοτίβο shibori, το οποίο έχει αναλυθεί παραπάνω. Τα χρώματα τα οποία χρησιμοποίησε είναι κόκκινο, μπλε και λεπτομέρειες λευκού χρώματα τα οποία στην Ιαπωνική κουλτούρα συνδέονται με την αγαθότητα και την κοσμιότητα αλλά και με τη δικαιοσύνη. Τα χρώματα αυτά στην κατασκευή κιμονό χρησιμοποιούνται σε κιμονό για το καλοκαίρι.

ΣΧΕΔΙΟ 2.

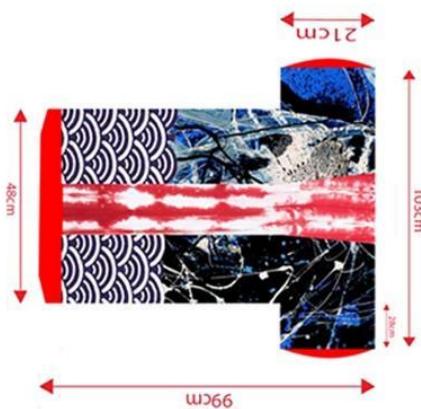
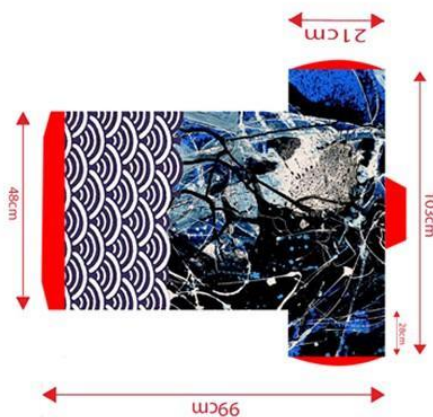

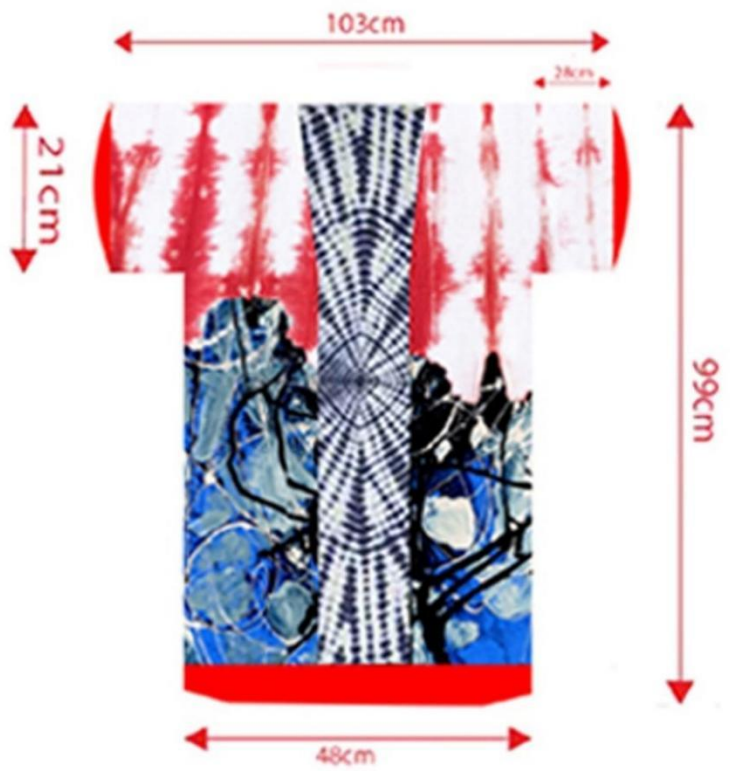
ΣΧΕΔΙΟ 3.

ΣΧΕΔΙΟ 4.

Παράρτημα.

ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΙΑΠΩΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

4000 π.Χ.	Jomon
300 π.Χ.	Yayoi
250-538 μ.Χ.	Kofun
538-710 μ.Χ.	Asuka
710-814 μ.Χ.	Nara
794-1185 μ.Χ.	Heian
1185-1333 μ.Χ.	Kamakura
1333-1568 μ.Χ.	Muromachi
1600-1867 μ.Χ.	Edo
1868-1912 μ.Χ.	Meiji
1912-1926 μ.Χ.	Taisho
1926-1989 μ.Χ.	Showa
1989-2019 μ.Χ.	Heisei
2019- τώρα	Reiwa

Βιβλιογραφία.

Colta Feller Ives, **The Great Wave: the Influence of Japanese Woodcuts on French Prints**, Metropolitan Museum of Art, 1974.

Kakuzo Okakura, **The Book of Tea**, New York Duffield and Company, 1919.

Eric C. Rath, **The Ethos of Noh: Actors and Their Art**, Harvard University Asia Center, 2004.

John Brown and Ju Brown, **China, Japan, Korea: Culture and customs**, Book Surge, 2006.

Peter Swan, **Art of China, Korea, Japan**, Frederick A. Praeger, 1963.

Bradely Smith, **Japan, a history in Art**, Doubleday & Company, 1964.

Hugo Munsterberg, **The arts of Japan, an illustrated history**, Literary Licensing, 2011.

Stephen R. Turnbull, **The Book of the Samurai, the warrior class of Japan**, W.H. Smith Publishers, 1982.

Richard Pilgrim, **Buddhism and the Arts of Japan**, Columbia University Press, 1999.

John Whitney Hall, Delmer Brown, Marius Jansen, **The Cambridge History of Japan**, Cambridge University Press, 1988.

Cliffe, S. , **The Social Life of Kimono: Japanese Fashion Past and Present**, Bloomsbury Publishing | fashion scene , 2017.

Daniel Delis Hill, **History of World Costume and Fashion**, Prentice Hall, 2011.

Richard Martin, **Our Kimono Mind: Reflections on 'Japanese Design: A Survey Since 1950'**, Oxford University Press, 1995.

Liza Dalby, **Kimono: Fashioning Culture**, Vintage, 2001.

Terry Satsuki Milhaupt, **Kimono: A Modern History**, Reaktion Books, 2014.

Cheryl Imperatore and Paul MacLardy, **Kimono Vanishing Tradition: Japanese Textiles of the 20th Century**, Schiffer Fashion Press, 2016.

Hugo Munsterberg, **The Japanese Kimono**, Oxford University Press, 1996.

Yoko Woodson, Shigeki Kawakami, Asian Art Museum of San Francisco, Kyōto Kokuritsu Hakubutsukan, **Classical Kimono from the Kyoto National Museum: Four Centuries of Fashion**, Asian Art Museum, 1997.

Rebecca A. T. Stevens (Author), Nancy A. Corwin Julie Schafler Dale Yoshiko Iwamoto Wada, **The Kimono Inspiration: Art and Art-To-Wear in America**, Pomegranate, 1996.

Toby Slade, **Japanese Fashion: A Cultural History**, Berg Publishers, 2009.

Cheryl Imperatore & Paul MacLardy , with Tena Turner, **Kimono, Vanishing Tradition: Japanese Textiles of the 20th Century**, Revised and updated 2nd edition.